

Werkvoorzieningschap

Edisonstraat 8 Venlo
Industrieterrein Venlo 4636
Correspondentie:
Postbus 3045
5902 RA VENLO

Aanvullende Arbeid Venlo e.o.

Telefoon 077 3898383
Telefax 077 3872088
ABN-AMRO Bank NV Venlo
Rek. nr. 48.40.77.759
BTW nr. NL 008712360B01

Aan

Gemeenteraad Beesel
t.a.v. raadsgriffie
Postbus 4750
5953 ZK REUVER

Venlo, 22 april 2020

Betreft: Primaire begroting 2021 en jaarrekening 2019

Geachte (leden van) de gemeenteraad,

Eind februari en begin maart 2020 zijn door het Bestuur van WAA de jaarrekening 2019 en primaire Begroting 2021 vastgesteld. Dit op basis van de toen bekende feiten en omstandigheden.

Vervolgens heeft er vanaf medio maart 2020 een onverwachte gebeurtenis plaatsgevonden met het uitbreken van de zgn. Coronacrisis; een pandemie die in grote delen van de wereld zorgt voor een gehele of gedeeltelijke, gecontroleerde shutdown van (delen) van de maatschappij. En die zowel menselijk als financieel een zeer forse impact heeft op het sociale, maatschappelijke én economische leven van mensen en organisaties. En een crisis die naar verwachting ook zorgt voor een acute en abrupte omslag van een periode van economische groei naar een economische recessie. De impact die de crisis nu heeft is vooralsnog niet in te schatten en derhalve PM.

Ten aanzien van de reeds vastgestelde concept jaarrekening 2019 is inmiddels duidelijk dat de crisis c.a. en haar eerste gevolgen, in aanvulling op deze vastgestelde en aan u toegezonden concept jaarrekening, nader aangehaald en kort vermeld is in het directieverslag én apart aangegeven als gebeurtenis na balansdatum, die verder geen effect heeft op de cijfers ca zoals die zijn opgenomen in de aan u toegezonden jaarrekening 2019.

Voor het lopende boekjaar in 2020 is inmiddels al zeker dat de impact die deze crisis nu heeft op alle stakeholders in elk opzicht inclusief op de WAA exploitatie, enorm is en ook nog verder zal zijn. Hoe groot de impact uiteindelijk zal zijn is momenteel niet aan te geven. Wij monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. En we sturen bij waar nodig en mogelijk. WAA loopt vooralsnog geen continuïteitsrisico; de huidige financiële positie van WAA is zowel qua liquiditeit, solvabiliteit als qua weerstandsvermogen naar verwachting ruim voldoende om WAA in financieel opzicht de komende periode door deze crisis heen te leiden. Er zijn derhalve momenteel hierdoor én vanuit de waarborgen die de Wet Gemeenschappelijke Regelingen voor het Schap c.a. biedt, geen continuïteits- en going concern-issues.

Het is nu niet te overzien hoe, wat en waar verder na 2020. T.a.v. de begroting 2021 betekent dat, dat WAA in het najaar 2020 resp. voorjaar 2021, als er naar verwachting iets meer zicht komt op de middellange gevolgen van Covid 19 voor zowel specifiek WAA als overall voor de BV Nederland resp. de NV Europa, een 1e begrotingswijziging 2021 en aangepaste meerjarenbegroting 2022-2026 zal opmaken.

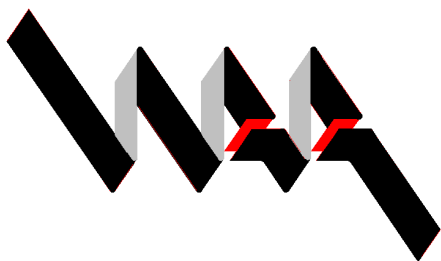
De gevolgen van Covid 19 op zowel de operatie als exploitatie van WAA zijn dan transparant en makkelijk te zien door primaire begroting en 1e wijziging 2021 en de hierin opgenomen meerjarenramingen met elkaar te vergelijken.

Namens het bestuur van het Werkvoorzieningschap
Aanvullende Arbeid Venlo e.o.

M. van den Broek
Ambtelijk secretaris

Voorjaarsnota 2020 (Primaire begroting 2021) Gemeenschappelijke Regeling WAA

Werkvoorzieningschap
Aanvullende
Arbeid **V**enlo e.o.

Venlo, 19 februari 2020

Inhoudsopgave

Bericht van het Dagelijks Bestuur	5
1. Management summary	5
2. Doelstelling WAA	13
3. Algemene ontwikkelingen op bestuurlijk niveau	13
4. Beleidsvisie van het bestuur	13
5. Ontwikkelingen ten aanzien van de Gemeenschappelijke Regeling	15
6. Ontwikkelingen in de Wsw	15
7. Realisatie van doelmatigheid en rechtmatigheid	16
8. Voorstel tot vaststelling van de begroting	18
Begroting	19
Programmaverantwoording	19
1. Algemeen	19
2. Sociaal beleid	20
3. Financieel beleid	21
4. Uitgangspunten voor de jaarbegroting en meerjarenbegroting	23
Overige paragrafen	32
1. Weerstandvermogen en risicobeheersing	32
2. Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing	32
2.1 Risico's voor Schap als publiekrechtelijke organisatie	32
2.2 Bedrijfsrisico's vanuit het ondernemerschap	34
3. Onderhoud kapitaalgoederen	36
4. Financiering	36
5. Verbonden partijen	40
6. Lokale heffingen	40
7. Grondbeleid	40
Overzicht van baten en lasten begroting 2021	41
Kasstroomoverzicht	44
Toelichting op de programmabegroting	45
Taakvelden	48
Kengetallen	48

Bericht van het Dagelijks Bestuur

1. Management summary

Inleiding

Voor u ligt de primaire begroting 2021 van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningschap Aanvullende Arbeid Venlo en omstreken (hierna te noemen WAA of Schap). Deze begroting is opgemaakt conform de vanaf 2005 verplichte verslaggevingsvoorschriften voor een Gemeenschappelijke Regeling (BBV).

De primaire begroting 2021 is, idem als de begrotingen vanaf 2015, naast de algemene uitgangspunten van de in 2015 ingevoerde Participatiewet, onveranderd opgesteld in lijn met de nog steeds van toepassing en actueel zijnde strategische koers zoals die in 2014 is verwoord en vastgelegd in de documenten "Samen Groeien" en in het verlengde hiervan het strategische koersdocument "Samen Anders!" incl. de updates en aanscherpingen van de koers zoals die zijn vastgesteld door het Bestuur vanaf december 2015 tot en met december 2019 voor WAA overall. De beleidslijnen en Bestuurlijke besluiten die hieruit volgen, zijn voor WAA normatief en kader stellend.

Algemeen

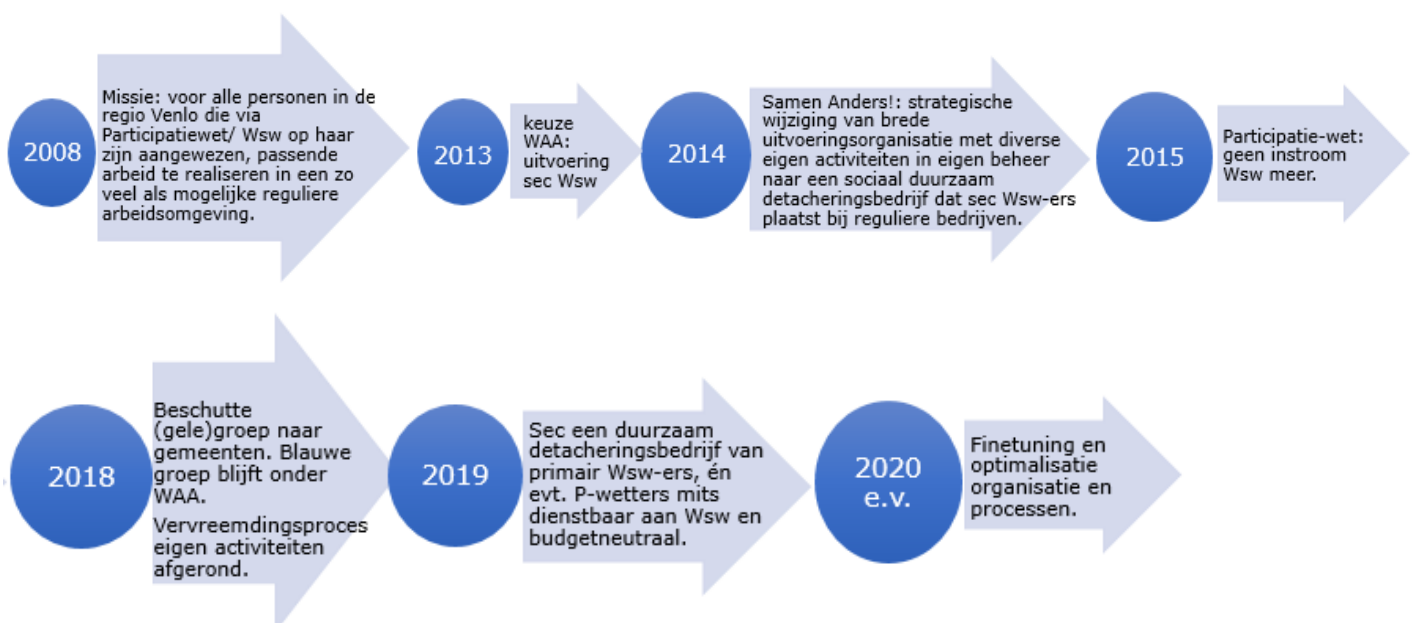
De koers van WAA die onder "Samen Anders!" is ingezet, loopt - ceteris paribus - ook in 2021 en de jaren daarna door. Deze vanaf 2014 ingezette koers wekt fundamenteel af van de koers in de jaren ervoor en heeft in een relatief zeer korte tijd tot majeure veranderingen geleid voor de gehele organisatie WAA als voor de aard, omvang én inzet van de Wsw populatie van WAA.

"Een organisatie die haar verleden niet kent, weet niet waar ze nu staat en heeft geen toekomst."

Vanuit deze aloude wijsheid kijken we effe kort terug naar een stukje historie. Om vandaar uit stil te staan bij waar WAA nu staat eind 2019 / begin 2020. En vervolgens kijken we verder naar de toekomst vanaf 2021.

Een stukje historie.....

Tijdslijn WAA en Wsw

De nieuwe strategische koers vanaf 2013

Met het inzetten van de nieuwe koers in 2013 en het bestuurlijk vaststellen van het strategische koersdocument "Samen Anders!" in 2014 heeft WAA fundamenteel gebroken met het verleden. Vanaf dat moment heeft WAA de koers verlegd van een traditionele SW-productieorganisatie die zelf in eigen beheer een diversiteit van activiteiten onder haar eigen regie en voor haar risico en rekening uitvoerde naar een nieuwe sociale duurzame detacheringsorganisatie alleen gericht op de uitvoering van de Wsw, waarin nadrukkelijk niet de brede doelgroep die onder de Participatiewet valt zal worden bediend, tenzij ondersteunend aan de SW en budgetneutraal.

De ingezette transformatie bij het bedrijf WAA vanaf 2014

Van een zgn. Multi MKB organisatie die mensen intern plaatst naar een SW-organisatie die alleen nog SW-mensen extern plaatst. Van productie naar dienstverlening. Van een industrieel productiecomplex met ruim 27.000m² aan de Edisonstraat te Venlo en een eigen kwekerij Roobeek naar vanaf medio 2018 een kantoor van 400m² aan de Prinsessesingel te Venlo. Een proces waarin vanaf 2015 tot en met 2018 geleidelijk en geconditioneerd alle eigen bedrijfsactiviteiten van WAA zijn vervreemd en overgedragen, met zoveel mogelijk behoud van werkgelegenheid en plaatsingsruimte voor de Wsw-populatie. Al met al majeure operaties die WAA vanaf 2014 tot en met 2018 heeft doorgevoerd. En als begin 2020 wordt teruggekeken, zaken die ver weg lijken te liggen in het verleden, maar die pas 1,5 jaar geleden nog vol in uitvoering waren! En die ook nu nog voor mensen iets zijn om nog steeds afscheid van te nemen..... Iets waar de huidige WAA organisatie zich goed van bewust is en waar rekening mee gehouden wordt. Want door de historie te kennen en er ook écht rekening mee te houden, weet je immers waar en waarom je nu als organisatie WAA staat waar je staat.

Door het vervreemden van eigen, veelal hoogrenderend facilitair werk is de toegevoegde waarde gedaald. Dit heeft echter ook vanaf 2019 voor de beleidsmatig gewenste risicoreductie voor WAA overall gezorgd. Dit a.g.v. de eerder genoemde afstoting van eigen huisvesting en verhuizing van WAA naar een veel kleiner, gehuurd kantoor van WAA, en de forse krimp in regulier personeel, waardoor vanaf 2019 de daling van de toegevoegde waarde meer dan volledig is gecompenseerd door een daling van de exploitatielasten en het operationeel resultaat resp. de exploitatie als geheel in positieve zin is beïnvloed.

De ingezette transformatie rondom de Wsw bij WAA vanaf 2015; de Participatiewet

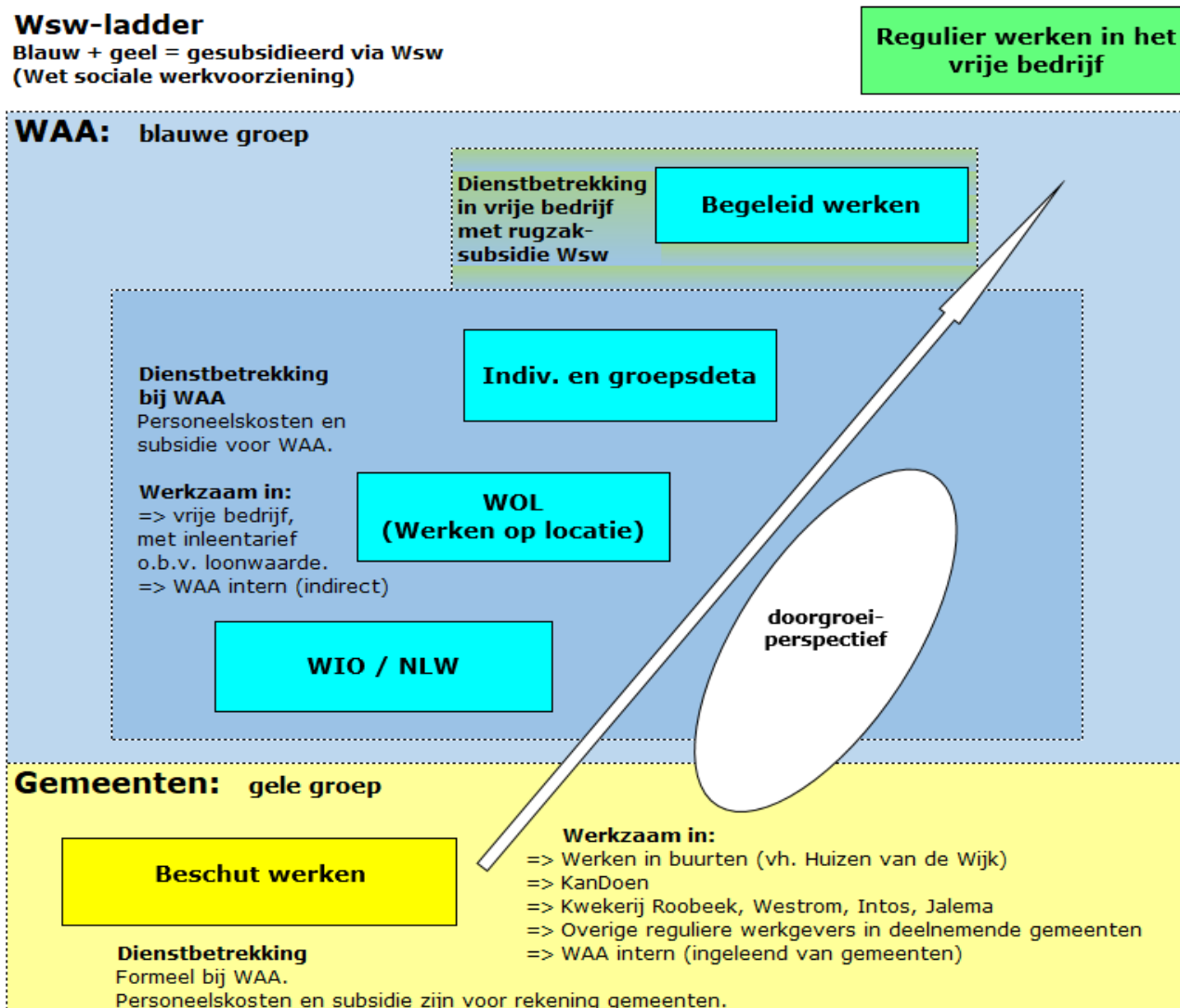
Niet alleen WAA heeft in de periode vanaf 2014 een transformatie op meerdere fronten ondergaan, maar ook het hele sociale domein in het algemeen. Begin 2015 is het hele scala van wettelijke regelingen rondom gesubsidieerde arbeid vervangen door één allesomvattende nieuwe wet: de Participatiewet. Een wet die qua beleidslijn naadloos past in de koers van WAA en die zich eveneens volledig richt op het plaatsen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in het reguliere bedrijfsleven. Als uitvloeisel hierbij is vanaf 2015 de Wsw als onderdeel van deze Participatiewet wel een aparte regeling gebleven, maar wel een gesloten regeling, d.w.z. waar geen instroom meer mogelijk is. De Sw kent derhalve vanaf 2015 alleen nog uitstroom en hierdoor krimpt de Wsw-populatie van WAA jaarlijks. In de jaren tot en met 2017 was er sprake van een verhoogde jaarlijkse krimp van ongeveer 4% tot 6% per jaar. Dit omdat veel instromers die eind 2014 op het laatste moment nog binnen de Sw regeling wilden vallen, uiteindelijk toch niet in staat en/of bereid bleken tot passende arbeid onder de Wsw en in de jaren daarna toch weer versneld uitstroonden uit de Wsw. Vanaf 2018 vlakt dit effect af en is zichtbaar dat de krimp minder wordt. In deze begroting is over de periode 2020-2024 rekening gehouden met een jaarlijkse krimp van ongeveer 2% tot 3% per jaar.

Een extra punt hierbij is het besluit van de deelnemende gemeenten om vanaf 1-1-2018 zélf het materiële werkgeverschap en daarmee de gehele verantwoordelijkheid voor het uitvoeren en organiseren van passend werk voor een belangrijk deel van de gehele Wsw-populatie zijnde de Wsw-doelgroep Beschut (loonwaarde tot 30%) naar zich toe te trekken. Dit doen gemeenten vanaf 2018 met eigen, lokaal maatwerk o.a. door onder regie en verantwoordelijkheid van gemeenten vallende concepten zoals Werken in Buurten. Het Beschut werken is derhalve bij WAA vanaf 2018 volledig afgebouwd.

En waar staat WAA en de Wsw nu?

Het Schap en in haar verlengde WAA groep nv dragen vanaf 1-1-2018 derhalve niet meer financieel noch inhoudelijk zorg voor de uitvoering van de Wsw resp. het materiële werkgeverschap voor het Beschutte deel van de Wsw-doelgroep, maar fungeert nog slechts als formele werkgever en basis HRM/payroll dienstverlener. In het verlengde hiervan is WAA met ingang van 1-1-2018 als sociaal duurzaam detachingsbedrijf alleen ingericht op de uitvoering van de Wsw voor sec personen uit die doelgroep met een loonwaarde van 30% of hoger (zgn. niet-beschutte deel van de Wsw).

Schematisch ziet het hele werkveld rondom de Wsw en de positie van WAA hierbij als volgt uit:

En waar staat WAA nu, anno begin 2020 ?

Met het medio 2018 écht verkopen en fysiek afscheid nemen van het industriële complex aan de Edisonstraat in Venlo is voor WAA in woord en daad een nieuwe periode aangebroken. Een periode die zich in het begin kenmerkte door afscheid nemen van het oude en een weg zoeken in het nieuwe. De strategische koers is gelijk gebleven maar in zowel de structuur als processen, als organisatie en als uitvoering was het zaak van opnieuw richten, inrichten en verrichten. Een nieuwe manier van werken en nieuwe uitvoeringsmodaliteit ontwerpen, organiseren en vervolgens doen. Een proces dat door WAA in die periode met verve is opgepakt en is doorgevoerd "terwijl de winkel gewoon open was". Eind 2019 kan geconstateerd worden dat WAA de basis opnieuw heeft staan. De Sw-medewerkers zijn voor bijna 95% geplaatst bij reguliere bedrijven en er staat een organisatie en structuur die het gehele proces van (her)plaatsingen voor alle Sw medewerkers ondersteunt. De basis is er. Zo is begin 2020 een nieuwe situatie ontstaan waarin de organisatie WAA langzaam maar zeker in een meer stabiele fase en geleidelijke maar permanente krimp terecht is gekomen. De positie binnen de koers is voor WAA vanaf dan te typeren als "steady as she goes". De WAA-

organisatie staat en is te typeren als "een stabiel verder krimpende sociaal duurzame detachingsorganisatie voor sec de Wsw".

Maar er is binnen de organisatie WAA ook het besef dat stilstand, zeker in de wereld van het sterk dynamische sociale domein, achteruitgang betekent. Dat WAA verder kan en moet gaan en dat het zaak is de gehele WAA organisatie overall verder te finetunen en optimaliseren. Van het heden naar verder professionaliseren. Medio 2019 is hiermede een begin gemaakt door het kader van WAA middels het interne programma "Eigenaarschap" gereed te stomen voor een nieuwe toekomst. De 4 hoofdthema's in dit programma zijn: *Ik ga voor WAA, Ik ben resultaatgericht, Ik ben verantwoordelijk en Ik verbind*. Elk thema wordt ondersteund met een apart traject zodat het niet blijft bij begrijpen maar ook doen. Wat leidt tot een gezamenlijke verantwoordelijkheid om van de WAA een mens- en resultaatgerichte organisatie te maken. Dit vanuit een continu reciproke proces van kritisch zelf analyseren naar verbeteren en vervolgens meten. En dan weer bijstellen.

Stand van zaken transformatie

2019

Klaar voor de toekomst:

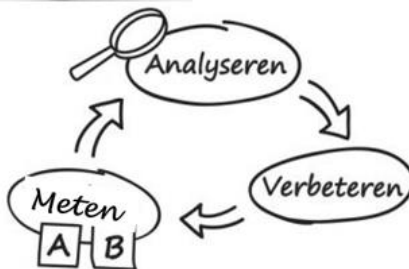
- een sociaal duurzaam detachingsbedrijf;
- primair voor Wsw,
- maar ook overige P-wetters, mits dienstbaar aan Wsw en budgetneutraal.

- Groepsdata
- Individuele data
- Werken op locatie
- Begeleid werken

Proces 2020/2021 e.v.

Finetunen en optimaliseren

En wat denken en verwachten we voor de toekomst vanaf 2021 en verder?

Op organisatorisch gebied en t.a.v. organisatiestructuur

De WAA-organisatie richt zich ook in 2021 en volgende jaren op verdere finetuning en optimaliseren. Hierbij past de organisatie zich, binnen haar mogelijkheden, in omvang jaarlijks zoveel als mogelijk aan in lijn met de jaarlijkse daling van het aantal Wsw-ers en krimpt derhalve ook jaarlijks. Deze beweging is vanaf 2013 al in gang gezet.

T.a.v. krimp in (Wsw) bezetting c.a.

Met name als gevolg van de overgang per 1-1-2018 van de Beschutte groep Wsw-ers naar de gemeenten is er in 2018 (met een uitloop naar 2019) sprake geweest van een versnelde, sterke krimp van de WAA-organisatie. Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in een afbouw van de reguliere personeelsformatie van ongeveer 87 fte in 2013 naar ongeveer 35 fte in 2021. Een afbouw die tot en met 2024 onveranderd zal worden doorgezet. Het tempo van afbouw zal echter wel teruglopen omdat er in toenemende mate sprake zal zijn van een steeds negatiever "economies of scale" (schaalvoordeel) effect in m.n. de staf- en begeleidingsorganisatie van WAA. Het wordt meer en meer zichtbaar dat de krimp van de WAA organisatie minder snel kan gaan dan de (verdere) daling van de Wsw-populatie. Vanuit budgettair oogpunt zoekt WAA hierbij steeds de grens op maar zal er nooit overheen (kunnen) gaan. Het feit dat WAA een publieke organisatie is die werkt met een

kwetsbare doelgroep, zorgt voor een tegenwicht en natuurlijke balans. In de meerjarenraming t/m 2024 is hiermede rekening gehouden.

De met de (versnelde) afbouw gemoeide (eenmalige) frictiekosten van de WAA-organisatie worden, conform vigerend beleid en wettelijke (verslaggevings-) voorschriften volledig gefinancierd uit een hiervoor gealloceerde bestemmingsreserve voor de hele periode van krimp. Omdat deze afbouw van de organisatie tot en met 2019 voornamelijk is gerealiseerd met een minimum aan frictiekosten, door m.n. te sturen op natuurlijk verloop in regulier (staf-)personeel in combinatie met reallocaties van bezetting resp. herverdelingen van taken en verantwoordelijkheden binnen de zittende organisatie, zijn eind 2019 de beschikbare middelen in het frictiefonds meer dan voldoende om de eind 2019 aanwezige én latente frictie voor de komende jaren af te dekken. Hierdoor is er naar verwachting in 2021 maar ook in de komende jaren daarna, geen (aanvullende) dotatie aan deze bestemmingsreserve noodzakelijk. Er is ceteris paribus zelfs sprake van een overschot in het fonds per eind 2019 van ongeveer € 500.000. Vanuit de standaard beleidslijn worden tekorten in het frictiefonds aangevuld met een (aanvullende) gemeentelijke bijdrage. Vanuit die zelfde beleidslijn zal het verwachte overschot ad € 500.000 vanaf 2020 geleidelijk met jaarlijkse cohorten van € 100.000 terugvloeien naar de deelnemende gemeenten middels een reductie op de jaarlijkse gemeentelijke exploitatiebijdragen voor WAA. De financiële impact van de frictie op de WAA-exploitatie is hierdoor beperkt, maar het effect van de krimp en frictie op het personeel en de WAA-organisatie zélf is, los van de financiële kant van het verhaal, echter wel iets dat steeds en onverminderd een stempel blijft drukken op de organisatie WAA. Iets dat ook in 2021 en ook de jaren daarna nog nadrukkelijk de aandacht vraagt en ook verdient. De winkel is en blijft immers wel steeds open.....

Ten aanzien van de (door-)ontwikkelingen binnen het sociale domein voor gesubsidieerde arbeid overall en binnen de Participatiewet in relatie tot WAA

Al in 2015 heeft het Rijk aangekondigd vanaf eind 2020 een officiële brede en algemene evaluatie van de Participatiewet te gaan uitvoeren. Deze wet is volledig erop gericht om de beweging "van binnen naar buiten" te stimuleren. En een beleid dat ondersteund werd middels een voor iedereen algemeen geldende, brede sociale agenda voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt die uitvloeide in een banenakkoord in 2014 tussen de sociale partners. Hierbij is toen be- en afgesproken dat eind 2020 ruim 200.000 extra banen in zowel de publieke als private sector moeten zijn ingevuld door mensen met een (dreigend) grote afstand tot de arbeidsmarkt. Vooral nog is er geen reden om te veronderstellen dat tussentijds hieraan getornd gaat worden waardoor dit komende jaren een hoofdonderwerp zal blijven in de sociale agenda van het Rijk.

Eind 2019 heeft een eerste voorzichtige tussenevaluatie van het Centraal Planbureau ten aanzien van de eerste effecten van de Participatiewet het licht gezien. De eerste conclusies hierbij geven aan dat de primaire doelstelling van de wet door deze wet dichterbij is gekomen dan ooit. Zeker voor het deel van de doelgroep waarbij mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt die in de basis voldoende potentie/loonwaarde bezitten om zich uiteindelijk zonder permanente ondersteuning vanuit het publieke domein zelfstandig een arbeidsplek in een reguliere omgeving te verwerven en (misschien nog belangrijker) te behouden, blijkt dat de wet en het banen-akkoord het gewenste effect heeft. Een meer inclusieve samenleving is voor deze groep dichterbij gekomen met minder beslag op publieke middelen. Echter er blijkt ook een keerzijde aan te zitten; voor mensen met een (blijvend) grote afstand tot de arbeidsmarkt, het zgn. Nieuw Beschut, blijkt het, zelfs in de huidige overspannen arbeidsmarkt, veel lastiger dan gedacht om een blijvende plek in een reguliere omgeving hiervoor te realiseren dan dat het Rijk dat eerder dacht; gemeenten maar ook werkgevers staan niet onwelwillend tegen het opnemen van meer mensen "met een vlekje" maar als puntje bij paaltje komt, zijn er toch vaak té forse barrières. Oorzaken zijn zowel financiële motieven als wettelijke kaders zoals o.a. de Wet Arbeid in Balans en de Wet Werk en Zekerheid én, last but not least, koud watervrees en onbekend- en onzekerheden t.a.v. werken met de doelgroep. Werkgevers zijn en blijven zeer terughoudend met het aannemen van mensen uit deze doelgroep. En áls werkgevers de stap toch durven te maken, vraagt men veelal forse garanties en grote (financiële) bijdragen van publieke partijen zoals gemeenten en UWV maar ook WAA om alle risico's af te dekken. Opvallend hierbij is overigens dat niet alleen bedrijven maar ook overheden resp. gemeenten zich zeer terughoudend blijven gedragen als het gaat om uitvoering geven aan de afspraken uit het sociale akkoord en gehoor te geven aan de sociale agenda 2015-2025 voor juist deze meest kwetsbare personen uit de doelgroep. Het lijkt erop of het paradigma "Principes zijn goed, maar ze moeten wel beheersbaar en betaalbaar zijn!" hierbij prevaleert boven de sociale uitgangspunten van een inclusieve samenleving. Helaas maar niet geheel onverwacht overigens,

vanuit de ervaring die WAA ook heeft met een deel van haar SW-doelgroep. Al met al ontwikkelingen die ervoor zorgen dat er meer en meer stemmen opgaan in Den Haag en omgeving om het eerder onder druk van het gentlemen's agreement gearpeneerde dwangmiddel van een quotum- met boetebeleid in combinatie met een wettelijke verplichting voor invullen van nieuw Beschut door gemeenten toch in te voeren. De voorzichtigheid van werkgevers die de stap wel durven te zetten onder de voorwaarde dat de risico's worden afgedekt is niet alleen voor gemeenten maar ook voor WAA een risico. Want het zorgt ervoor dat het laatste 5% deel van haar Sw-populatie lastig tot niet plaatsbaar is en mogelijk ook blijft. En dit vormt daarmee een uitdaging maar ook een risico voor de exploitatie van WAA. Naar verwachting iets dat ook bij de eindevaluatie van de Participatiewet naar boven zal komen en een aspect dat meer en meer de bestuurlijke agenda's binnen het sociale domein van gemeenten gaat bepalen.

En ten aanzien de van rijksbijdrage Wsw c.a.....

In 2020 zal naar verwachting de door het Rijk al in 2014 aangekondigde jaarlijkse lineaire afbouw van de Rijksbijdrage per arbeidsjaar Wsw met € 550 voor het laatst toegepast worden. Door de stijging van de loonkosten Wsw (onder invloed van Cao-afspraken) en door de te verwachten oplopende sociale lasten zoals pensioenpremies, zal het subsidietekort Wsw ook in 2021 naar verwachting wel nog oplopen maar niet meer in het tempo zoals tot 2020 aan de orde was. Ook op dit vlak gaat een nieuwe status quo ontstaan.

De subsidiekorting Wsw heeft vanaf 2015 jaarlijks voor een oplopende financiële druk op gemeentelijke budgetten in het sociale domein gezorgd. Dit heeft in 2018 en 2019, tegen de verwachtingen in, ervoor heeft gezorgd dat het Rijk deels overstag is gegaan en e.e.a. deels heeft gecompenseerd. Of het Rijk hiermee in 2020 en volgende jaren doorgaat, is nog maar afwachten. Vooralsnog wordt in deze begroting ervan uitgegaan dat de hoogte van de Wsw-subsidie, van de LPO (Loon-Prijs-ontwikkeling)-compensatie, en van het LIV (Loon-Inkomens-Voordeel voor lage lonen) zoals eind 2019 bekend, normatief is voor de komende jaren. Gezien de consistentie van het Rijksbeleid rondom (fiscale en andere) vergoedingen voor Wsw-arbeidskosten in de afgelopen jaren, ligt hier wel nadrukkelijk een risico. Hiervoor wordt verwezen naar de risicoparagraaf in deze begroting.

..... en de bestuurlijke ontwikkelingen rondom de gehele uitvoering van de Wsw door WAA in relatie tot het brede sociale domein van (deelnemende) gemeenten

De Wsw en daarmee WAA is vanaf 2015 een onderdeel van een bredere Participatiewet. Een kaderwet die nadrukkelijk gemeenten positioneert als centrale regie- en uitvoerder die verantwoordelijk is om al haar burgers en iedereen met een afstand tot de arbeidsmarkt zo snel als mogelijk weer een passende plek te geven in een zo regulier mogelijke arbeidsomgeving. Iets dat naadloos aansluit op de nieuwe WAA-organisatie zoals die vanaf eind 2018 staat.

De krimp in SW en de oplopende economies-of-scale-effecten bij WAA, in samenhang met de uitdagingen waarvoor gemeenten over de volle breedte staan vanuit de Participatiewet én de parallellen die er meer en meer zijn tussen Wsw en de andere doelgroepen binnen die Wet, hebben ertoe geleid dat de gemeente Venlo, als grootste belanghebbende gemeente binnen WAA, in december 2016 heeft aangegeven te gaan onderzoeken óf en zo ja, hoe, wat en waar het mogelijk zou zijn de uitvoering van de gehele Wsw vorm en inhoud te willen gaan geven binnen haar eigen gemeentelijke sociale domein. Een beweging die aansluit bij de beoogde doelstelling van een gemeenschappelijke doelgroepenbenadering voor een ieder met een grote afstand tot de arbeidsmarkt en één totaal ontschot budget vanaf 2015. In het najaar 2017 is dit geuite voornemen door de gemeente Venlo voor het eerst door de gemeente Venlo intern nader onderzocht en aldaar uitgewerkt in een globale verkenning. De uitkomsten van deze verkenning geven een positieve richting aan, op grond waarvan eind 2017 door de gemeente Venlo is besloten e.e.a. verder te gaan onderzoeken in de vorm van een businesscase. Deze businesscase, inclusief een door een extern bedrijf hierop uitgevoerde second opinion, is eind 2018 intern bij de gemeente Venlo opgeleverd en geeft een bevestiging van het eerder globaal aangegeven positieve resultaat. Op grond hiervan heeft het College van de gemeente Venlo in 2019 een principebesluit genomen om verder te onderzoeken en concreet uit te werken hoe, wat, waar en wanneer de gehele WAA-organisatie kan worden opgenomen en vervolgens volledig geïntegreerd kan worden in haar eigen gemeentelijke organisatie en sociaal domein. Een voorgenomen besluit van de gemeente Venlo waar in februari 2020 door de andere deelnemende gemeenten in WAA, zijnde Beesel en Bergen, op gereageerd is. Beide gemeenten wensen, in tegenstelling tot het voornemen van de gemeente Venlo, vooralsnog op de huidige voet en huidige koers door te gaan met WAA als uitvoerder van de Wsw. De efficiënte

wijze van uitvoering, op de manier zoals de WAA momenteel functioneert, maakt dat voor deze gemeenten de noodzaak om zaken anders te organiseren nu te grote financiële en maatschappelijke risico's meebrengt. De gemeente Venlo heeft aangegeven kennis te hebben genomen van het standpunt van de Beesel en Bergen, e.e.a. te zullen onderzoeken en zich nader te beraden. Vervolgens kan en zal e.e.a. bestuurlijk worden afgestemd en breder worden belegd onder andere stakeholders bij WAA. Hangende dit vervolg is vooralsnog bestuurlijk besloten tot een status quo en de huidige structuur en koers van WAA onveranderd en going concern tot nadere bestuurlijke besluitvorming door het Schapsbestuur door te zetten. Uit oogpunt van voorzichtigheid is in de 1^e begrotingswijziging 2020 en primaire begroting 2021 rekening gehouden met mogelijke kosten voor (externe) adviezen aan bijv. bestuur resp. OR die bij een vervolgproces aan de orde kunnen komen. Hiermee zijn beperkte middelen binnen de totale WAA-exploitatie 2020 en 2021 apart gealloceerd en gereserveerd.

De uitkomsten van het gehele proces rondom de toekomstige (bestuurlijke) positionering van WAA binnen het gehele sociale domein van de deelnemende gemeenten resp. specifiek binnen de gemeente Venlo zijn nog niet bekend maar kunnen wel van majeure invloed zijn op zowel de aard en omvang als (toekomstige) continuïteit van zowel het Schap WAA Venlo e.o. (als gezamenlijke regievoerder voor de Wsw in de regio Venlo) en haar Wsw uitvoeringsorganisatie WAA groep nv c.a.

En ongeacht de uitkomst van dit proces is e.e.a. nú al van grote invloed op WAA. Immers: het lopende onderzoek door en het vervolg hiervan in de gemeente Venlo naar een mogelijke nieuwe toekomst voor WAA duurt nu al bijna 4(!) jaar. Gedurende al die tijd van onzekerheid t.a.v. de toekomst is WAA zeer prudent t.a.v. het aangaan van langdurige verplichtingen en grote investeringen in haar structuur, instrumentarium, organisatie, en personeel. Dit om het risico van grote desinvesteringen naar de toekomst te beperken. Dit betekent dat er tot 2024 niet meer dan strikt noodzakelijk voor de korte termijn wordt geïnvesteerd in mensen en middelen. WAA draait on going concern (doorlopende continuïteit) maar kan en zal hangende de onzekerheid t.a.v. de toekomst, zeer beperkt middelen inzetten voor innovatie van middelen en processen en voor een meer structurele kwalitatieve en kwantitatieve impuls in haar organisatie. Er is op dit punt sprake van een zekere stilstand. En stilstand is achteruitgang. Zeker in de zeer dynamische (buiten) wereld waarin WAA opereert. Hier loopt zowel WAA als ook al haar stakeholders inclusief de gemeenten meer en meer een risico naar de toekomst. Een zowel kwalitatief als financieel risico, voor het geval er straks sprake is van noodzakelijke grote (inhaal)investeringen om de zaak weer aan de maat te krijgen.

Omdat ten tijde van de opmaak van deze primaire begroting 2021 het besluitvormingsproces c.a. nog steeds in volle gang is en de uitkomsten hiervan nog niet bekend zijn, is de mogelijke impact en verdere gevolgen van deze beoogde beweging derhalve (nog) onbekend en is e.e.a. in deze begroting als PM opgenomen. Deze primaire begroting 2021 is derhalve opgesteld op basis van going concern-grondslagen voor zowel het Schap als WAA groep nv c.a.

... en last but not least; de economische verwachtingen in het algemeen voor 2021 en verder

De verwachting is dat na de stormachtige economische groei tot 2019, in Nederland en wereldwijd, vanaf 2020 een fase van structureel minder groei aanbreekt. Het huidige economische klimaat, in combinatie met de eerste zichtbare effecten van de vergrijzing in Nederland, heeft gezorgd voor een overspannen arbeidsmarkt en biedt nu maar ook in de komende jaren nog genoeg kansen voor WAA en haar gemeenten. Ondanks deze minder economische groei is nog sprake van een forse vraag naar arbeidskrachten in diverse sectoren. Dat geeft werkgevers minder keus en zet de focus van werkgevers sneller op alternatieven zoals werken met mensen uit de Participatiedoelgroep. En daar waar de vraag naar arbeid zorgt voor krapte op de arbeidsmarkt zullen de loonkosten oplopen, maar is er ook ruimte voor tariefsverhoging op onze verkoopmarkt. Een ontwikkeling die al vanaf 2019 zichtbaar is in de toegevoegde waarde die WAA realiseert bij Wsw-plaatsingen en die naar verwachting, weliswaar in mindere mate dan 2019, ook in de komende jaren nog kansen biedt. In deze primaire begroting 2021 en de bijbehorende meerjarenraming is met deze beide verhogende effecten rekening gehouden.

Bezetting Wsw voor 2021

Voor 2021 is onderstaande Wsw-bezetting voor het Schap en de (deelnemende) gemeenten geraamd:

gemeente	aantal SE bij WAA geplaatst per gemeente 2021 (A)	aantal SE beschut bij gemeenten geplaatst per gemeente 2021 (B)	aantal totaal per gemeente 2021 (C=A+B)
Beesel	43,2	10,7	53,9
Bergen	57,4	24,9	82,3
Venlo	353,3	155,2	508,5
Niet deeln. gemeenten	0,0	0,0	0,0
totaal	453,9	190,8	644,7

*) Totaal taakstelling per gemeente is berekend o.b.v. financieringsmethodiek "werkgemeente" vanaf 1-1-2017 en o.b.v. extrapolatie van gegevens jaargemiddelde over 2019 per gemeente met een uitstroom% van 2,9% voor 2020 resp. 2,7% voor 2021.

Ten opzichte van 2020 daalt de totale bezetting SW bij gemeenten in 2021 verder. Dit omdat er sprake zal zijn van natuurlijke uitstroom terwijl er vanaf 1-1-2015 geen instroom meer is in de Wsw. Ten opzichte van Samen Anders! is er, evenals in de jaren t/m 2020, ook in 2021 sprake van een hogere Wsw-bezetting omdat de uitstroom Wsw, zoals voorgenoemd, achterblijft bij eerdere verwachtingen.

Financiële samenvatting

Het begrote **geconsolideerde** concernresultaat (Schap en WAA groep nv) 2021 komt uit op een tekort van € **2.699.000**. Dit is een verbetering t.o.v. de 1^e begrotingswijziging 2020 met € 418.000, dit vooral door lagere frictiekosten (ad € 0,5 mio). Het subsidieresultaat Wsw daalt met € 0,1 mio. De overige resultaatcomponenten blijven nagenoeg gelijk.

Het geconsolideerde concernresultaat van WAA wordt onderverdeeld in de netto kosten van Wsw-arbeid en Wiw, Participatiebanen (zgn. subsidieresultaat Wsw resp. Wiw en Participatiebanen), de netto resultaten die voortkomen uit het organiseren en bieden van passende arbeid voor deze doelgroepen (zgn. operationeel resultaat), de kosten verbonden aan de ombouw van WAA (frictiekosten ca.) en diverse baten en lasten:

Schap + WAA groep nv geconsolideerd	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019*)	1e begrotings- wijz. 2020	Primaire begroting 2021
Operationeel resultaat NV	549	1.254	776	714
Organisatiekosten Schap	-179	-160	-185	-161
Operationeel resultaat NV + Schap	370	1.094	591	553
Subsidieresultaat Wsw	-2.409	-2.362	-3.001	-3.085
Subsidieresultaat Wiw, Participatiebanen etc.	-50	-28	-22	-22
Frictiekosten	-422	-489	-660	-120
Saldo div.baten/lasten	532	15	-25	-25
Totaal concernresultaat geconsolideerd	-1.979	-1.770	-3.117	-2.699
Waarvan resultaat WAA groep nv	-1.366	113	-725	-700
Resteert resultaat WAA Schap	-613	-1.882	-2.392	-1.999

*) betreft voorlopige cijfers 2019

Het **operationeel resultaat** betreft het resultaat van WAA groep nv uit de omzet van bedrijfsactiviteiten minus de operationele kosten voor organisatie van passende arbeid.

Het **subsidieresultaat Wsw** is het resultaat uit passende arbeid Wsw c.a. van de personeelskosten Wsw minus de rijksbijdrage Wsw. Zoals uit bovenstaand overzicht blijkt is het subsidieresultaat Wsw in grote mate bepalend voor het exploitatietekort van het Schap (incl. resultaat van WAA groep nv). Het subsidieresultaat is **niet** beïnvloedbaar voor zowel WAA als gemeenten en een gevolg van externe factoren zoals cao en rijksbeleid.

Het begrote concerntekort voor 2021 van € 2.699.000 zal voor € 700.000 worden gedekt door de inzet van eigen vermogen door WAA groep nv. Het resterende tekort van het Schap ad € 1.999.000 zal grotendeels worden gedekt door een bijdrage door de deelnemende gemeenten van **€ 1.600.000**. Voor een toelichting verwijzen we naar paragraaf 3 van deze begroting.

Voor 2021 wordt o.b.v. de verwachte Wsw-bezetting per gemeente en de inwoneraantallen per gemeente op 1-1-2020, onderstaande verdeling van de totale bruto gemeentelijke tekortfinanciering naar de afzonderlijke deelnemende gemeenten geraamd:

Totaal gemeentelijke tekortfinanciering (in Euro's x 1.000)	2021 begroting	2020 begroting na 1^e wijz.	2020 begroting voor wijz.	2019 werkelijk
Beesel	159	159	175	130
Bergen	196	196	217	160
Venlo	1.290	1.290	1.428	1.055
Totaal voor bonus (bruto bijdrage)	1.645	1.645	1.820	1.345
Af: te verdelen bonus (2019 nog te verdelen)	- 45	- 45	- 45	- 45
Totaal deelnemende gemeenten (netto bijdrage)	1.600	1.600	1.775	1.300

2. Doelstelling WAA

De doelstelling van WAA is het - voor en namens de deelnemende gemeenten - als Gemeenschappelijke Regeling uitvoering geven aan de verplichtingen die voortvloeien uit de Participatiewet onderdeel Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) in de regio Venlo tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten.

3. Algemene ontwikkelingen op bestuurlijk niveau

In de Participatiewet, en in het verlengde daarvan in de Wsw, is aangegeven dat de regie en uitvoering van deze wet en regelingen bij gemeenten ligt. De deelnemende gemeenten van het Schap bepalen in en middels het Schap een gemeenschappelijke koers voor de uitvoering van de Wsw resp. voor WAA. Het Schap WAA Venlo e.o. fungeert hierbij als het centrale beleidsorgaan en als steun- en coördinatiepunt voor de drie deelnemende gemeenten om de Wsw concreet vorm en inhoud te geven. In het verlengde is de 100% deelneming en uitvoeringsorganisatie WAA groep nv, voor en namens het Schap, de integrale uitvoerder voor de Wsw voor de gemeenten Venlo, Beesel en Bergen. De Schapsbestuurders zijn hierbij tevens toezichthouders bij WAA groep nv. Deze uitvoeringsmodaliteit is van kracht tot en met 2020.

In 2015 is, als gevolg van de nieuwe ontwikkelingen voor de uitvoering van de Wsw onder de Participatiewet, een begin gemaakt met een onderzoek naar de toekomstbestendigheid van deze governancestructuur van de WAA-organisatie. Hangende de actualisatie van de koers van WAA is dit eind 2015 on hold gezet. Voor het Schap (vooralsnog) uitgegaan van een situatie als going concern.

4. Beleidsvisie van het bestuur

Vanaf 2008 is het beleid van zowel het Schap als haar uitvoeringsorganisatie WAA groep nv primair gericht op het realiseren van passende arbeid in een zo veel als mogelijke reguliere arbeidsomgeving voor alle personen die via de Wsw op haar zijn aangewezen. Dit beleid is vanuit het going concern uitgangspunt ook in 2021 onveranderd van toepassing.

Het Schap dient haar maatschappelijke doelstelling te realiseren met inachtneming van en in overeenstemming met belangrijke strategische (maatschappelijk aanvaarde) uitgangspunten zoals

rechtmatigheid, doelmatigheid en integer handelen. Zij legt op transparante wijze verantwoording af over het door haar gevoerde beleid en de resultaten hiervan. Zoals gebruikelijk wordt het strategisch beleid van WAA periodiek in een review door het management, het Bestuur en de Raad van Commissarissen afgezet tegen de nieuwste ontwikkelingen en herijkt.

In lijn met het vigerende beleid en met inachtneming van de geactualiseerde uitgangspunten en kaders is onderstaande visie en missie onveranderd van kracht en vastgesteld voor WAA:

- **Missie: WAA groep voegt waarde toe aan haar opdrachtgevers door de inzet van SW-medewerkers.**
- **Visie: WAA groep is dé professionele organisator van duurzaam werk voor SW-medewerkers bij reguliere bedrijven in de regio Noord-Limburg.**

Visie en missie zijn concreet vertaald in onderstaande strategische items en uitgangspunten:

"De WAA organisatie

- Heeft sociaal en financieel renderende strategische allianties en co-creaties met het regionale bedrijfsleven en overheden".
- Realiseert voor haar SW-medewerkers duurzame plaatsingen in groepen bij opdrachtgevers.
- Ambieert samen met haar Sw-medewerkers ontplooiing gericht op maximale loonwaarde".
- Is een proces- en resultaatgerichte organisatie waarin met plezier gewerkt wordt".

De strategische koers is verder vertaald in onderstaande door het Bestuur vastgestelde strategische uitgangspunten en beleidslijnen:

1. Voor de bepaling van de strategische beleidskeuzes van de WAA groep is de uitvoering van de Participatiewet –zowel op regionaal als op lokaal niveau- maatgevend. Het Werkgevers Servicepunt (WSP), bestuurd vanuit het Werkbedrijf en de in het WSP samenwerkende partners, is in deze strategie vanuit (semi-)overheidszijde als netwerkorganisatie regionaal regisserend op hoofdlijnen naar afnemers en bedrijven en ondersteunend voor de uitvoeringsorganisaties zoals WAA t.a.v. het verbinden in de arbeidsmarkt voor alle regionale brede Participatiewet-vraagstukken van vraag- en aanbod voor gesubsidieerde arbeid.
2. De verantwoordelijkheid voor zowel de regie als uitvoering voor het beschutte deel van de Wsw is per 1 januari 2018 geheel in handen van de deelnemende gemeenten zelf. Zij zijn vanaf die datum zelf verantwoordelijk voor zowel het materieel werkgeverschap voor deze Wsw groep als aanbod van werkplekken aan SW-medewerkers uit de Beschutte Wsw groep alwaar zij (financieel) verantwoordelijk voor zijn onder de Wsw. Het gaat dan om zgn. 'beschut werk' en dan meer specifiek om SW-medewerkers met een loonwaarde van maximaal 30% van minimumloon of lager. De gemeenten kunnen zelf werkplekken organiseren of deze inkopen bij andere organisaties.
3. De betreffende SW-medewerkers blijven formeel in dienst bij het Schap WAA. De rechten en plichten van de huidige SW-medewerkers blijven gehandhaafd. De gemeenten hebben het materiële werkgeverschap voor deze groep vanaf 1-1-2018 van WAA groep nv overgenomen. WAA groep nv treedt per 1 januari 2018 voor deze groep alleen als pay-roller/HR-dienstverlener op. De WAA groep vraagt voor deze vorm van dienstverlening aan de gemeente een marktconform tarief.

Zoals al aangegeven is zowel het Schap als haar uitvoeringsorganisatie WAA-groep nv, in lijn met deze beleidslijn, afgebouwd en vanaf medio 2018 geen aanbieder van beschut werk meer. WAA is tevens omgevormd tot een sociaal duurzaam detachingsbedrijf voor de resterende Wsw-doelgroep.

Vanuit financieel perspectief is hierbij nog van belang aan te geven dat, omdat vanaf 1 januari 2018 de deelnemende gemeenten (Beesel, Bergen en Venlo) in financiële zin volledig zelf verantwoordelijk zijn voor een grote groep Wsw-medewerkers de verdeelsleutel voor de gemeentelijke tekortfinanciering van WAA is aangepast. Vanaf 1-1-2018 wordt in deze verdeelsleutel alleen met het aantal niet-beschutte medewerkers gerekend.

Bij de uitvoering van de Participatiewet kán een gemeente het detacheren van werkzoekenden als instrument inzetten bij de werkgeversdienstverlening. De WAA-groep kan en zal voor de invulling van die detacheringsopgave zorgdragen, maar zal dit alleen doen op nadrukkelijk verzoek van haar deelnemende gemeenten én na expliciete toestemming van het Bestuur én alleen met en onder bestuurlijk strikt geformuleerde voorwaarden. Primair is en blijft WAA als kerntaak zich richten op het verder ontwikkelen van een sociaal detacheringsbedrijf voor sec de Wsw-ers met een loonwaarde hoger dan 30%.

Hangende de eventuele herpositionering van WAA zal, als vervolg op de bestuurlijke verkenning eind 2017 van alternatieven t.a.v. de inrichting en uitvoering van de gehele WAA organisatie in lijn met de laatste actuele ontwikkelingen zoals eerder genoemd, er (vooralsnog) niet op verdere formele samenwerking tussen de SW-bedrijven in de arbeidsmarktregio Noord-Limburg (NLW-groep, Intos en WAA-groep) worden ingezet. Bedrijfsmatige samenwerking om tot kostenreductie en/of kwaliteitsverbetering te komen, is wel mogelijk. De inkooprelatie die vanaf medio 2018 geregeld is tussen WAA groep nv en NLW voor zgn. vangnetgevallen (medewerkers die al dan niet tijdelijk niet geplaatst kunnen worden op reguliere detacheringsplekken) is een voorbeeld van een dergelijke WINWIN samenwerking. Over verdergaande samenwerking t.a.v. ondersteunende activiteiten wordt begin 2020 nog gesproken.

5. Ontwikkelingen ten aanzien van de Gemeenschappelijke Regeling

De huidige bestuurlijke samenstelling is vanaf medio 2018 ongewijzigd.

Het Bestuur van het Schap bestaat uit:

- een Algemeen Bestuur dat bestaat uit een voorzitter zijnde de vertegenwoordigende wethouder van de gemeente Venlo, de penningmeester zijnde de vertegenwoordigende wethouder van de gemeente Beesel en secretaris zijnde de vertegenwoordigende wethouder van de gemeente Bergen die benoemd zijn door, voor en namens de colleges uit de drie in het Schap WAA Venlo e.o. deelnemende gemeenten;
- een Dagelijks Bestuur dat bestaat uit een voorzitter die wordt afgevaardigd uit het algemeen bestuur en twee adviseurs, waarbij de twee adviseurs sec een adviserende stem hebben in het dagelijks bestuur.

De bestuurlijke inrichting voldoet op deze wijze geheel aan alle vigerende bepalingen zoals die in de WGR van kracht zijn.

Zoals al is aangegeven is eerder al door het Bestuur van het Schap onderkend dat de sterk veranderende omgeving rondom de Wsw en het hele sociale domein in combinatie met een andere koers en beleid van WAA overall, andere eisen stelt aan de bestuur- en governancestructuur van de hele organisatie WAA. Een proces dat vanaf 2014 met fases is opgepakt, maar vanaf begin 2018, in het licht van het onderzoek van de gemeente Venlo naar een nieuwe, gezamenlijke toekomst van WAA en het sociale domein van de gemeente Venlo, on hold is gezet. Afhankelijk van de uitkomsten van dit onderzoek, zal besloten worden of en zo ja op welke wijze de herijking van de huidige bestuurlijke en operationele constellatie van WAA overall verder worden opgepakt en afgerond.

Op bestuurlijk niveau is relevant dat een eventuele herindeling van gemeenten momenteel in de regio Noord-Limburg geen politiek en bestuurlijk issue is. Maar het is natuurlijk in de toekomst niet uit te sluiten dat in het Schap deelnemende gemeenten, direct of indirect toch ooit weer betrokken zijn en/of (wederom) worden bij volgende gemeentelijke herindelingen. Herindelingen die direct relevant kunnen zijn voor de bestuurlijke constellatie en/of het directe verzorgingsgebied van WAA Venlo e.o.

6. Ontwikkelingen in de Wsw

Met ingang van 1-1-2015 is de Wsw opgegaan in een nieuwe, veel meer omvattende Participatiewet. Binnen de Participatiewet wordt de Wsw afgebouwd ten gunste van andere regelingen, doordat er vanaf 1-1-2015 geen instroom in de Wsw meer mogelijk is.

De Participatiewet kent als basis dat het zorgt voor een sluitende aanpak van alle vraagstukken rondom werk, inkomen en zorg voor mensen die voor leven en werken om welke reden dan ook en al dan niet tijdelijk en/of permanent een steuntje in de rug nodig hebben. De wet heeft de gemeenten aangewezen om vanaf 1-1-2015 in gezamenlijkheid binnen een arbeidsregio als de enige, centrale regiehouder en regievoerder voor (gesubsidieerde) arbeid het hele sociale domein op te treden. De Wsw is onder de Participatiewet zowel inhoudelijk als budgettair één van de onderdelen in de nieuwe wet en kent derhalve geen apart budget meer voor de financiering van de doorlopende verplichtingen uit de Wsw. De Wsw-middelen zijn wel nog apart zichtbaar, maar niet meer apart gealloceerd, en vormen een integraal en niet geoormerkt deel van het totale participatiebudget dat gemeenten ontvangen voor de gehele (sluitende) keten van instrumenten voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Dit past in de afgeleide beleidsdoelen van de wet:

- a) gemeenten staan als publiekrechtelijk bestuursorgaan het dichtste bij hun burgers en worden integraal verantwoordelijk voor zowel de inhoud als de inzet van alle middelen die het Rijk beschikbaar stelt om mensen die ondersteuning nodig hebben op het terrein van werk, inkomen en zorg te helpen. Regionaal maatwerk is hierbij het credo;
- b) ontschotting van mensen en middelen, over de volle breedte van het sociale domein;
- c) "meer te doen met minder middelen".

In 2014 heeft het Rijk hiervoor eerste stappen gezet, en in de jaren daarna steeds jaarlijks volgende stappen, en het participatiebudget jaarlijks verder verlaagd. Deze ontwikkeling heeft zich ook in 2018 voortgezet, en zal tot en met 2020 doorzetten. Vanaf 2021 zal er geen expliciete verdere korting op de budgetten plaatsvinden maar een soort status quo optreden waarbij het rijk indexatie zal toepassen. Maar wel indexatie van en vaststelling budgetten op een structureel veel lager niveau dan bij de uitgangssituatie in 2014 het geval was.

Zoals al in de inleiding aangegeven zal er eind 2020 een evaluatie gaan plaatsvinden van de Participatiewet door het Rijk. En ondanks het gegeven dat vanaf dag 1 gemeenten aangeven te weinig middelen te hebben voor de uitvoering van deze wet, en dat eerste tussenevaluaties een gemengd beeld schetsen van het effect en het resultaat van deze wet, ligt het niet in de lijn der verwachtingen dat het Rijk daarna wel plots zal omgaan en ruimhartiger zal gaan financieren na 2020. Zowel gemeenten als uitvoeringsorganisaties dienen zich naar verwachting op te maken voor een blijvende situatie van een structureel lager financieringsniveau door de Rijksoverheid voor het hele terrein van werk, inkomen en zorg. En blijvend hierop acteren en anticiperen lijkt derhalve meer een nood dan een deugd.

7. Realisatie van doelmatigheid en rechtmatigheid

Een basishouding en natuurlijk uitgangspunt voor een publiekrechtelijke organisatie als WAA is dat zij in al haar doen en laten bij de uitvoering van haar publieke taak altijd en overal doelmatig en rechtmatig handelt. Dit geldt voor zowel de wettelijke als ook in de uitvoering van alle andere (overheids-)taken die door de participanten in de regeling bij haar zijn neergelegd.

Doelmatigheid

Doelmatig opereren ten aanzien van haar sociale opdracht betekent voor WAA **het maximaal invullen van de taakstelling voor haar gemeenten**. Het Schap heeft, evenals in voorgaande jaren, ook in 2019 op dit aspect binnen haar mogelijkheden maximaal invulling gegeven aan haar doelstelling en derhalve op dit punt doelmatig gehandeld.

Doelmatigheid veronderstelt ook dat alle toegewezen taken binnen de gestelde kaders adequaat worden uitgevoerd met inachtneming van alle vigerende (wettelijke) kaders en tegen voor deze participanten aanvaardbare kosten. Hiertoe zijn in het kader van doelmatigheid vanaf 2017 onderstaande in "Samen Groeien" en in de geactualiseerde koers bevestigde, verankerde randvoorwaarden opgenomen:

- De werkwijze van het WAA-bedrijf moet sober en doelmatig zijn: de uitgaven worden hierop aangepast. Daar waar expertise of andere vormen van ondersteuning noodzakelijk is wordt contact gezocht met de drie deelnemende gemeenten; vacatures zouden dan ook over en weer kunnen worden uitgewisseld.
- WAA dient zo min mogelijk langlopende financiële verplichtingen aan te gaan. Daar waar dit onverhoopt toch aan de orde zou kunnen en moeten zijn vanuit bedrijfsvoering, wordt dit vooraf afgestemd en besloten in samenspraak met de deelnemende gemeenten. Dit om

eventuele staartverplichtingen als gevolg van een mogelijke mismatch tussen eisen en wensen van een sterk veranderende WAA-organisatie en kosten uit lopende contracten en investeringen te minimaliseren.

- Binnen de huidige financiële positie van zowel WAA als gemeenten zal een substantieel bedrag inzetbaar worden gemaakt om de beoogde transitie te maken, waardoor de WAA "fit" wordt en een kostenstructuur krijgt die past bij een veranderende maar ook krimpemde organisatie. De gehele ombouw en transitie van de entiteit WAA zal gecontroleerd en geconditioneerd gebeuren met oog voor organisatorische en financiële stabiliteit en continuïteit van de organisatie WAA én haar participanten. Inzet van eigen én aparte frictiemiddelen moet gebeuren rekening houdende met en binnen de bestaande financiële mogelijkheden van zowel WAA als de deelnemende gemeenten en onder genoemde randvoorwaarden.

WAA blijft in dit proces ten aanzien van doelmatigheid jaarlijks streven naar evenwicht tussen doel en de hieraan verbonden kosten en bijdragen, in samenwerking met de deelnemende gemeenten. Doel is om middels een combinatie van mogelijkheden het resultaat op bedrijfsvoering bij de WAA jaarlijks te verhogen en daardoor de kortingen op de rijksbijdrage Wsw op te vangen met als gevolg de gemeentelijke bijdragen te beperken. In alle jaar- en meerjarenbegrotingen t/m 2024 is jaarlijks een tekort voor WAA op de uitvoering van de Wsw opgenomen, dat past binnen dit kader. De tekorten worden (vooralsnog) jaarlijks gedekt door een (aanvullende) gemeentelijke bijdrage.

Doelmatigheid is en blijft altijd voor WAA van belang en zal intern periodiek worden gemeten en getoetst aan de hand van vooraf benoemde prestatie-indicatoren. Via jaarrekeningen, begrotingen, kwartaalberichten, maandrapportages en maandelijks dashboards worden periodiek alle voor de sturing en bedrijfsvoering relevante indicatoren op een eenduidige en transparante wijze periodiek aan alle belanghebbenden bij WAA gepresenteerd.

Naast eigen indicatoren wordt doelmatigheid bij het Schap en haar uitvoeringsorganisatie WAA groep nv jaarlijks getoetst door de gerealiseerde doelen en de daarbij behorende kosten voor de uitvoering van de Wsw af te zetten tegen beschikbare branchegegevens. Dit, tezamen met een duidelijke periodieke (interne) verantwoording en toelichting op resultaten en van nature ingebouwde interne en externe controles, zorgt voor een informatieverzorging die de vereiste (bestuurlijke) transparantie waarborgt. WAA heeft altijd al doelmatigheid hoog in haar vaandel staan en zal op dit punt de ingezette lijn blijven volgen.

Rechtmatigheid

Rechtmatigheid is te zien als "**handelt binnen vigerende wettelijke kaders** én bestuurlijke beleids- en richtlijnen zoals die door haar deelnemende gemeenten zijn geformuleerd". . Rechtmatigheid veronderstelt ook te allen tijde integer zijn in al het doen en laten. Ook dit is voor een publieke organisatie als WAA een must en een vanzelfsprekendheid.

Bij rechtmatigheid hoort ook het adequaat afleggen van verantwoording naar alle participanten, transparantie in doen en laten en integer zijn. Dit zijn de uitgangspunten voor al het handelen en doen en als zodanig benoemd door WAA.

Omdat het afleggen van verantwoording en transparantie voor WAA altijd al van groot belang was en ook blijft, en het Schap het belang van Sisa (single information single audit) en de informatie die hieruit naar voren kwam, onverminderd onderschrijft, zijn – ondanks het ontbreken van een wettelijke verplichting hiervoor - in 2019 wederom de van toepassing zijnde Sisa-gegevens door WAA integraal opgenomen in de jaarstukken.

De accountant geeft middels de controleverklaring aan in hoeverre WAA heeft voldaan aan de eisen van financiële en sociale rechtmatigheid:

- De financiële rechtmatigheid wordt getoetst door te controleren in hoeverre alle uitgaven binnen de kaders van de genoemde wettelijke regelingen vallen **én** of deze passen binnen wettelijke bepalingen voor verslaggeving (gemeentelijke comptabiliteitsvoorschriften), financiering (wet FIDO), etc. Vanaf den beginne heeft WAA steeds ruimschoots aan de gestelde rechtmatigheidseisen voldaan en ook in 2019 is dit het geval. WAA blijft ook in de toekomst streven om steeds aan deze eisen te voldoen maar kan geen garantie hiervoor geven. Dit omdat het Rijk jaarlijks wet- en regelgeving aanpast zonder rekening te houden

met praktische (on)mogelijkheden. Hierdoor is het risico van subsidiekorting altijd latent aanwezig.

- De sociale rechtmatigheid wordt getoetst door te controleren of WAA heeft voldaan aan de personele eisen zoals die door het Rijk in de Wsw heeft neergelegd.

WAA richt zich vanaf 2014 op de uitvoering van de Wsw sec, en blijft dit voornamelijk onverminderd doen. Behoudens de inzet van mensen uit de Participatiewet op werkobjecten á la Wsw om de uitvoering van de Wsw te ondersteunen, zijn geen andere doelgroepen dan Wsw in behandeling bij WAA. De resultaten (i.c. kosten en opbrengsten) die door WAA gegenereerd worden, worden geclassificeerd als volledig publiekrechtelijk. De publieke activiteit van WAA vloeit namelijk per definitie voort uit de Wsw. Mocht er sprake zijn van activiteiten die niet hieraan direct of indirect gerelateerd zijn, worden deze steeds zowel operationeel als financieel nadrukkelijk gescheiden van de Wsw. Op deze wijze voldoet WAA aan de eisen die de Wsw stelt en is de scheiding van Wsw met overige activiteiten, en van publieke en private financiering duidelijk verankerd in de (administratieve) organisatie van de gehele WAA-organisatie. De accountant heeft in 2019, wederom, vastgesteld dat ook op dit punt de WAA-organisatie voldoet aan de administratief organisatorische eisen die op dit punt van belang zijn.

8. Voorstel tot vaststelling van de begroting

Het Dagelijks Bestuur stelt aan het Algemeen Bestuur voor deze begroting vast te stellen.

Begroting

Programmaverantwoording

Algemeen

Het Schap kent in zijn begroting en jaarrekening één programma. Dit is het programma Sociale werkvoorziening. Alle processen van het Schap, inclusief alle ondersteunende processen zoals bestuur, financieel en operationeel beheer e.d. zijn gericht op dit programma zijnde het verzorgen van de uitvoering Wsw voor de deelnemende gemeenten.

Nadrukkelijk dient, idem als in alle jaarrekeningen en begrotingen vanaf 2018, ook in deze gehele begroting 2021 rekening gehouden te worden bij elke vergelijking ten opzichte van alle jaren t/m 2017 van de kerncijfers, exploitatie e.d. van WAA op totaalniveau over de jaren vanaf 2018 en verder, dat de totale SW-populatie waarvoor WAA de Wsw uitvoert, vanaf 2018 fors lager is dan in voorgaande jaren. Er is nl. vanaf 1-1-2018 geen sprake meer van een integrale maar van een deulitvoering van de Wsw voor de gemeenten via WAA. Dit omdat gemeenten vanaf 1-1-2018 zélf aan de lat staan voor de uitvoering van het beschutte deel van Wsw.

Programma Sociale werkvoorziening

1. Algemeen

Onder de nieuwe Participatiewet is het wettelijke kader voor de uitvoering van Wsw van voor 2015 ook na 2015 onveranderd doorgezet.

Hierbij ligt en blijft regie, uitvoering en financiering van de Wsw onveranderd bij de individuele gemeenten. Het Schap is - en blijft dat voorsnog onder voorbehoud van verandering hierin o.a. door het lopende onderzoek van de gemeente Venlo naar een andere uitvoeringsmodaliteit - als Gemeenschappelijke Regeling door haar gemeenten integraal aangewezen als uitvoerder van de Wsw. Zij heeft primair als taak de uitvoering van de Wsw voor, door en namens de deelnemende gemeenten te verzorgen, hen te ondersteunen bij het invullen van hun Wsw taakstelling en fungeert als Shared Service Center en als gemeenschappelijke werkgever voor Wsw-dienstbetrekkingen voor en namens haar deelnemende gemeenten. In deze begroting wordt ervan uitgegaan dat de gemeenten de rijksbijdrage Wsw voor elke gerealiseerde Wsw-dienstbetrekking, idem als tot en met 2020, ook voor de volgende jaren volledig beschikbaar blijven stellen aan het Schap. Voor de bepaling van de rijkssubsidie Wsw per dienstbetrekking en de in te vullen taakstelling door het Schap per gemeente, is in deze begroting uitgegaan van het voor 2021 e.v. apart door het Rijk aangegeven vergoedingendeel Wsw als onderdeel in de Participatiewet voor de verschillende gemeenten. Dit wordt jaarlijks door het ministerie van SZW gepubliceerd als onderdeel van het totale Participatiebudget.

Onderstaande variabelen zijn hierin bepalend en worden hiervan afgeleid:

- * Het aantal medewerkers, uitgedrukt in arbeidsjaren resp. standaardeenheden (SE), dat landelijk én per gemeente apart via de Participatiewet, onderdeel Wet sociale werkvoorziening, bekostigd wordt, wordt op basis van actuariële gegevens t.a.v. verwachte uitstroom hiervan jaarlijks bepaald. Hierbij vormt de situatie eind 2018 en de hiervan afgeleide budgetten zoals SZW die eind 2019 gepubliceerd heeft voor 2019 t/m 2024 de basis. Deze gegevens worden in de loop van 2020 door het Rijk jaarlijks geactualiseerd voor 2021 en verder op basis van de realisatie van t-1 resp. op basis van de realisatie 2019 voor 2020;
- * Een vast budget per standaardeenheid waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen budget voor oude doelgroep (Wsw) en budget voor nieuwe doelgroep (Participatiewet);
- * De "omrekenverhouding" Wsw-medewerkers, uitgedrukt in Full Time Equivalent (FTE), naar standaardeenheden (SE), kenbaar gemaakt aan de afzonderlijke bestuurlijke eenheden middels een uitvoeringsbeschikking.

- * Voor 2021 worden de volgende omrekenfactoren vastgesteld (idem als in 2019):
 - o Licht gehandicapt 1,00
 - o Middel gehandicapt 1,00
 - o Zwaar gehandicapt 1,25

De door het Rijk voor 2021 aan gemeenten toegekende Wsw subsidievergoeding in arbeidsjaren is het te realiseren bezettingsdoel voor elke gemeente, en hiervan afgeleid voor WAA geeft dit tevens het maximum aan van de te subsidiëren Wsw-arbeidsplaatsen per gemeente voor 2021. Omdat deze subsidiëring tot en met 2024 is bepaald o.b.v. historische bezettingscijfers uit 2018 en een statistische uitstroomkans voor de jaren na 2018, is er een risico op (grote) afwijkingen in de komende jaren. En ondanks het feit dat vanaf dus 2015 geen instroom in de Wsw meer plaatsvindt blijft hierdoor een risico van onder- of overrealisatie aanwezig. In geval van onderrealisatie in SE is het gestelde doel niet gerealiseerd maar hoeft vanaf 2015 het niet door Wsw verplichtingen gedekte overschot op de rijkssubsidie Wsw niet te worden terugbetaald aan het Rijk. Dit omdat er vanaf 2015 sprake is van een niet geormerkt Wsw-deel in een ontschot overall Participatie-budget. Bij overrealisatie geldt dit ook en zijn de kosten voor overrealisatie derhalve ook voor eigen risico en rekening van de betreffende gemeente.

De Wsw subsidie van ongeveer € 26.261 per arbeidsjaar in 2021 zal in lijn met hetgeen eerder door het Rijk is aangegeven naar verwachting stabiel blijven op dit nieuw nominaal structureel lagere niveau ten opzichte van bijna €28.000 in 2014. Vanaf 2021 zullen naar verwachting hierop alleen nog aanpassingen gedaan worden o.b.v. indexatie ter hoogte van de zgn. LPO. Deze indexatie dekt echter alleen en slechts ten dele de verwachte loonkostenstijging af en verkleint het oplopende subsidietekort, maar compenseert het zeker niet. De financiële gevolgen van de afbouw van de rijksbijdrage Wsw zijn geheel voor risico en rekening van de hiervoor bij wet door het Rijk aangewezen gemeenten.

2. Sociaal beleid

In de beleidsvisie van het bestuur is aangegeven welke doelstellingen het Schap nastreeft. Op sociaal gebied zijn deze doelstellingen onveranderd ten opzichte van vorige jaren en vertaald in concreet meetbare termen als:

- o een beleid gericht op plaatsing van Wsw-medewerkers in het reguliere bedrijfsleven, rekening houdend met de individuele wensen en mogelijkheden van eenieder;
- o optimale invulling van de jaarlijks door het Rijk aangegeven taakstelling.

Plaatsingen, in- en uitstroom

Het verloop van het aantal geplaatste fte (incl. Begeleid werken en plaatsingen via Werken in buurten) is als volgt:

Aantal fte	2021*	2020*	2019*	2018	2017
Beginstand	453,0	462,2	472,8	708,0	739,4
Bij: instroom	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bij: toename a.g.v. verhuizingen en wijzigingen van handicapcode	0,0	0,0	0,0	7,5	4,1
Af: Werken in buurten naar deelnemende gemeenten	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-214,3	n.v.t.
Af: uitstroom naar reguliere arbeid	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Af: uitstroom overige	-8,0	-9,2	-10,6	-28,6	-35,5
Eindstand	445,0	453,0	462,2	472,8	708,0
Waarvan werkzaam via:					
* WAA	445,0	453,0	462,2	472,8	493,7
* Werken in buurten	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	214,3

**) 2017 t/m 2018 werkelijk, 2019 volgens prognose, 2020 en 2021 volgens begroting*

Vanaf 2015 is de eindstand van t-1 en de actuarieel berekende uitstroom per gemeente leidend voor de jaarlijkse subsidievaststelling Wsw van de afzonderlijke gemeenten voor de komende perioden.

Wachtlijst

Vanaf 1-1-2015 zijn alle Wsw-wachtlijsten opgeheven omdat er vanaf die datum ook geen instroom meer mogelijk is vanaf een wachtlijst in de Wsw.

Taakstelling Wsw en realisatie

WAA zal, conform de beleidsdoelstellingen, evenals in 2020 ook in 2021 en volgende jaren de aan haar door individuele gemeenten toegewezen Wsw-populatie conform de kaders van de Wsw voorzien van passende arbeid.

3. Financieel beleid

De begroting 2021 van het Schap sluit met een tekort van € 1.999.000. Dit is incl. een bijdrage in de reorganisatie-/frictiekosten ad € 120.000 aan WAA groep nv. Het tekort zal worden gedekt door:

- een gemeentelijke tekortfinanciering ad €1.600.000;
- een onttrekking van in totaal € 145.000 zijnde voor € 120.000 een bijdrage uit de bestemmingsreserve ter dekking van frictiekosten over 2021 en voor € 25.000 een bijdrage uit de bestemmingsreserve ter dekking van specifieke projectkosten o.b.v. bestuurlijke besluiten tot en met 2014;
- een vrijval van € 100.000 van de bestemmingsreserve, dit uit hoofde van een bestuursbesluit in december 2019 dat de per 31-12-2019 benodigde bestemmingsreserve € 500.000 minder is dan eerder voorzien, en dat dit voordeel verdeeld over vijf jaar (vanaf 2020) wordt ingezet ter dekking van eventuele exploitatietekorten van het Schap resp. ter mitigering van de gemeentelijke bijdragen over die jaren;
- inzet van overschotten op de exploitatie uit voorgaande jaren ad € 154.000 ten laste van de algemene reserve.

Voor de jaren 2021 t/m 2024 is voorsnog eveneens jaarlijks een vaste bijdrage van jaarlijks € 1.600.000 aan gemeentelijke tekortfinanciering begroot. Het jaarlijks tekort is in die jaren begroot op gemiddeld ca. €1,9 mio. Het verschil zal door het Schap en WAA groep nv ook in die jaren, idem als in 2021, door inzet van de bestemmingsreserve frictie én de vrijval hiervan ad jaarlijks € 100.000 en verder door inzet van in het verleden uit positieve exploitaties opgebouwde eigen middelen worden gedekt. Hierdoor zal het totale weerstandvermogen van Schap en de NV jaarlijks vanaf 2020 verder afnemen van ongeveer € 6,1 mio tot het bestuurlijk bepaalde minimum niveau van € 3,0 mio per eind 2024.

Zoals al aangegeven is de ontwikkeling van het **subsidieresultaat** vanaf 2014 al toonaangevend in de ontwikkeling van het totale tekort van WAA. Sterker nog: als het Rijk niet vanaf 2014 subsidiekortingen op de Wsw zou toepassen, zou er al vanaf 2015 geen sprake zijn van een tekort bij WAA en zou de organisatie zonder gemeentelijke tekortfinanciering draaien!

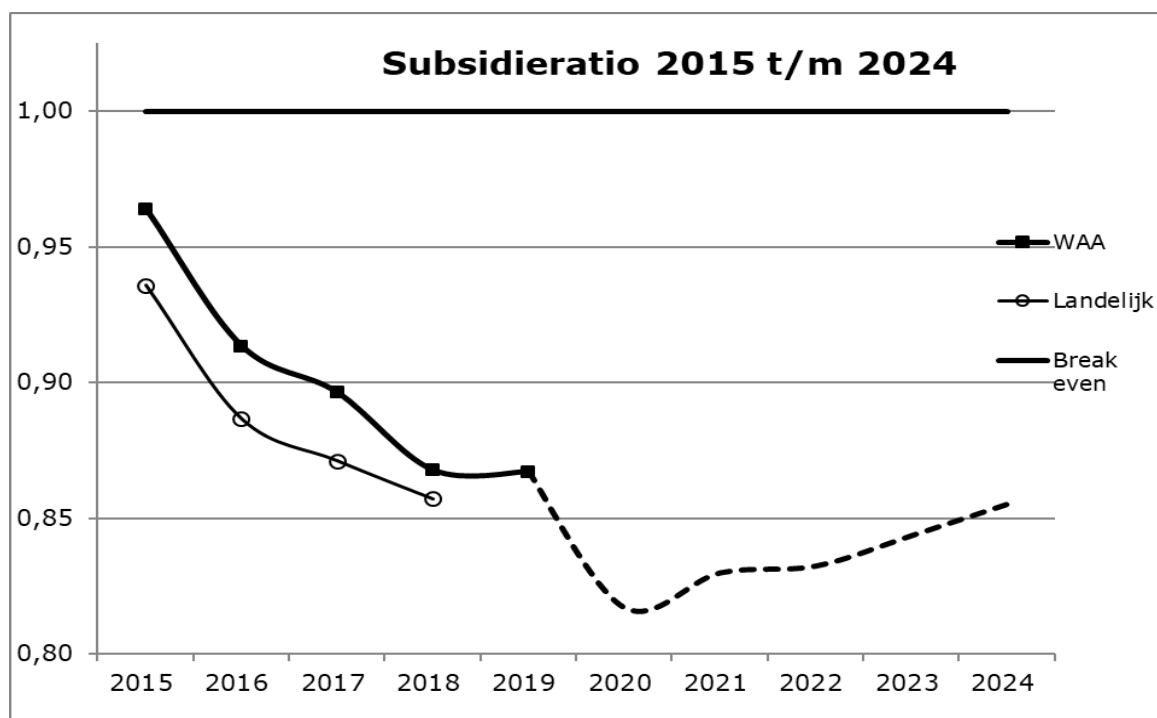
Onderstaand is de ontwikkeling van het subsidieresultaat middels de verhouding tussen de rijksbijdrage en de Wsw-loonkosten in de tijd weergegeven in de vorm van de subsidieratio:

Jaar	2015	2016	2017	2018	2019*	2020*	2021*	2022*	2023*	2024*
Sw-landelijk**	0,94	0,89	0,87	0,86	nnp	nnp	nnp	nnp	nnp	nnp
WAA **	0,96	0,91	0,90	0,87	0,87	0,82	0,83	0,83	0,84	0,86

***) subsidieratio = (Rijksvergoeding minus aandeel Wsw subsidie begeleid werken) / loonkosten Sw (afgerond op 3 decimalen). Een ratio < 1 geeft aan dat de rijksvergoeding **niet** voldoende is om de loonkosten Sw te dekken.

*) 2019 volgens prognose, 2020 en 2021 volgens begroting.

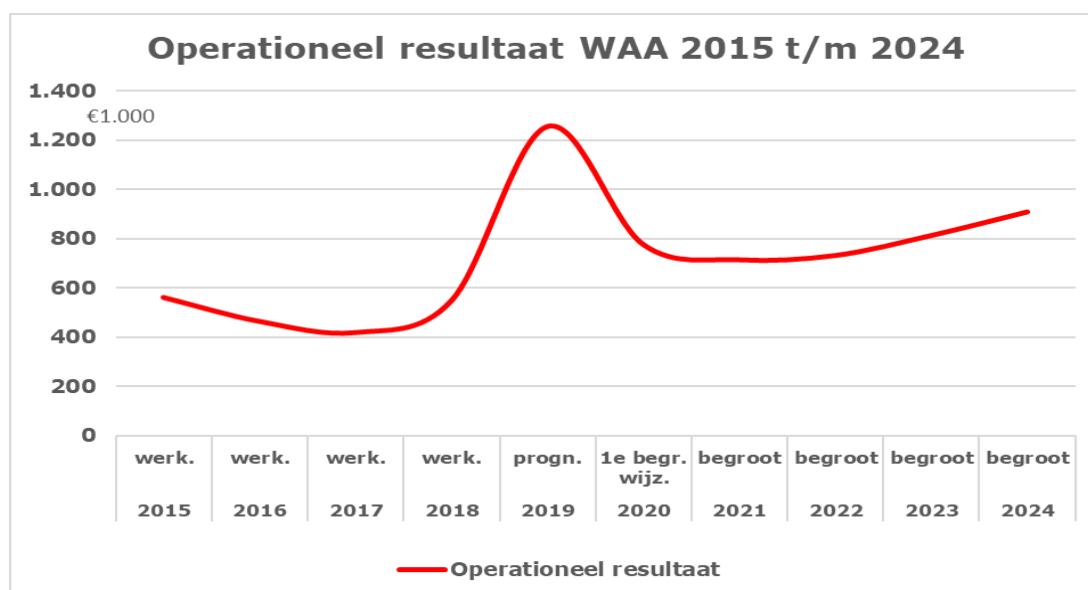
Het verloop van de subsidieratio is als volgt:

Uit bovenstaande grafiek blijkt dat de subsidieratio vanaf 2016 t/m 2020 fors daalt door een stijging van de loonkosten Wsw a.g.v. Cao én door verder olopende korting op de rijksbijdrage Wsw. Pas vanaf 2021 zal de rijksbijdrage per SE naar verwachting stabiliseren.

De extra tegemoetkoming van het Rijk in de rijksbijdrage van 2018 en 2019 compenseert in die jaren niet de toegepaste korting, maar zal vanaf 2021 wel zorgen voor een hogere basis waarover indexatie plaatsvindt. Hierdoor stijgt de subsidiequote over die jaren t.o.v. 2020 weer licht maar blijft e.e.a. structureel op een lager en niet kostendekkend niveau steken.

Naast het subsidieresultaat is ook het **operationele resultaat** bij WAA groep nv relevant voor het totaalresultaat van de gehele entiteit WAA. Hieronder valt de aard en omvang van de opbrengsten voor verkochte diensten én de hieraan verbonden bedrijfskosten. Daarbovenop is het ook van belang in hoeverre een Sw-organisatie succesvol is bij het buiten plaatsen van cliënten middels Begeleid Werken. En ten slotte zijn de kapitaallasten en overheadkosten van belang die weer afhangen van hoe en op welke wijze de invulling van overhead en de financiering van een organisatie vorm en inhoud is gegeven.

Door de koerswijziging Samen Anders! heeft WAA dit operationele resultaat vanaf 2018 positief kunnen ombuigen, echter onvoldoende om het sterk olopende subsidietekort te compenseren. Naar

verwachting zal 2019 een positieve uitschieter opleveren door (t.o.v. voorgaande jaren) niet structureel gereduceerde kosten, m.n. van regulier personeel. Hierdoor is echter in 2019 een té grote druk op de case load ontstaan, waardoor vanaf 2020 een structureel hogere bezetting wenselijk (en begroot) is en het bijbehorende kostenniveau meer op een stabiel regulier niveau komt.

Om te voorkomen dat verdere, onverwachte bezuinigingen van het Rijk in 2018 en volgende jaren direct ook onvoorziene extra gemeentelijke tekortfinanciering tot gevolg heeft, wordt er (vooralsnog) bij WAA overall (Schap + WAA groep nv c.a.) een buffer- resp. weerstandsvermogen aangehouden van €3,0 mio. Dit vermogen dient ervoor om eventuele verdere gevolgen van de economische teruggang en/of bezuinigingen op re-integratiebudgetten bij klanten op het exploitatieresultaat van WAA en haar uitvoeringsorganisatie in eerste instantie en in beperkte mate zelf te kunnen opvangen. Het is de bedoeling dat hiermede extra, onverwachte gemeentelijke bijdragen zoveel als mogelijk voorkomen worden maar nadrukkelijk dient gezegd te worden dat dit niet uitgesloten kan worden.

4. Uitgangspunten voor de jaarbegroting en meerjarenbegroting

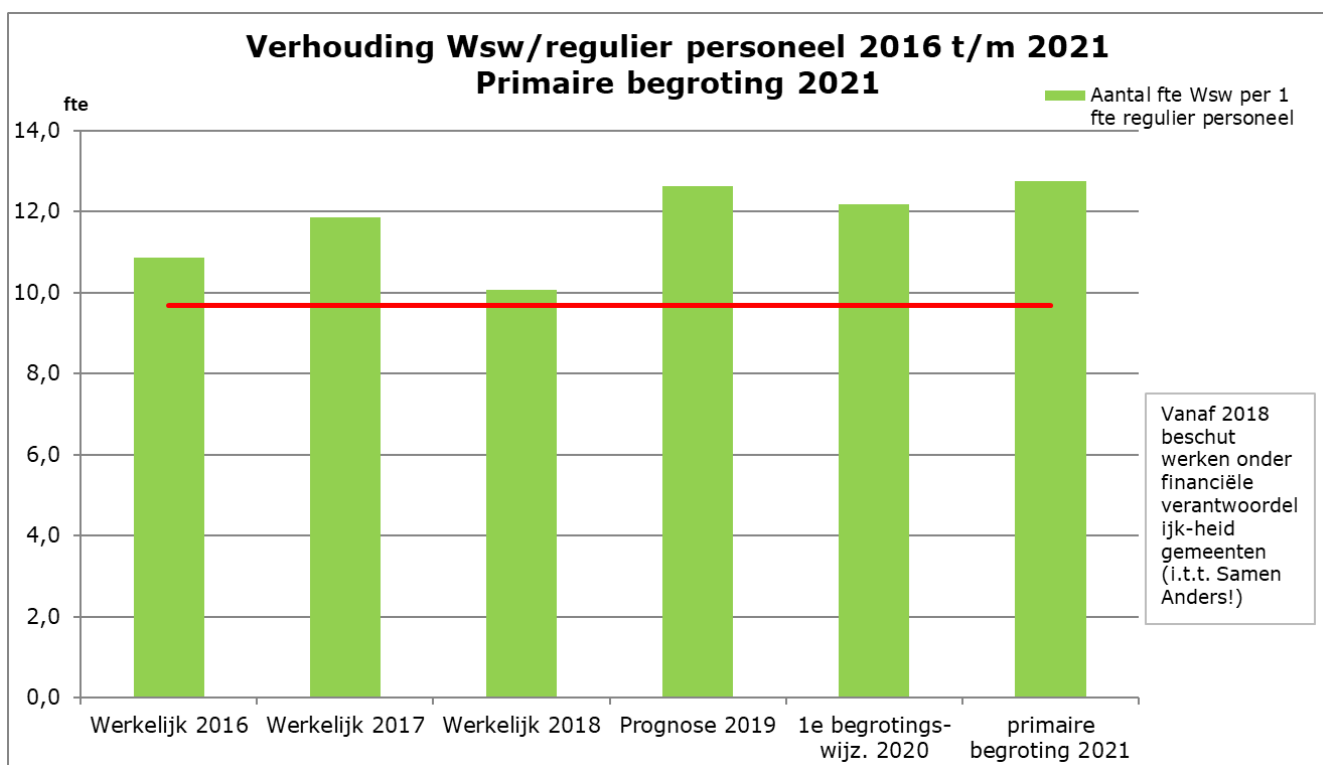
De verwachting t.a.v. het sociale en financiële beleid voor **het volgend jaar** wordt in de **jaarbegroting** vertaald, en voor de komende **vier jaar in de meerjarenbegroting**. Beide begrotingen zijn gebaseerd op de uitgangspunten zoals die onderstaand worden aangegeven. Deze uitgangspunten zijn gestoeld op bedrijfsspecifieke, regionale en landelijke ontwikkelingen die verwacht worden en zichtbaar zijn op het gebied van gesubsidieerde arbeid in het algemeen en de sector Sociale Werkvoorziening in het bijzonder. Door de reeds genoemde 100% aandeelhoudersrelatie van het Schap met WAA groep nv zijn de begrote resultaten van de NV, en de uitgangspunten hiervoor, direct van belang voor de begrotingen van het Schap.

De jaar- en meerjarenbegrotingen van het Schap en WAA groep nv zijn gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

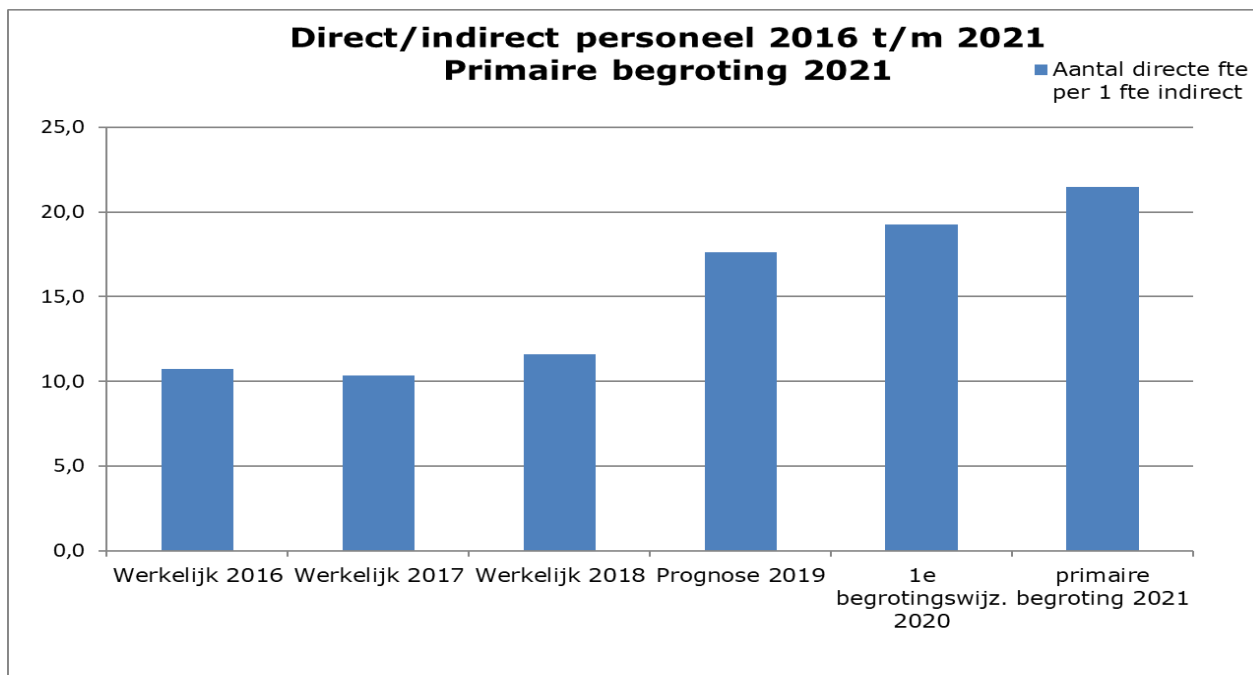
1. M.i.v. 1-1-2015 is de nieuwe Participatiewet in werking getreden. De aparte regelingen WWB, Wsw, Wajong en AWBZ dagbesteding ca. zijn samengevoegd tot één koepelregeling. De nieuwe wet is primair gericht op plaatsing van eenieder die, al dan niet tijdelijk, niet actief is in de arbeidsmarkt en aangewezen is op ondersteuning van de overheid, z.s.m. en met een zeer tijdelijke, minimale ondersteuning van de overheid terug te laten keren naar de reguliere arbeidsmarkt. Vanaf 2015 is er geen instroom meer in de Wsw en worden alle mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt door gemeenten zo veel mogelijk bemiddeld naar reguliere arbeid. Voor diegene waar dit niet mogelijk voor is, zorgen gemeenten zélf – al dan niet via regionale werkbedrijven - voor passende activiteiten voor deze groepen. WAA staat alleen aan de lat voor de uitvoering van de Wsw.
2. O.b.v. het strategisch plan "Samen Anders!" 2015 - 2020 zijn alle activiteiten voor eigen risico en rekening van WAA inmiddels afgebouwd t.g.v. externe plaatsingen van Wsw-capaciteit voor en onder regie van derden. Activiteiten met relatief weinig raakvlak met onze Wsw-bezetting zijn vervreemd.
3. De beschutte groep Sw-medewerkers met een lagere loonwaarde (<30%) is vanaf 2018 in zijn geheel door de gemeenten zelf overgenomen, incl. alle financiële resultaten hierop, en door WAA in zijn geheel afgebouwd. In de financiële exploitatie vanaf 2018 zijn de effecten hiervan zowel in operationele zin als qua frictie opgenomen en financieel op hoofdlijnen vertaald in zowel de jaar- als meerjarenbegroting.
4. Bij de ombouw en krimp van de organisatie en vervreemding resp. afstoten van activiteiten is rekening gehouden met frictiekosten bij WAA groep nv. In lijn met Samen Anders! geldt hierbij dat voor personele en contractuele frictie een uitlooperperiode van 1 jaar en voor infrastructurele frictie een 2-jaarstermijn wordt gehanteerd. Zie ook onder 6.
5. Voor het budgetvolume Wsw geldt als uitgangspunt een taakstelling voor 2021 van 453,9 SE ofwel 449,0 fte (incl. Begeleid werken en excl. Werken in buurten). Doordat vanaf 2015 geen instroom meer plaatsvindt daalt de gemiddelde bezetting Wsw jaarlijks met ca. 2% tot 3%, uiteindelijk naar een niveau 429,8 fte in 2024.

6. De bezetting regulier personeel volgt wat betreft het directe personeel de bezetting Wsw per activiteit volgens vooraf benoemde case loads. Het indirect reguliere *ambtelijke* personeel wordt, evenals regulier Nv personeel, afgebouwd naar rato de afname van de Wsw-bezetting, behoudens daar waar dienstverlening onder een kritische grens dreigt te komen. De kosten van door deze krimp naar verwachting boventallig wordend regulier ambtelijk personeel zijn in 2021 (evenals 2020), rekening houdende met een uitplaatsing- c.q. pensioneringstermijn van gemiddeld 5 jaar, als frictiekosten begroot. Met een evt. mismatch tussen boventallig en benodigd personeel is geen rekening gehouden. Daar waar mogelijk is wel met pensionering rekening gehouden. Tevens is rekening gehouden met een voorrangsregeling voor WAA-personeel voor plaatsingen van werkleiding voor begeleiding van andere doelgroepen dan Wsw in Huizen van de Wijk in de gemeente Venlo.

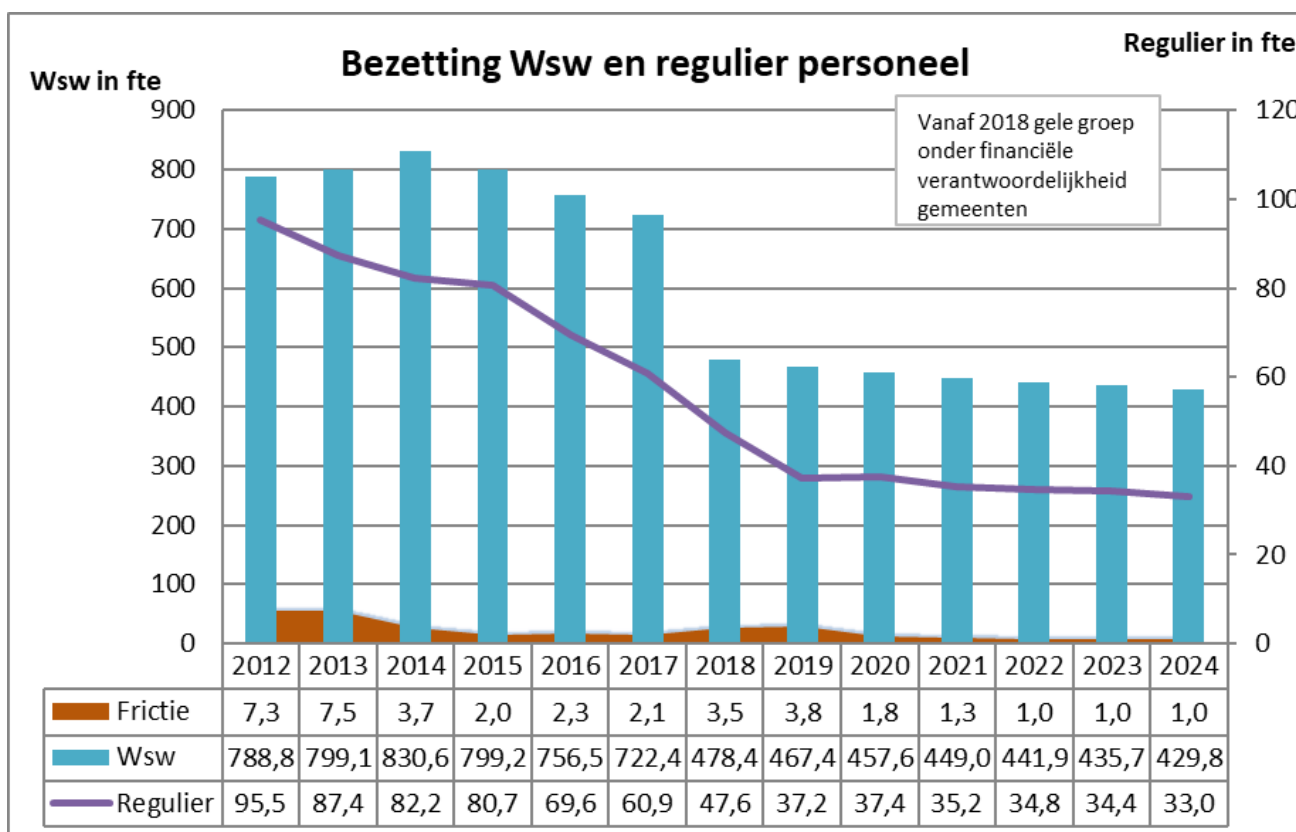
De bezetting regulier personeel is vanaf 2016 relatief meer afgebouwd dan het aantal Wsw. Onderstaand is dit zichtbaar in een hogere verhouding Wsw / regulier personeel t.o.v. Samen Anders! (rode lijn). Deze verhouding daalt in 2018 door de (niet in Samen Anders! begrote) overname van de activiteit Werken in buurten door de deelnemende gemeenten, maar stijgt vanaf 2019 weer door relatief meer afbouw van de formatie regulier personeel t.o.v. de krimp van de Wsw-bezetting. Deze daling is deels incidenteel en (te) fors. In 2020 wordt e.e.a. gecorrigeerd en vanaf dat jaar zit de formatie regulier t.o.v. Wsw jaarlijks op een weliswaar nog steeds krimpend maar wel stabiel en meer gewenst en vereist niveau.

Naast de krimp in regulier personeel, vindt er vanaf 2017 al steeds met de krimp van WAA én de vervreemding van activiteiten, parallel ook gestaag een afbouw plaats van indirect personeel. Vanaf 2018 verloopt dit gestaag verder en bevindt de verhouding Direct/indirect personeel zich boven de begrote norm van Samen Anders! Vanaf 2019 stijgt de verhouding direct/indirect door de verdere afslanking van de interne (staf)organisatie omdat m.n. indirecte functies zijn vervallen door de laatste uitfasering van de gevolgen door de vervreemding van activiteiten (waardoor minder ondersteuning noodzakelijk is), de eerste gevolgen van de ingezette finetuning van processen en een reallocatie van activiteiten én door de inzet van beschutte medewerkers (die zoals al vermeld sinds 2018 niet meer onder verantwoordelijkheid van WAA vallen) in indirecte functies. Deze verhoging zet verder sterk door vanaf 2019. Dit is te zien in onderstaande grafiek:

Bovenstaande items voor 2021 zijn vertaald in onderstaande meerjarenperspectief:

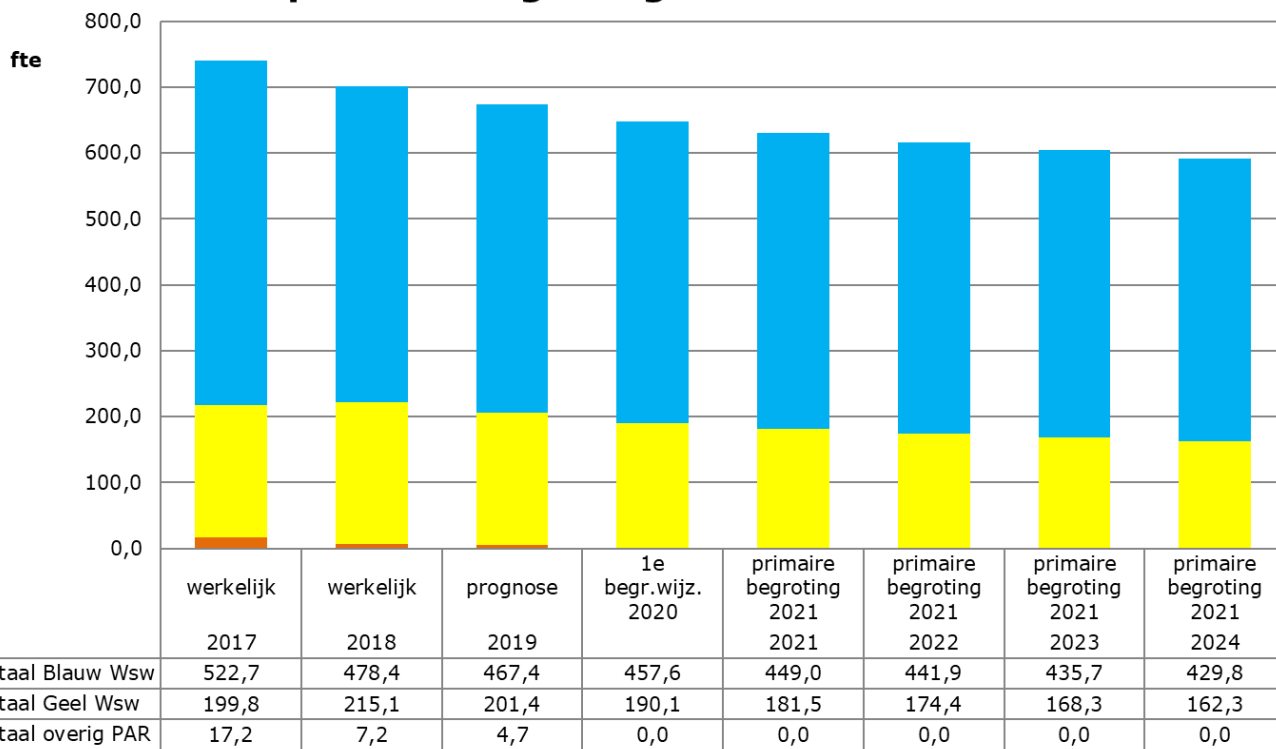
In bovenstaande grafiek is zichtbaar dat:

- vanaf 2014 de reguliere bezetting sterk daalt door de vervreemding van activiteiten en de organisatieombouw a.g.v. Samen Anders! Vanaf 2020 is dit proces afgerond en is nog slechts sprake van een lichte daling die ongeveer parallel loopt aan de uitstroom van Wsw;
- vanaf 2015 de Wsw-bezetting daalt doordat geen instroom meer plaatsvindt;
- vanaf 2018 de Wsw-bezetting van WAA sterk is gedaald door de overname van de uitvoering van de beschutte groep door de deelnemende gemeenten.

7. De gehele doelgroep Wsw is op basis van een IOP (Individueel OntwikkelingsPlan) gescreend en ingedeeld op basis van loonwaarde. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen Wsw-ers met een verwachte loonwaarde die hoger is dan de te verwachten individuele begeleidingskosten (de z.g. "blauwe groep") en Wsw-ers waar dit waarschijnlijk niet het geval is (de z.g. "gele groep"). De

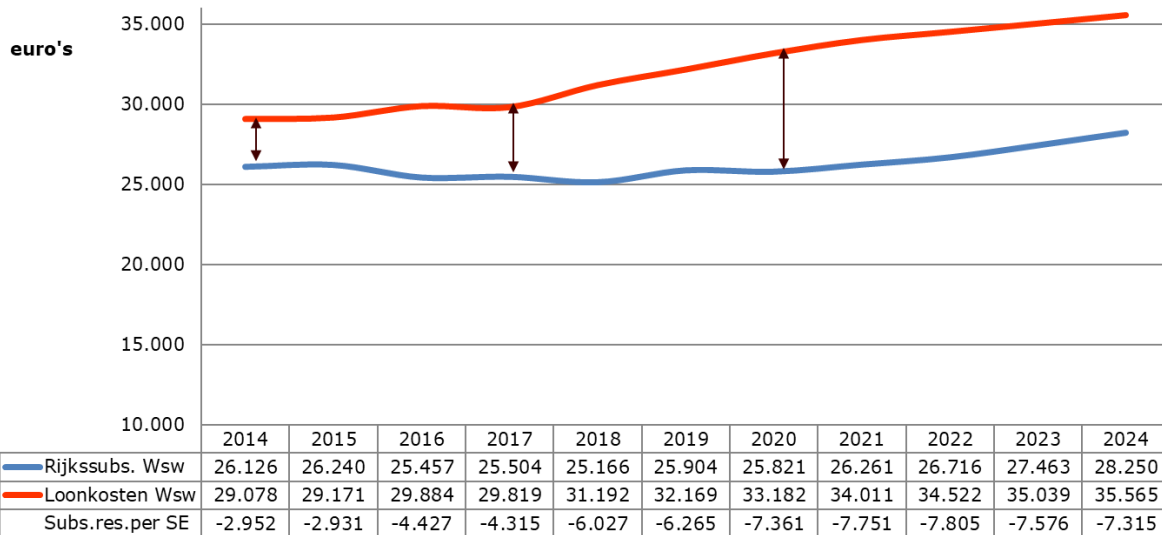
blauwe groep is zoveel mogelijk extern geplaatst als Detacheringen of in Werken op locatie. De gele groep is door de deelnemende gemeenten zelf zoveel mogelijk geplaatst via het concept "Werken in buurten". Vanaf 2018 is het aantal van deze gele groep niet meer in onderstaande grafiek opgenomen. De verdeling wordt dan als volgt:

Aantal fte Wsw+ov.doelgroepen Geel en Blauw primaire begroting 2021

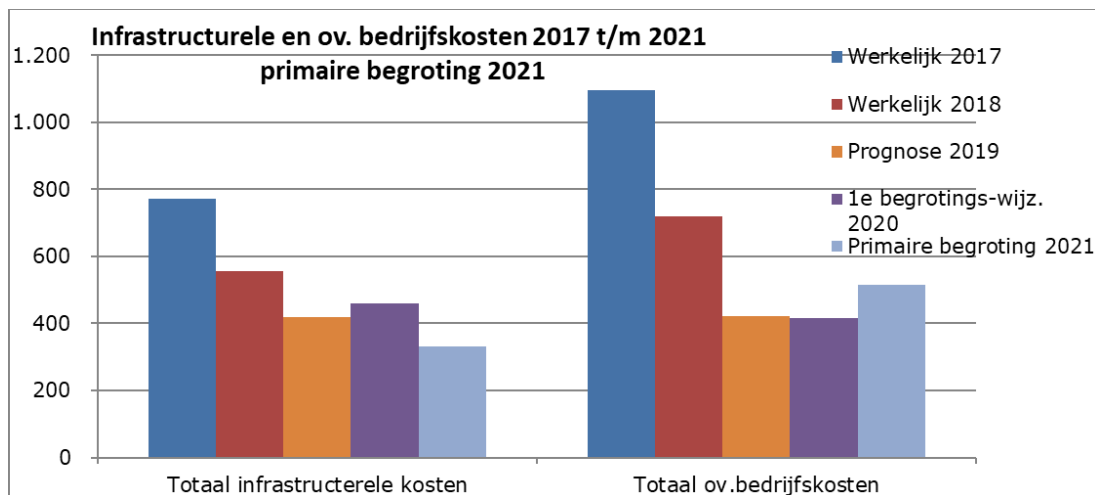

8. Door de rijksbezuinigingen is de rijkssubsidie Wsw per SE, rekening houdend met jaarlijkse compensatie LPO, van 2016 t/m 2020 slechts licht gestegen: van € 25.457 in 2016 naar € 25.821 in 2020. Vanaf 2021 zal deze weer meer gaan stijgen: in 2021 naar €26.261 (= +3% t.o.v. 2016). De gemiddelde loonsom per fte is vanaf 2016 veel harder gestegen van € 29.884 in 2016 naar € 34.011 in 2021 (= +13,8% t.o.v. 2016). Door deze hogere stijging van de loonkosten Wsw per fte t.o.v. de rijkssubsidie Wsw per SE groeit het "subsidiegat", dat al vanaf 2013 bestaat, steeds verder:

Subsidietekort per SE

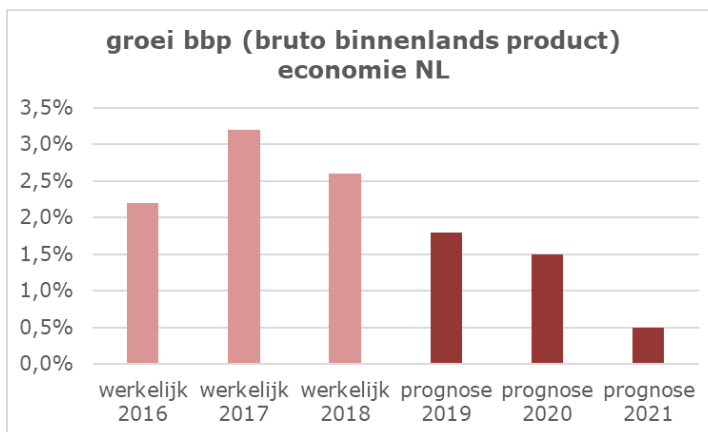
9. De stijging van de loonkosten van het reguliere personeel is van 2021 t/m 2024 begroot op 2% per jaar. Evenals bij de SW-lonen is in de begroting hierbij ook rekening gehouden met jaarlijks louter koopkrachtbehoud.
10. De afbouw van WAA a.g.v. het transformatieproces Samen Anders! is ultimo 2018 "uitgetrild" waardoor de infrastructurele kosten (huisvesting, en aanverwante kosten) en overige bedrijfskosten (lease vervoermiddelen, algemene kosten, verkoopkosten) vanaf 2019 een fors lager en vrij stabiel verloop hebben:

In 2021 dalen de infrastructurele kosten t.o.v. voorgaande jaren door (hierboven al vermelde) lagere investeringen vanaf 2018. De overige bedrijfskosten stijgen in 2021 t.o.v. 2019 en 2020 door een fors hoger huurtarief voor het gebouw aan de Prinssessesingel in Venlo, en door meer algemene kosten a.g.v. inhuur van salarisadministratie bij derden vanaf 2020 i.p.v. door eigen regulier personeel, zoals dit tot 2020 het geval was.

11. De verwachte stijging van het algemeen prijspeil is vanaf 2021 t/m 2024 2% per jaar.

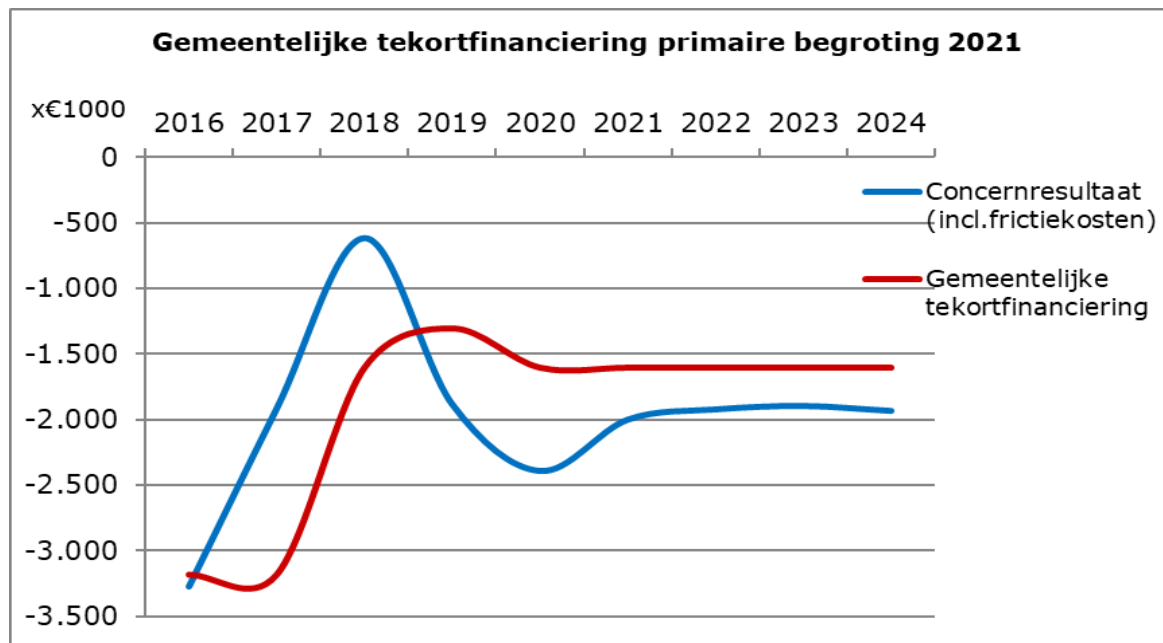
12. In de meerjarenraming is rekening gehouden met de meest recente prognoses van het CPB (sept. 2019). Volgens deze CPB prognose zal, na de forse economische groei van de laatste jaren (gemiddeld 2,3% in 2016 t/m 2020), deze groei vanaf 2021 minder zijn met een geraamde 0,5%. In deze meerjarenraming is een gemiddelde jaarlijkse groei t/m 2024 vertaald in een afnemende groei van de toegevoegde waarde.

13. Een in enig jaar hogere gemeentelijke tekortfinanciering (bijdrage) dan benodigd wordt toegevoegd aan de egaliseringsreserve. Hogere tekorten dan de vaste gemeentelijke tekortfinanciering in enig jaar worden in mindering gebracht op de egaliseringsreserve. Jaarlijks zal opnieuw het bedrag worden bekeken op basis van de dan geldende situatie en/of verwachtingen. De gemeentelijke tekortfinanciering was t/m 2017 gefixeerd op € 3.183.000. Als gevolg van beter dan begrote exploitatieresultaten in 2016 en 2017 én minder frictiekosten is de gemeentelijke bijdrage verlaagd naar € 1.600.000 in 2018, € 1.300.000 in 2019, en wordt deze, in lijn met de bestuurlijke uitgangspunten (voorkómen van een jaarlijkse zeer wisselende) bijdrage gefixeerd op een stabiel niveau vanaf 2020 t/m 2024 van jaarlijks € 1.600.000. Hiermee wordt het ultimo 2019 opgebouwde weerstandvermogen tot 2024 geleidelijk en geconditioneerd afgebouwd tot het bestuurlijke gewenste (en nét iets boven het minimaal noodzakelijke) benodigde niveau ad € 3 mio. Hierdoor is, in het licht van de komende onzekerheden t.a.v. de nieuwe ontwikkelingen, voldoende ruimte voor het opvangen van de

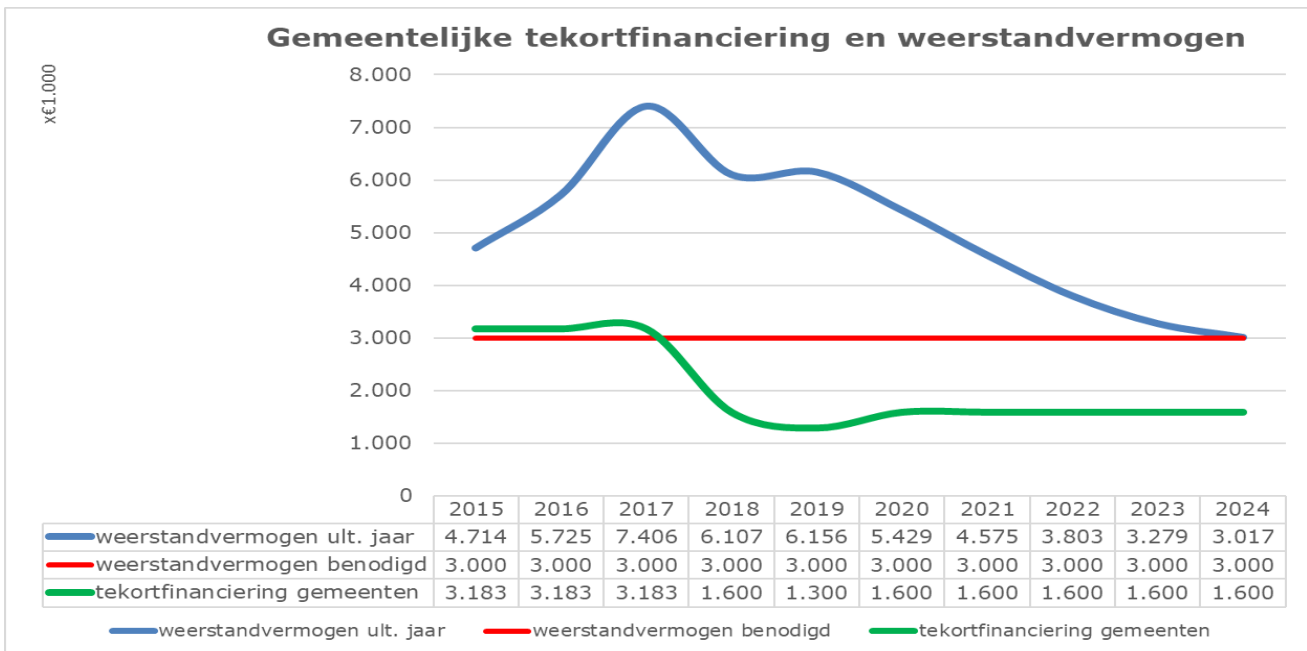
toekomstige onzekerheden met een overgang van WAA naar de gemeente Venlo resp. voor bestuurlijke correcties die kunnen voortvloeien uit andere koersbijstellingen.

In onderstaande grafiek is het concernresultaat en de jaarlijks vaste gemeentelijke tekortfinanciering vanaf 2016 t/m 2024 weergegeven:

14. Het (verwachte) tekort a.g.v. het negatieve concernresultaat wordt, behalve door de gemeentelijke tekortfinanciering, verder opgevangen door de inzet van de bestemmingsreserve (ter dekking van frictiekosten), de vrijval van de bestemmingsreserve frictie ad € 100.000 jaarlijks van 2020 t/m 2024 a.g.v. de al genoemde bovenmatig omvang van het fonds per einde 2019 en door inzet van de vrije algemene reserves middels een zgn. egalisatiefonds resp. weerstandsvermogen. De vrije reserves van WAA Venlo e.o. en WAA groep nv tezamen bedragen eind 2019 (volgens prognose) € 6,1 mio. Als gevolg van de onder 13 vermelde verlagingen van de gemeentelijke tekortfinanciering daalt het weerstandsvermogen van WAA Venlo e.o. en WAA groep nv tezamen naar € 3,0 mio in 2024, en blijft het weerstandsvermogen hierdoor op het minimumniveau ad € 3 mio dat bestuurlijk is vastgelegd, waarvan ca. € 2,5 mio bij WAA groep nv en ca. € 0,5 mio bij het Schap. De verhouding (0,5:2,5) in het eigen vermogen van WAA Venlo e.o. en WAA groep nv in deze jaren is hierbij normatief en door verlaging van de uitvoerings- en plaatsingsbijdragen die het Schap aan WAA groep nv betaalt (2019 met € 772.000, 2020 met € 725.000, en 2021 met € 700.000) blijft dit in stand. In de meerjarenraming t/m 2024 is ervan uitgegaan dat het eigen vermogen op minimaal dit niveau in de organisatie blijft als weerstand- en buffervermogen. Tevens is uitgegaan van een gelijkblijvende verhouding eigen vermogen t.o.v. vreemd vermogen. Aflossingen van vreemd vermogen worden vervangen door nieuw vreemd vermogen.

Onderstaand is het verwachte verloop van dit weerstandsvermogen voor WAA overall (Schap incl. uitvoeringsorganisatie WAA groep nv) in de tijd x € 1.000 in relatie tot het gewenste minimumniveau aangegeven voor 2020 t/m 2024.

Voor de periode 2020 t/m 2024 wordt verwacht dat het beschikbare weerstandsvermogen overall nog voldoende zal zijn om eventuele onvoorziene tekorten op de gemeentelijke bijdragen af te dekken.

Op basis van de genoemde uitgangspunten ziet de meerjarenbegroting er als volgt uit:

Meerjarenbegroting	2020				
	1e begr. wijz.	2021 begroot	2022 begroot	2023 begroot	2024 begroot
WAA Schap					
(in € x 1.000)					
Rijkssubsidie Wsw	11.947	11.919	11.932	12.093	12.265
Overige baten	0	0	0	0	0
Totaal baten	11.947	11.919	11.932	12.093	12.265
Uitvoerings- en plaatsingskst.	13.285	13.424	13.417	13.559	13.667
Reorganisatie-/frictiekosten	660	120	100	100	200
Overige kosten	394	375	336	329	331
Totaal lasten	14.339	13.919	13.853	13.988	14.197
Regulier exploitatieresultaat	-2.392	-1.999	-1.921	-1.895	-1.933
Resultaat deelneming	0	0	0	0	0
Concernresultaat	-2.392	-1.999	-1.921	-1.895	-1.933
Onttrekking bestemmingsreserve	690	145	100	100	200
Vrijval bestemmingsreserve	100	100	100	100	100
Toevoeging bestemmingsreserve	0	0	0	0	0
Onttrekking vrije reserve	2	155	121	95	33
Gemeentelijke tekortfinanciering	1.600	1.600	1.600	1.600	1.600

Onderstaand de meerjarenbegroting weergegeven in structurele en incidentele baten en lasten conform het model Begrotingsevenwicht zoals m.i.v. 2019 voorgeschreven door het BBV:

Recapitulatie begrotingsevenwicht (in € 1.000)	2021			2022			2023			2024		
	totaal	waarvan incidenteel	structureel	totaal	waarvan incidenteel	structureel	totaal	waarvan incidenteel	structureel	totaal	waarvan incidenteel	structureel
Lasten programma Wsw	13.919	120	13.799	13.853	100	13.753	13.988	100	13.888	14.197	200	13.997
Totaal lasten programma's	13.919	120	13.799	13.853	100	13.753	13.988	100	13.888	14.197	200	13.997
Baten programma Wsw	11.919	0	11.919	11.932	0	11.932	12.093	0	12.093	12.265	0	12.265
Totaal baten programma's	11.919	0	11.919	11.932	0	11.932	12.093	0	12.093	12.265	0	12.265
Saldo van baten en lasten programma's	-1.999	-120	-1.880	-1.921	-100	-1.821	-1.895	-100	-1.795	-1.933	-200	-1.733
lasten algemeen dekkingsmiddel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
lasten overhead	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
lasten vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
lasten onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten diverse	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
baten algemeen dekkingsmiddel	1.600	120	1.481	1.600	100	1.500	1.600	100	1.500	1.600	200	1.400
baten overhead	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
baten vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
baten onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal baten diverse	1.600	120	1.481	1.600	100	1.500	1.600	100	1.500	1.600	200	1.400
Saldo van diverse	1.600	120	1.481	1.600	100	1.500	1.600	100	1.500	1.600	200	1.400
Saldo totale saldo van baten en lasten van programma's en diverse	-399	0	-399	-321	0	-321	-295	0	-295	-333	0	-333
Stortingen in reserves (excl. mut. eigen vermogen WAA groep nv)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves (excl. mut. eigen vermogen WAA groep nv)	299	0	299	221	0	221	195	0	195	233	0	233
Vrijval reserves	100	0	100	100	0	100	100	0	100	100	0	100
Geraamd resultaat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal structurele lasten			13.799			13.753			13.888			13.997
Totaal structurele baten			13.799			13.753			13.888			13.997
Structurele baten - structurele lasten			0			0			0			0

Balans meerjarenoverzicht

Onderstaand een meerjarig overzicht van de geprognostiseerde balansposities van het Schap, waarin conform de verplichtingen vanuit de wet FIDO, zijn opgenomen de reserves en voorzieningen.

Omschrijving x €1.000	Ultimo jaar					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1. Activa						
1.1 Vaste activa						
1.1.1 Financiële vaste activa	5.448	5.448	5.448	5.448	5.448	5.448
Totaal vaste activa	5.448	5.448	5.448	5.448	5.448	5.448
1.2 Vlottende activa						
1.2.1 Uitzettingen korter dan 1 jaar	2.063	508	0	0	0	0
1.2.2 Liquide middelen	5	5	5	5	5	5
Totaal vlottende activa	2.068	513	5	5	5	5
Totaal activa	7.516	5.961	5.453	5.453	5.453	5.453
2. Passiva						
2.1 Vaste passiva						
Algemene reserve	300	300	300	300	300	300
Egalisatiereserve	612	610	455	334	239	207
Bestemmingsreserve	3.840	3.050	2.806	2.606	2.406	2.106
2.1.1 Totaal eigen vermogen	4.752	3.960	3.561	3.240	2.945	2.612
Geen voorzieningen	0	0	0	0	0	0
2.1.2 Totaal voorzieningen	0	0	0	0	0	0
Totaal reserves en voorzieningen	4.752	3.960	3.561	3.240	2.945	2.612
2.1.3 Vaste schulden langer dan 1 jaar	2.627	1.864	1.101	451	300	150
2.2 Vlottende passiva	137	137	791	1.762	2.208	2.691
Totaal passiva	7.516	5.961	5.453	5.453	5.453	5.453

De mutaties van de reserves zijn als volgt:

x €1.000	2020	2021	2022	2023	2024
Onttrekking bestemmingsreserve	-690	-145	-100	-100	-200
Vrijval bestemmingsreserve	-100	-100	-100	-100	-100
Onttrekking egalisatiereserve	-2	-155	-121	-95	-33
Totaal	-792	-399	-321	-295	-333

De onttrekking van de bestemmingsreserve betreft bijdragen aan frictiekosten en projectkosten van WAA groep nv. De vrijval van de bestemmingsreserve betreft een bedrag ad €500.000 dat ultimo 2019 teveel is gereserveerd voor dekking van toekomstige frictiekosten. Dit bedrag zal conform bestuursbesluit (in december 2019) vanaf 2020 in vijf jaren vrijvallen ter dekking van toekomstige exploitatietekorten van WAA Schap.

Bovenstaande balansposities en het eigen vermogensniveau en verloop zijn sec van toepassing voor het Schap. Daarnaast is ultimo 2019 ook bij de uitvoeringsorganisatie en 100% deelneming van het Schap zijnde WAA groep nv een vrij beschikbaar eigen vermogen aanwezig van ongeveer € 5,2 mio. Dit vermogen zal, in lijn met hetgeen eerder is aangegeven, worden afgebouwd tot een minimum niveau van ongeveer € 2,5 mio eind 2024. Hiermede rekening houdend en ten opzichte van het gewenste minimale weerstandsvermogen voor WAA overall van € 3 mio, is er, ondanks een mogelijk tekort in het egalisatiefonds ultimo 2024 bij het Schap, overall binnen de organisatie WAA altijd nog voldoende vermogen beschikbaar om dit potentiële tekort bij het Schap in totaal volledig af te dekken binnen de gestelde veiligheidsmarge van het overall weerstandsvermogen.

Overige paragrafen

1. Weerstandvermogen en risicobeheersing

Het bestuur heeft in 2017 o.b.v. een modelmatige calculatie van het risico-/weerstandvermogen bepaald dat eventuele toekomstige positieve exploitatiesaldi tot een niveau van € € 3 mio overall (Schap en WAA groep nv) voldoende zijn als weerstandvermogen om de eerste risico's binnen WAA zelf te kunnen opvangen. De deelnemende gemeenten zijn zich ervan bewust en zijn bereid bij grotere calamiteiten bij te (moeten) springen.

Onderstaand een overzicht van de kengetallen zoals genoemd in art. 11 van BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten):

Primaire begroting 2021	Verloop van de kengetallen					
	Werkelijk 2019	1e begr.-wijziging 2020	Primaire begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Netto schuldquote	-35%	-29%	-26%	-24%	-22%	-19%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	5%	11%	14%	16%	18%	20%
Solvabiliteitsrisico	63%	66%	65%	59%	54%	48%
Structurele exploitatieruimte	-4%	-6%	-3%	-2%	-2%	-2%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De netto schuldquote en de solvabiliteit nemen af vanaf 2019 resp. 2020 doordat het Schap jaarlijks aflost op langlopende leningen in combinatie met een afname van vrije reserves vanaf 2020 omdat de concerntekorten niet volledig worden aangevuld door gemeentelijke tekortfinanciering, en doordat de bestemmingsreserve wordt aangesproken ter dekking van frictiekosten resp. deels vrijvallen. Hierdoor verslechtert de verhouding eigen vermogen / vreemd vermogen. De exploitatieruimte blijft negatief omdat er, mede a.g.v. de hoge Wsw subsidietekorten, een blijvend tekort op de exploitatie is en vooralsnog blijft.

2. Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing

Het Schap kent zowel risico's als publiekrechtelijke organisatie als risico's vanuit het ondernemerschap omdat zij volledig aandeelhouder is in de uitvoeringsorganisatie WAA groep nv. De verschillende risico's die het Schap loopt, zijn onderstaand weergegeven.

2.1 Risico's voor Schap als publiekrechtelijke organisatie

De risico's die het Schap loopt als publiekrechtelijke organisatie zijn vanaf 2015 olopende ten opzichte van voorgaande jaren. Dit als gevolg van:

- **Risico: optimalisatie- en finetuning proces**

Vanaf 2014 heeft het Bestuur van WAA Venlo e.o. middels "Samen Groeien" en in het verlengde hiervan "Samen Anders!" nadrukkelijk een financieel kader voor WAA bepaald. Hierin is aangegeven dat er in financiële zin een sterke verbetering van het bedrijfsresultaat vanaf 2015 t/m 2020 moet worden gerealiseerd om het effect van de olopende kortingen op de rijksbijdrage Wsw vanaf 2015 te dempen. Al vanaf 2015 wordt deze koers van WAA jaarlijks herijkt. Zoals al aangegeven zijn per medio 2018 alle vervreemdingstrajecten incl. de vervreemding van Wsw Beschut naar gemeenten afgerond. WAA is daarmee omgevormd tot een sociaal duurzaam detachingsbedrijf voor Wsw-ers met een loonwaarde vanaf 30% en hoger (zgn. 'blauwe' / niet beschutte Wsw groep). Ondanks dat via verantwoordingen en begrotingen grotendeels duidelijk is wat het financiële effect is van de herijking van de koers, blijft het evident dat het niet geheel of gedeeltelijk passend kunnen plaatsen van Wsw-ers tegen optimaal renderende condities van groot belang is voor het uiteindelijke resultaat van WAA overall. Het verder optimaliseren van het gehele proces van detacheren en van (aanvullende) maatregelen die hierbij nodig zijn, zal direct een effect hebben op de exploitatie van

zowel WAA groep nv als WAA Venlo e.o., en inherent hieraan is dit een financieel risico voor WAA Venlo e.o.

- **Risico: mogelijke herijking bestuurlijke constellatie WAA**

Zoals al in de management-summary is aangegeven, is de gemeente Venlo al enkele jaren bezig om te onderzoeken of en zo ja hoe, wat, waar en wanneer zij een stap wil gaan zetten om al haar activiteiten voor de Participatiewet integraal en in samenhang samen te voegen in haar eigen gemeentelijke domein, en WAA hierbij geheel of gedeeltelijk over te nemen resp. te liquideren. Een dergelijk proces kan en zal een risico vormen voor de continuïteit van de organisatie WAA over de volle breedte. Nog los daarvan zal een dergelijke operatie naar verwachting omvangrijk zijn, en zowel qua omvang als ook inhoudelijk complex. Eventuele externe en specialistische fiscale, juridische en personele ondersteuning zal daarbij zeker aan de orde zijn. Hiervoor zijn in 2020 beperkt middelen gereserveerd. Het zal evident zijn dat hier een risico op ontoereikendheid hiervan schuilt.

Een ander gevolg van dit proces is dat de huidige WAA stil blijft staan; er wordt minimaal geïnvesteerd in alle organisatieonderdelen. Stilstand is achteruitgang, zeker in de dynamische omgeving waarin WAA opereert. Ook hier is een latent risico aanwezig dat steeds pregnanter wordt naarmate finale besluitvorming rond dit thema uitblijft en de toekomst langer en langer onzeker blijft. Een risico op een organisatie die straks zover achterloopt dat alleen met extra grote inspanningen weer aansluiting gevonden kan worden bij het dan geldende heden. Als dat dan überhaupt nog lukt.... Dit risico is eind 2019 ook nadrukkelijk benoemd door onze externe accountant in een bestuurlijke toelichting bij haar management letter.

- **Risico's uit hoofde van de Wsw**

Steeds meer zijn de financiële risico's voor de uitvoering van de Wsw a.g.v. de doorlopende en olopende rijksbezuinigingen vanaf 2015 tot en met 2020, vanuit het Rijk naar de SW-bedrijven resp. haar deelnemende gemeenten verlegd. Het lijkt erop dat deze beweging vanaf 2021 tot staan is gekomen maar niets is minder waar; de rijksbijdrage wordt vanaf 2021 weliswaar niet verder autonoom gekort, maar blijft wel structureel op een fors lager niveau dan oorspronkelijk het geval was. En is hiermee verre van kostendekkend ten opzichte van de verplichtingen die hierbij horen. In combinatie met de verdere uitrol van de Participatiewet, drukt dit een forse stempel op de toekomstige vorm, inhoud en financiering van de Wsw. Daarenboven is het zeker niet uit te sluiten dat de rijksbezuinigingen op de Wsw en het hele terrein van gesubsidieerde arbeid tóch verder zullen gaan dan tot nu toe is aangegeven en aangenomen. Dit omdat deze worden bepaald in een landelijke, politieke omgeving die veranderlijk is en waar maatschappelijke waarden vaker prevaleren boven bedrijfseconomische realiteit en rationaliteit. Dit is nadrukkelijk een risico voor zowel WAA als haar deelnemende gemeenten!

Het zal duidelijk zijn dat álle veranderingen in de inhoud, vorm en structuur rondom de uitvoering van de Wsw over de volle breedte zowel uitvoerings- als financiële risico's met zich mee kan brengen. "Uitloop- en inloop-" resp. transformatierisico's die er kunnen zijn in de volgende verbouwfase bij bestaande modaliteiten, maar ook nieuwe risico's die nu nog niet of nauwelijks onderkend zijn en in de (nabije) toekomst manifest kunnen worden in nieuwe werkwijzen en/of structuren en uitvoeringsmodaliteiten.

Daarnaast is in de Participatiewet aangegeven dat de Wsw vanaf 2015 geen instroom meer zal kennen en derhalve zal deze regeling worden afgebouwd. Door de afbouw van de Wsw krimpt de Wsw-bezetting van het Schap waardoor huidige schaalvoordelen in de uitvoering teruglopen en zelfs geheel of gedeeltelijk wegvallen waardoor de exploitatie van het Schap en/of haar uitvoeringsorganisatie WAA groep nv onder druk komt te staan. Vanaf 2018 is dit al zichtbaar en in 2019 loopt dit zgn. negatieve economies-of-scale-effect verder op. In deze begroting wordt hier rekening mee gehouden maar het is niet mogelijk alle effecten hiervan exact voor alle toekomstige jaren in te schatten. Hierdoor is en blijft dit altijd een risico.

- **Risico's naar aanleiding van gemeentelijke herindeling**

Het herindelingsproces in de regio Noord-Limburg is voorlopig niet aan de orde maar daarom niet minder belangrijk. Dit proces is direct van belang voor WAA omdat een mogelijke verkleining van het Wsw-verzorgingsgebied kan leiden tot een geringer gemeentelijk draagvlak via een lager aanbod

van SW-geïndiceerd personeel. Hierdoor kan de bedrijfsvoering (nog) sterker onder druk komen te staan terwijl de financiële draagkracht onder de onderneming WAA kleiner wordt. Hierdoor kunnen in de toekomst activiteiten onder druk komen te staan. De risico's voor WAA vanuit deze optiek zijn bijna niet in te schatten maar daarom niet minder aanwezig.

- **Demografische risico's**

Het maatschappelijk probleem van een vergrijzende samenleving is ook bij WAA een issue dat bij WAA zelfs nog sterker doorwerkt dan in de samenleving. Een analyse van het SW-personeelbestand van WAA geeft aan dat de gemiddelde leeftijd hoger is dan het gemiddelde in den lande. Een stijging van de gemiddelde leeftijd gaat gepaard met een oplopende krimp en hogere uitvoeringskosten. Hierbij valt dan onder andere te denken aan hogere loonkosten per fte (meer functie-eindlonen) en hogere prepensioenkosten en vervangingskosten doordat meer gebruik gemaakt wordt van seniorenregelingen c.a.

Op nationaal niveau wordt er steeds nadrukkelijker nagedacht over en gewerkt aan diverse maatregelen om werknemers langer in het arbeidsproces te houden. In de nieuwe Cao voor zowel Wsw- als niet-Wsw-personeel is deze beweging echter slechts mondjesmaat zichtbaar: seniorenregelingen en FPU-achtige modellen worden niet om- en afgebouwd en kennen hele lange uitlooptermijnen voor zittend personeel en stimuleren zo medewerkers eerder om op relatief jonge leeftijd te stoppen met werken dan andersom. Dit omdat deze regelingen nog steeds gepaard gaan met financieel aantrekkelijke voorwaarden voor de medewerkers. Nog los van het sterk kostenverhogende effect van deze maatregelen voor de individuele bedrijven, zal duidelijk zijn dat bovenstaande ontwikkelingen een risico vormen voor de bedrijfsvoering van WAA.

- **Fiscale risico's**

Vanaf 2016 is een breed en integraal vennootschapsbelastingmodel voor publiekrechtelijke organisaties van toepassing. WAA Venlo e.o. is hierbij aangemerkt als een Gemeenschappelijke Regeling die geen winststreven heeft en die zich om die reden niet als onderneming voor de vennootschapsbelasting kwalificeert. De uitvoeringsorganisatie WAA groep nv is te zien als een overheids-nv die sec de Wsw uitvoert met haar werkactiviteiten en om die reden valt onder de vrijstellingsbepalingen van de nieuwe Wet Vpb. Beide vrijstellingen zijn eind 2017 formeel door de Belastingdienst goedgekeurd en bevestigd. De 100% dochtmaatschappijen van WAA groep nv, Beheermaatschappij Werkvoorziening Venlo bv en Vindt bv, zijn beide wel aangemerkt als formeel Vpb-plichtig, maar voeren feitelijk (momenteel) geen onderneming. Hierdoor is de materiële Vpb-plicht voor deze beide bedrijven nagenoeg nihil. Ondanks dat ten aanzien van fiscaliteiten en vennootschapsbelasting e.e.a. vanaf 2017 is uitgekristalliseerd en formeel is goedgekeurd, is het altijd maar de vraag of dit ook in de toekomst zo blijft. De hele wet- en regelgeving op dit terrein is nl. nog steeds volop in beweging. Hierdoor loopt WAA (en haar deelnemende gemeenten) het risico dat in de toekomst toch ooit mogelijke overschotten van het Schap en WAA groep nv worden 'afgeroomd' met vennootschapsbelasting.

- **Financieringsrisico's**

In de wet FIDO (Financiering Decentrale Overheid) is onder andere opgenomen dat gemeenten en gemeenschappelijke regelingen in hun begroting een treasury statuut moeten opnemen, waarin een uiteenzetting wordt gegeven van de risico's met betrekking tot treasurybeheer. Voor een uiteenzetting van deze risico's wordt verwezen naar de toelichting onder 'Financiering'.

2.2 Bedrijfsrisico's vanuit het ondernemerschap

- **Risico: resultaten deelneming in WAA groep nv**

Door de juridische splitsing vanaf 1-1-2004 loopt het Schap als Gemeenschappelijke Regeling geen directe risico's uit hoofde van het ondernemerschap. Als 100% aandeelhouder in WAA groep nv loopt het Schap deze risico's natuurlijk wel. Immers, de resultaten van WAA groep nv zullen, via de waardering van de deelneming in de nv, een effect hebben op de resultaten van het Schap. Het risico dat voortvloeit uit het ondernemerschap is altijd iets wat blijft, en is inherent aan de structuur en afzetmarkten waarop WAA groep nv opereert.

- **Risico: ontwikkelingen op de arbeidsmarkt**

Een ander risico voor WAA is dat met de afronding van de strategienota Samen Anders! de organisatie WAA nadrukkelijk de beweging van "binnen naar buiten" heeft afgerond en als sociaal duurzaam Sw-detacheringsbedrijf verder gaat. Als door interne of externe (markt-) omstandigheden de invulling van detacheringen en uitplaatsingen niet (helemaal) loopt conform afspraken en planning, kan en zal dit financiële gevolgen hebben voor zowel WAA als – in het verlengde hiervan – deelnemende gemeenten. Concreet is bij het opstellen van alle begrotingen vanaf 2015 uitgegaan van een groeiend opnamevermogen van Wsw-medewerkers door bedrijven in de regio tegen reële tarieven. Er is geen rekening gehouden met mogelijke negatieve arbeidsmarktontwikkelingen zoals een teruglopende vraag, toenemende werkloosheid en/of nieuwe concurrentie voor WAA zoals bijv. Wajong.

- **Risico: vervuilde gronden**

Het Schap was tot medio 2018 eigenaar van (onder-)gronden aan de Edisonstraat in Venlo en van de Kwekerij Roobeek. En ondanks dat zowel het complex aan de Edisonstraat als de Kwekerij vervreemd zijn, kan er voor WAA t.a.v. milieuvervuilingen een staartverplichting uit voortvloeien. Ondanks het feit dat WAA van mening is dat er momenteel geen sprake is van milieurisico's en/of vervuiling van ondergronden c.a., in welke zin dan ook, die niet in beeld en opgelost resp. afgekocht zijn, is hier wel altijd een latent risico aanwezig.

- **Risico: transitievergoedingen**

Per 1 juli 2015 is de Wet Werk & Zekerheid (WWZ) ingegaan. Onderdeel van deze wet is de z.g. transitievergoeding bij onvrijwillig ontslag. Deze transitievergoeding kunnen zowel werknemers met een vast contract als werknemers met een tijdelijk contract ontvangen. Ook werknemers die aaneensluitend 2 jaar ziek zijn geweest en uitstromen richting WIA/IVA kunnen aansluitend hierop recht uitoefenen op deze transitievergoeding. Medio 2019 is door het Rijk aangegeven dat alle al betaalde en toekomstige transitievergoedingen voor de laatste categorie bij het UWV kunnen worden gedeclareerd. Echter, voor andere uitdiensttredingen zoals ontslag op staande voet etc. geldt dit niet. Zeker omdat de meeste Wsw-dienstverbanden al erg lang lopen zijn de kosten die hieruit voortvloeien vaak hoog en onvoorspelbaar en vormen een financieel risico voor WAA en haar gemeenten.

- **Risico: AVG**

Vanaf medio 2018 is in Europa een nieuwe privacywetgeving van kracht die de wettelijke bescherming van persoonsgegevens moet waarborgen. In Nederland is dit vertaald in (aanvullende) wetgeving in de vorm van een zgn. AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming). Deze wet schrijft gedetailleerd voor hoe, wat en waar een organisatie moet omgaan met de bewaring en verstrekking van persoonsgegevens. Zeker aan een publieke organisatie als WAA, die werkt met een kwetsbare doelgroep, stelt deze wet hoge eisen zowel in middelen als doen en laten van mensen op dit gebied. WAA is in dit kader al een heel traject gelopen van zowel fysieke maatregelen als bewustwording en het als organisatie steeds alert zijn op alles in dit kader. En ondanks dat WAA van mening is dat zij momenteel "AVG-proof" is, moet er nog het nodige gebeuren om op dit gebied ook op lange termijn volledig AGV-proof te blijven. In de AVG zijn boetes en bestuurlijke maatregelen vastgelegd indien hier niet aan voldaan wordt. En ondanks dat WAA op dit punt naar haar mening AVG-proof is, is het nu, maar ook in de toekomst nooit uit te sluiten dat er iets op dat punt niet goed gaat. Immers: WAA is en blijft een organisatie die draait om en met mensen. En mensen maken nu eenmaal fouten. Vanuit die optiek is er nu, maar ook in de toekomst altijd een risico voor WAA en in het verlengde haar participanten.

- **Risico: cyberrisico's**

Recente voorvallen van organisaties die zijn aangevallen door hackers of internetcriminelen hebben aangetoond dat elke organisatie tegenwoordig risico loopt op verstoring of zelfs lamlegging van de interne werkprocessen door virussen a.g.v. malware of door bedreigingen via ransomware. WAA heeft tegen deze risico's wel maatregelen genomen, zowel fysiek en softwarematig als in risicoafdekking (cyberverzekering). Desondanks is algemeen bekend dat beveiliging tegen cyberrisico's vaak achter de nieuwste ontwikkelingen aanloopt, en er dus altijd een latent cyberrisico aanwezig is.

- **Risico Effecten WAB**

Vanaf 1-1-2020 is de Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB) van kracht. Deze wet herbergt verschillende kaders en maatregelen die de inzet van tijdelijke arbeidskrachten voor alle organisaties fors duurder en risicovoller maken dan eerder het geval. Weliswaar zet WAA maar in beperkte mate arbeidskrachten in die niet onder de Wsw vallen en met een tijdelijk contract, maar desalniettemin zit hierin een risico. Een juridisch maar ook financieel risico indien er op dit vlak menselijke fouten gemaakt worden door (bijv. termijnoverschrijdingen e.d.).

3. Onderhoud kapitaalgoederen

Na de verkoop van haar gronden in 2017 en 2018 heeft WAA Venlo e.o. geen kapitaalgoederen meer. Derhalve is er geen sprake van onderhoud van kapitaalgoederen.

4. Financiering

WAA kent conform de wet FIDO een treasurystatuut. Hierin is opgenomen dat jaarlijks in een aparte paragraaf in de begroting een beschouwing wordt gegeven van de rente en financieringsontwikkelingen zoals het Schap die verwacht. Uitgangspunt is hierbij dat er voldoende inzicht moet zijn in korte en langlopende financieringsrisico's van het Schap en op welke wijze het Schap deze risico's beheerst resp. beperkt. Indicatoren hiervoor zijn, naast het financieringsoverzicht, overzichten van leningenrisico's en renterisico's. Benchmarks hiervoor zijn de wettelijke criteria zoals die in de Wet FIDO zijn vastgelegd voor gemeenschappelijke regelingen.

Onderstaand zijn de kasgeldruimte en de renterisico's weergegeven. Uit beide overzichten blijkt dat het Schap in 2019 ruim heeft voldaan aan de hiervoor geldende normen.

Liquiditeitspositie in relatie tot de kasgeldlimiet

Bedragen x € 1.000

1^e kwartaal 2019

Stappen (1-4)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Tekort(-) of overschot(+) vlottende middelen
ultimo januari	2.376	6	2.382
ultimo februari	1.702	5	1.707
ultimo maart	2.476	5	2.480
(4) Gemiddelde van (3)			2.190
Stappen (5-9)	Variabelen		Bedragen
(5)	Kasgeldlimiet (KGL)		1.203
(6a) = (5 > 4)	Ruimte onder de KGL		3.393
(6b) = (4 > 5)	Overschrijding van de KGL		
Berekening kasgeldlimiet:			
(5)			
(7)	Begrotingstotaal 2019		14.672
(8)	Percentage regeling		8,20%
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet		1.203

2^e kwartaal 2019

Stappen (1-4)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Tekort(-) of overschot(+) vlottende middelen
ultimo april	3.726	235	3.961
ultimo mei	2.782	4	2.786
ultimo juni	2.531	5	2.537
(4) Gemiddelde van (3)			3.095
Stappen (5-9)	Variabelen		Bedragen
(5)	Kasgeldlimiet (KGL)		1.203
(6a) = (5>4)	Ruimte onder de KGL		4.298
(6b) = (4>5)	Overschrijding van de KGL		
Berekening kasgeldlimiet:			
(5)			
(7)	Begrotingstotaal 2019		14.672
(8)	Percentage regeling		8,20%
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet		1.203

3^e kwartaal 2019

Stappen (1-4)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Tekort(-) of overschot(+) vlottende middelen
ultimo juli	2.360	8	2.368
ultimo augustus	2.065	7	2.073
ultimo september	1.211	3	1.214
(4) Gemiddelde van (3)			1.885
Stappen (5-9)	Variabelen		Bedragen
(5)	Kasgeldlimiet (KGL)		1.203
(6a) = (5>4)	Ruimte onder de KGL		3.088
(6b) = (4>5)	Overschrijding van de KGL		
Berekening kasgeldlimiet:			
(5)			
(7)	Begrotingstotaal 2019		14.672
(8)	Percentage regeling		8,20%
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet		1.203

4^e kwartaal 2019

Stappen (1-4)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Tekort(-) of overschot(+) vlottende middelen
ultimo oktober	1.194	6	1.200
ultimo november	855	5	861
ultimo december	655	3	658
(4) Gemiddelde van (3)			906
Stappen (5-9)	Variabelen		Bedragen
(5)	Kasgeldlimiet (KGL)		1.203
(6a) = (5>4)	Ruimte onder de KGL		2.109
(6b) = (4>5)	Overschrijding van de KGL		
Berekening kasgeldlimiet:			
(5)			
(7)	Begrotingstotaal 2019		14.672
(8)	Percentage regeling		8,20%
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet		1.203

EMU-saldo		x € 1000						
		Realisatie			Begroting			
	Omschrijving	2019 *)	2020 voor wijz.	2020 na 1e wijz.	2021	2022	2023	2024
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-1.882	-2.157	-2.392	-1.999	-1.922	-1.899	-1.936
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	0	0	0	0	0	0	0
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	0	0	0	0	0	0	0
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	0	0	0	0	0	0	0
5	Baten uit bijdragen van andere overheden waaronder in het Schap deelnemende gemeenten, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	1.300	1.775	1.600	1.600	1.600	1.600	1.600
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	0	0	0	0	0	0	0
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	0	0	0	0	0	0	0
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voor zover transacties niet op exploitatie verantwoord	0	0	0	0	0	0	0
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	0	0	0	0	0	0	0
10	Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0	0	0	0	0	0	0
11	Verkoop van effecten	0	0	0	0	0	0	0
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?							
Berekend EMU-saldo		-582	-382	-792	-399	-322	-299	-336

*) 2019 volgens prognose

Renterisico vaste schuld

Bedragen x € 1.000

Stap	Variabelen Renterisico(norm)	Realisatie 2019	Begroting 2020 na wijziging	Primaire begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
(1)	Renteherziening	0	0	0	0	0	0
(2)	Aflossingen	764	764	764	650	150	150
(3)	Renterisico	764	764	764	650	150	150
(4)	Renterisiconorm	2.818	2.868	2.784	2.771	2.798	2.840
(5a) = (4>3)	Ruimte onder risiconorm	2.054	2.104	2.020	2.121	2.648	2.690
(5b) = (3>4)	Overschrijding risiconorm	0	0	0	0	0	0
Berekening Renterisiconorm:							
(4a)	Totaal lasten boekjaar	14.088	14.339	13.918	13.855	13.992	14.201
(4b)	Percentage regeling	20%	20%	20%	20%	20%	20%
(4) = (4a x 4b/100)	Renterisiconorm boekjaar	2.818	2.868	2.784	2.771	2.798	2.840

Volgens art. 2 Wet FIDO, betreffende de Regeling Schatkistbankieren voor decentrale overheden, dienen overtollige geldmiddelen in de schatkist te worden aangehouden. Als overtollige geldmiddelen worden bedragen aangemerkt boven 0,75% van het begrotingstotaal, met een minimum van € 250.000.

Liquiditeitsprognose

De primaire begroting 2021, in relatie tot de begroting 2020, leidt tot onderstaande liquiditeitsprognose voor het concern WAA overall in 2021.

Liquiditeitsprognose x €1.000	WAA Schap	WAA groep nv	Totaal
Saldo liquide middelen 1-1-2020	5	11.494	11.499
1e begrotingswijziging 2020			
Resultaat boekjaar	-2	-725	-727
Afschrijvingen (im-)materiële vaste activa	0	140	140
Mutaties voorzieningen	n.v.t.	-50	-50
Mutaties bestemmingsreserve	-790	n.v.t.	-790
Aflossingen langlopende leningen	-763	n.v.t.	-763
Verrekening rekening-courant	1.750	-1.750	0
Mutaties in werkkapitaal	PM	PM	PM
Investeringen in (im-)materiële vaste activa	0	-100	-100
Desinvesteringen in (im-)materiële vaste activa	0	0	0
Saldo liquide middelen 31-12-2020	200	9.009	9.209
Primaire begroting 2021			
Resultaat boekjaar	-154	-700	-854
Afschrijvingen (im-)materiële vaste activa	0	70	70
Mutaties voorzieningen	n.v.t.	-50	-50
Mutaties bestemmingsreserve	-245	n.v.t.	-245
Aflossingen langlopende leningen	-763	n.v.t.	-763
Verrekening rekening-courant	1.162	-1.162	0
Mutaties in werkkapitaal	PM	PM	PM
Investeringen in (im-)materiële vaste activa	0	-50	-50
Desinvesteringen in (im-)materiële vaste activa	0	0	0
Saldo liquide middelen 31-12-2021	200	7.117	7.317

Uit bovenstaande prognose blijkt dat, o.b.v. het uitgangspunt dat zowel financiering als liquiditeitenbeheer concern breed binnen WAA bekeken wordt, het concern WAA onverminderd over voldoende financieringsmiddelen en liquiditeiten beschikt voor 2021. Op grond hiervan is het niet opportuun in 2021 nieuwe financieringsmiddelen aan te trekken.

5. Verbonden partijen

Het Schap kent slechts één verbonden partij, namelijk WAA groep nv (gevestigd aan de Edisonstraat 8 te Venlo), waarvan het Schap 100% eigenaar is. WAA groep nv voert namens het schap de Wsw uit op basis van een contract. Het huidige contract loopt tot en met 31 december 2020 en kent een verlengingsoptie voor 2021 en volgende jaren.

Het begrote resultaat van WAA groep nv in 2021 is -/- € 700.000. Dit tekort zal binnen WAA groep nv zelf worden gedekt door de inzet van overschotten uit vorige jaren resp. vrije reserves. De begrote totale exploitatie van de WAA groep nv (totaal baten en lasten) over 2021 bedraagt naar verwachting ongeveer € 36.000.000.

6. Lokale heffingen

Het Schap kent geen lokale heffingen.

7. Grondbeleid

Het Schap kent geen grondbeleid. Het Schap heeft, na de verkoop van haar gronden in 2017 en begin 2018, geen gronden meer in bezit.

Overzicht van baten en lasten begroting 2021

Overzicht van baten en lasten

	Primaire begroting 2021		Begroting 2020 na 1e wijziging		Primaire begroting 2020		Werkelijk 2019 *)	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Rijkssubsidie Wsw		11.919		11.947		11.685		12.197
Diverse baten		0		0		0		0
Totale baten		11.919		11.947		11.685		12.197
Overige uitvoerings- en plaatsingskosten	13.423		13.285		13.236		13.225	
Administratiekosten	63		63		63		61	
Personeelskosten bestuur	21		20		18		18	
Rentekosten minus - opbrengsten	47		66		66		87	
Kosten uitplaatsingen en herindicatie	113		110		110		109	
Frictiekosten bijdrage aan NV	120		660		257		288	
Projectkosten bijdrage aan NV	25		30		30		30	
Overige algemene kosten	107		105		61		59	
Totale lasten		13.919		14.339		13.842		13.877
Concernresultaat		-2.000		-2.392		-2.157		-1.680
Dekking concernresultaat:								
Gemeentelijke tekortfinanciering Wsw		1.600		1.600		1.775		1.300
Begroot saldo baten en lasten		-400		-792		-382		-380
Onttrekkingen aan bestemmingsreserve		145		690		287		318
Vrijval bestemmingsreserve		100		100		0		0
Toevoegingen aan bestemmingsreserve		0		0		0		0
Begroot resultaat (te dekken uit alg. reserve)		-155		-2		-95		-62

*) betreft voorlopige cijfers

Kasstroomoverzicht

(x € 1.000)

	Primaire begroting 2021	Begroting 2020 na 1e wijziging	Primaire begroting 2020	Werkelijk 2019 *)
Resultaat (te dekken uit algemene reserve)	-155	-2	-95	-62
Mutaties in bestemmingsreserve	-245	-790	-287	-318
Mutaties in werkkapitaal	0	0	0	1.141
Kasstroom uit operationele activiteiten	-400	-792	-382	761
Desinvesteringen mat. vaste activa	0	0	0	0
Resultaat deelnemingen	0	0	0	0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	0	0	0	0
Aflossingen van langlopende schulden	-764	-764	-764	-764
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-764	-764	-764	-764
Mutatie geldmiddelen	-1.164	-1.556	-1.146	-3

*) betreft voorlopige cijfers

Toelichting op de programmabegroting

Zoals eerder reeds is vermeld, dient er nadrukkelijk rekening gehouden te worden bij elke vergelijking ten opzichte van jaren t/m 2017 van de kerncijfers, exploitatie e.d. van WAA op totaalniveau over de jaren 2018 en verder, dat de totale SW-populatie waarvoor WAA vanaf 2018 de Wsw uitvoert, fors lager is dan in voorgaande jaren. Dit omdat vanaf 2018 geen sprake meer is van een integrale maar van een deelluitvoering van de Wsw voor de gemeenten via WAA. Vanaf 1-1-2018 staan gemeenten nl. zélf aan de lat voor de uitvoering van het beschutte deel van Wsw.

Rijksvergoeding Wsw

	Begroting 2021	Begroting 2020 na 1 ^e wijz.	Begroting 2020 voor wijz.	Realisatie 2019 *)
Rijksvergoeding Wsw regulier	11.919	11.947	11.685	12.197
Bij: bonus Begeleid werken	0	0	0	0
Af: korting rechtmatigheid	0	0	0	0
Totaal rijksbijdrage	11.919	11.947	11.685	12.197
Aantal SE incl. Begeleid werken	453,9	462,7	460,0	470,85
Rijkssubsidie regulier per SE (x € 1)	26.261	25.821	25.402	25.905

* Voorlopige cijfers

De omvang van de door het Schap van de (deelnemende) gemeenten te ontvangen vergoeding is gebaseerd op a) de (voorlopige) Rijksbijdrage Wsw bijdrage als onderdeel van het participatie-budget 2021 zoals die in de decembercirculaire van SZW gepubliceerd is en b) op een raming van de gemiddelde Wsw-bezetting per gemeente voor 2021 per gemeente. Na de jaarlijkse kortingen t/m 2020 op de rijkssubsidie per SE stijgt deze in 2021 met € 440 (=1,7%) t.o.v. de begroting 2020 na wijziging. Hierbij is rekening gehouden met een verwachte LPO (loonprijscompensatie) van 1%. De loonkosten per fte Wsw zullen in 2021 stijgen met 2,5% t.o.v. 2020, m.n. door een geraamde brutoloonstijging van 2,0%. Door de hogere stijging van deze loonkosten per fte t.o.v. de rijkssubsidie per SE daalt de subsidieratio (rijkssubsidie t.o.v. de loonkosten Wsw) in 2021 naar 82,0% (begroting 2020: 82,6%). Het zgn. "subsidiegat" komt in 2021, ondanks de dalende en lagere bezetting SW, uit op een tekort van ca. € 2,4 mio voor 2021 (begroting 2020: - € 2,3 mio).

Bijdragen niet-deelnemende gemeenten

Als gevolg van eind 2013 bekrachtigde nieuwe bestuurlijke afspraken in de Regio Noord- Limburg tussen gemeenten zijn de bijdragen voor niet-deelnemende gemeenten bij alle werkvoorzieningschappen in de regio Noord-Limburg, en derhalve ook bij WAA Venlo e.o., vanaf 1 januari 2014 vastgesteld op een nihil niveau.

Overige uitvoerings- en plaatsingskosten

Dit betreft de vergoeding aan WAA groep nv voor het uitvoeren van de Wsw, conform de Uitvoerings- en plaatsingsovereenkomst tussen het Schap en WAA groep nv.

	Begroting 2021	Begroting 2020 na 1 ^e wijziging	Begroting 2020 voor wijziging	Realisatie 2019 *)
Uitvoerings- en plaatsingskosten per SE	29.573	28.712	28.774	28.088
Dekkingsgraad rijkssubsidie :	0,89	0,90	0,88	0,92
Uitvoerings- en plaatsingskosten per SE				

*) betreft voorlopige cijfers

Ten opzichte van de realisatie 2019 stijgen de bruto uitvoerings- en plaatsingskosten per SE in 2020 en 2021, dit vooral door de eerder genoemde hogere stijging van de loonkosten Wsw t.o.v. de rijksbijdrage Wsw en door de krimp van de SW-populatie die sneller gaat dan de afbouw van de exploitatiekosten.

Personeelskosten bestuur

	Begroting 2021	Begroting 2020 na 1 ^e wijziging	Begroting 2020 voor wijziging	Realisatie 2019 *)
Salarissen en sociale premies	21	20	18	18
Totaal	21	20	18	18

* Voorlopige cijfers

Rentekosten minus –opbrengsten

	Begroting 2021	Begroting 2020 na 1 ^e wijziging	Begroting 2020 voor wijziging	Realisatie 2019 *)
Rentekosten leningen o/g	47	66	66	87
Rentekosten overige	0	0	0	0
Renteopbrengsten	0	0	0	0
Totaal	47	66	66	87

* Voorlopige cijfers

De rentekosten dalen in 2021, evenals in 2020, als gevolg van contractuele aflossingen op langlopende leningen, waar, binnen de grenzen van FIDO, veel goedkopere kortlopende financiering via rekening courant voor in de plaats komt.

Kosten uitplaatsingen en herindicatie

Dit betreft de vergoeding aan WAA groep nv voor het uitvoeren van uitplaatsingen en herindicatie van de Wsw, conform de Uitvoerings- en plaatsingsovereenkomst tussen het Schap en WAA groep nv. In 2021 is € 113.000 begroot (2020: € 110.000).

Projectkosten bijdrage aan NV

	Begroting 2021	Begroting 2020 na 1 ^e wijziging	Begroting 2020 voor wijziging	Realisatie 2019 *)
Projectkosten bijdrage aan NV	25	30	30	30
Totaal	25	30	30	30

* Voorlopige cijfers

De bijdrage in de projectkosten aan WAA groep nv worden, op basis van bestuursbesluiten, gedekt uit de bestemmingsreserve.

Friciekosten bijdrage aan NV

	Begroting 2021	Begroting 2020 na 1 ^e wijziging	Begroting 2020 voor wijziging	Realisatie 2019 *)
Friciekosten bijdrage aan NV	120	660	257	288
Totaal	120	660	257	288

* Voorlopige cijfers

De frictiekosten worden, op basis van bestuursbesluiten, gedekt uit de bestemmingsreserve. A.g.v. een nog lopende procedure schuiven de in 2019 begrote frictiekosten voor een groot deel door naar 2020. Vanaf 2021 dalen de frictiekosten t.o.v. 2020 door uitstroom uit boventaligheid.

Overige algemene kosten

	Begroting 2021	Begroting 2020 na 1 ^e wijziging	Begroting 2020 voor wijziging	Realisatie 2019 *)
Accountantskosten	47	46	45	54
Kosten modernisering Wsw	25	25	5	5
Onvoorzien	24	24	11	0
Overige	11	10	0	1
Totaal	107	105	61	60

* Voorlopige cijfers

Onder de post Onvoorzien zijn, naast een budget voor onvoorziene zaken, in 2021 (evenals in 2020 en 2019) ook middelen begroot om eventuele verschillen tussen de ontvangen rijksbijdrage en uitvoerings- en plaatsingsbijdrage Wsw a.g.v. afwijkingen tussen begrote en feitelijk ingevulde Wsw-bezetting bij het Schap te kunnen opvangen.

Daarnaast is een post van € 25.000 begroot onder de noemer modernisering Wsw om eventuele extra kosten voor inzet van externe deskundigen vanuit een gemeenschappelijke vraag en gemeenschappelijk belang van alle drie de deelnemende gemeenten te dekken voor het geval de voorgenomen integratie van WAA en het sociale domein van de gemeente Venlo doorgaat.

Onttrekkingen uit bestemmingsreserve

De hierboven vermelde bijdragen in projectkosten en frictiekosten aan WAA groep nv worden op basis van bestuursbesluiten gedekt uit bestemmingsreserves.

	Begroting 2021	Begroting 2020 na 1 ^e wijziging	Begroting 2020 voor wijziging	Realisatie 2019 *)
Projectkosten bijdrage aan NV	25	30	30	30
Frictiekosten bijdrage aan NV	120	660	257	288
Totaal onttrekkingen	145	690	287	318

* Voorlopige cijfers

Toevoeging aan bestemmingsreserve

In 2020 en 2021 is geen toevoeging aan de bestemmingsreserve begroot. De in voorgaande jaren gereserveerde frictiemiddelen zijn naar verwachting toereikend om de geplande ombouw/transitie van WAA volledig te financieren.

Vrijval uit bestemmingsreserve

Vanaf 2020 tot en met 2024 is een jaarlijkse vrijval begroot van € 100.000 uit de bestemmingsreserve voor frictie. Dit omdat de in voorgaande jaren gereserveerde frictiemiddelen naar verwachting voor in totaal € 500.000 bovenmatig en niet meer direct noodzakelijk zijn om de geplande ombouw/transitie van WAA uit hoofde van het strategische plan "Samen Anders!" volledig af te financieren. De jaarlijkse vrijval gespreid over vijf jaren geschiedt conform het in december 2019 genomen bestuursbesluit.

Gemeentelijke bijdrage Wsw ter financiering van het tekort

Bedragen x € 1.000	Begroting 2021	Begroting 2020 na 1 ^e wijziging	Begroting 2020 voor wijziging	Realisatie 2019 *)
Totaal gemeentelijke bijdrage Wsw	1.600	1.600	1.775	1.300
Aantal SE incl. Begeleid werken	644,7	662,3	667,1	681,5
Af: naar Werken in buurten	-190,8	-199,6	-207,1	-210,3
Resteert aantal SE	453,9	462,7	460,0	471,2
Gemeentelijke bijdrage per SE (x € 1)	3.525	3.458	3.858	2.759

* Voorlopige cijfers

Taakvelden

Het Schap voert één programma uit, de Wet Sociale Werkvoorziening. De volledige exploitatie van WAA is hierop gericht, waardoor er geen sprake is van overheadkosten, resp. kosten die gemaakt worden voor meerdere programma's. Er is derhalve bij het Schap alleen sprake van algemene overheadkosten zijnde indirecte kosten.

Taakvelden (in € 1.000)	Primaire Begroting 2021		Begroting 2020 na 1 ^e wijziging		Primaire Begroting 2020		Realisatie 2019	
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
0. Bestuur en Ondersteuning								
0.1 Bestuur		21		20		18		18
0.4 Overhead		195		198		155		150
0.5 Treasury		47		66		66		87
0.8 Overige baten en lasten		120		660		257		288
0.10 Mutaties reserves	245		790		287		318	
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	155		2		95		62	
6.0 Sociaal domein								
6.4 Begeleide Participatie	13.519	13.536	13.547	13.395	13.460	13.346	13.497	13.334
Totaal generaal	13.919	13.919	14.339	14.339	13.842	13.842	13.877	13.877

Kengetallen

Bedragen in €	Begroting 2021	Begroting 2020 na 1 ^e wijz.	Begroting 2020 voor wijz.	Realisatie 2019 *)
Aantal Wsw-ers in SE (gemiddeld)	644,7	662,3	667,1	681,5
Af: naar Werken in buurten	-190,8	-199,6	-207,1	-210,3
Resteert aantal SE	453,9	462,7	460,0	471,2
Rijkssubsidie regulier per SE	26.261	25.821	25.402	25.905
Uitvoerings- en plaatsingskosten per SE	29.573	28.712	28.774	28.088
Dekkingsgraad rijkssubsidie : uitvoerings- en plaatsingskosten per SE	0,89	0,90	0,88	0,92
Ziekteverzuim Wsw	12,0%	12,0%	12,0%	17,5%

* Voorlopige cijfers

Jaarstukken 2019

Gemeenschappelijke Regeling WAA

Aanvullende

Arbeid Venlo e.o.

Prinsessesingel 10
5911 HT Venlo
Tel.: 077-3898383
Fax: 077-3872088

E-mail: info@waagroep.nl

Venlo, 19 februari 2020

JAARSTUKKEN

2019

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING WAA

**WAA Venlo e.o.
Prinsessesingel 10
5911 HT Venlo
Tel.: 077-3898383
E-mail : info@waagroep.nl**

Inhoudsopgave

1. Jaarverslag	6
1.1 Programmaverantwoording	11
1.1.1 Doelstelling van WAA	11
1.1.2 Algemene ontwikkelingen op bestuurlijk niveau	11
1.1.3 Beleidsvisie van het bestuur	11
1.1.5 Ontwikkelingen in de Wsw	13
1.1.6 Programma sociale werkvoorziening	14
1.1.6.1 Algemeen	14
1.1.6.2 Sociaal beleid	15
1.1.6.3 Financieel beleid	17
1.1.6.4 Overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien	18
1.1.7 Realisatie van doelmatigheid en rechtmatigheid	18
1.1.8 Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening	19
1.2 Paragrafen	20
1.2.1 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing	20
1.2.1.1 Risico's voor het Schap als publiekrechtelijke organisatie	20
1.2.1.2 Bedrijfsrisico's vanuit het ondernemerschap	23
1.2.2 Onderhoud kapitaalgoederen	24
1.2.3 Financiering	24
1.2.4 Verbonden partijen	26
1.2.5 Grondbeleid	27
1.2.6 Bedrijfsvoering	27
2. Jaarrekening 2019	28
2.1 Balans per 31 december	29
2.2 Overzicht van baten en lasten	32
2.3 Toelichtingen	33
2.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	33
2.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2019	35
2.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten	37
2.3.4 Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid	40
2.3.4.1 Analyse begrotingsafwijkingen en rechtmatigheid van afwijkingen	40
2.3.5 Taakvelden	41
2.3.5.1 Overzicht van baten en lasten naar gemeentelijke taakvelden	41
2.3.6 Overige gegevens	41
2.3.6.1 Gebeurtenissen na balansdatum	41
3. Bijlagen	42
3.1 Recapitulatie begrotingsevenwicht	42
3.2 Sisa	43
3.3 Kengetallen	43
3.4 Overzicht verdeling reguliere gemeentelijke bijdragen 2019	44
3.5 Voorstel resultaatbestemming	44
3.6 Controleverklaring	45

1. Jaarverslag

Voor u ligt de jaarrekening 2019 van de gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningsschap Aanvullende Arbeid Venlo en omstreken (hierna te noemen het Schap). Deze jaarrekening is opgemaakt conform de verplichte verslaggevingsvoorschriften voor een Gemeenschappelijke Regeling zoals verwoord in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

- **Algemeen**

Participatiewet en Wsw c.a.

Daar waar WAA zich vroeger richtte op het bieden van passende arbeid voor alle mensen uit de regio met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, is dat met een eerste koerswijziging in 2013 veranderd. Vanaf 2013 richt WAA zich nl. in haar strategische koers sec op de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). De Wet sociale werkvoorziening (Wsw) is vanaf 1-1-2015 als zelfstandige regeling opgegaan in de Participatiewet, maar wel met een status aparte; de Wsw is vanaf dat moment gesloten voor nieuwe instroom en nog alleen beschikbaar voor mensen met een (dreigend) grote afstand tot de arbeidsmarkt, die al vóór 1-1-2015 in de Wsw zaten. Iedereen die tot en met 2014 is ingestroomd blijft in de Wsw met volledig behoud en inachtneming van alle onder de oude Wsw opgebouwde rechten en plichten. Hiervoor gelden onveranderd de specifieke Wsw wet- en regelgeving en Wsw (arbeids-)condities die vanaf 2014 één op één en onveranderd na 2014 zijn doorgetrokken in de Participatiewet.

Omdat de Wsw een onderdeel is geworden van de overkoepelende Participatiewet zijn, evenals in vorige jaren, naast de specifieke Wsw items ook in 2019 de algemene kaders en uitgangspunten van de Participatiewet voor het Schap - als regievoerder voor de Wsw voor haar deelnemende gemeenten - en in haar verlengde de uitvoeringsorganisatie WAA groep nv, normatief en kader stellend. In de Participatiewet staat het werken naar vermogen en draagkracht in een zo regulier mogelijke omgeving centraal. Dit sluit naadloos aan op de strategische beweging "van binnen naar buiten" die WAA al vanaf 2014 volgt. In de kern was de opdracht voor WAA vanaf 2014: transformeren van een "commercieel gerichte, brede uitvoeringsorganisatie voor de hele onderkant van de arbeidsmarkt met diverse eigen activiteiten in eigen beheer" naar een "sociaal duurzaam detachingsbedrijf voor sec Wsw-ers dat d.m.v. diverse vormen van detacheringen mensen plaatst bij reguliere bedrijven". Een beweging die WAA vanaf 2014 met verve heeft opgepakt en die medio 2018 is afgerond.

De visie en missie van WAA is en blijft erop gericht om al haar mensen met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt zo veel als mogelijk te plaatsen in een zo regulier mogelijke arbeidsomgeving, rekening houdend met de mogelijkheden en onmogelijkheden van cliënten. Een visie en missie die naadloos aansluit bij de kaderwet waarbinnen WAA opereert.

Doordat de Wsw vanaf 2015 een gesloten regeling is, wordt deze regeling met in het verlengde hiervan de Wsw-bezetting bij WAA geleidelijk en via natuurlijk verloop afgebouwd. De organisatie WAA bevindt zich hierdoor vanaf 2015 in een permanente staat van krimp. In het verlengde hiervan bouwt ook de WAA organisatie al vanaf 2015 geleidelijk af.

Per 1-1-2018 heeft voor WAA een, boven op de natuurlijke uitstroom en krimp, versnelde afbouw plaatsgevonden. De strategische koers van WAA is toen in lijn met de ingezette beweging "van binnen naar buiten" én de transformatie naar een sociaal duurzaam Sw-detachingsbedrijf nader aangescherpt. Met ingang van 1-1-2018 is nl. bestuurlijk door de deelnemende gemeenten besloten dat vanaf die datum gemeenten zélf en dírect volledig verantwoordelijk zijn geworden voor het bieden van passende arbeid voor de zgn. Beschutte groep Wsw-ers. Dit zijn mensen die onder de Wsw vallen en die (blijvend) aangewezen (zullen) zijn op intern beschermt werk en een loonwaarde hebben tot maximaal 30%. Vanaf die datum zijn de gemeenten derhalve zgn. materieel werkgever voor deze groep en zélf direct verantwoordelijk voor de regie en plaatsing van deze groep. Gemeenten geven uitvoering aan hun verantwoordelijkheid door beschermde werkplekken in m.n. de eigen woonbuurt van deze mensen te realiseren. Waar in WAA als multi-mkb-bedrijf de nadruk lag op maximalisatie van de toegevoegde waarde ligt bij de beschutte doelgroep nu de focus op kostenminimalisatie. De overige Wsw-ers blijven vanaf 1-1-2018 onverminderd onder regie en directe verantwoordelijkheid van WAA vallen. Het betreft dan die personen uit de totale Wsw doelgroep met een loonwaarde van 30% of hoger, die bereid en in staat zijn in een reguliere omgeving – al dan niet onder WAA-begeleiding – aan de slag te gaan. WAA heeft vanaf 1-1-2018 de verantwoordelijkheid om onder haar regie zoveel mogelijk deze groep Wsw-ers d.m.v. passend werk te plaatsen bij reguliere werkgevers.

Dit zijn werkplekken die, als gevolg van natuurlijk verloop, door medewerkers zonder SW-dienstverband en een loonwaarde van meer dan 30% vervuld kunnen worden.

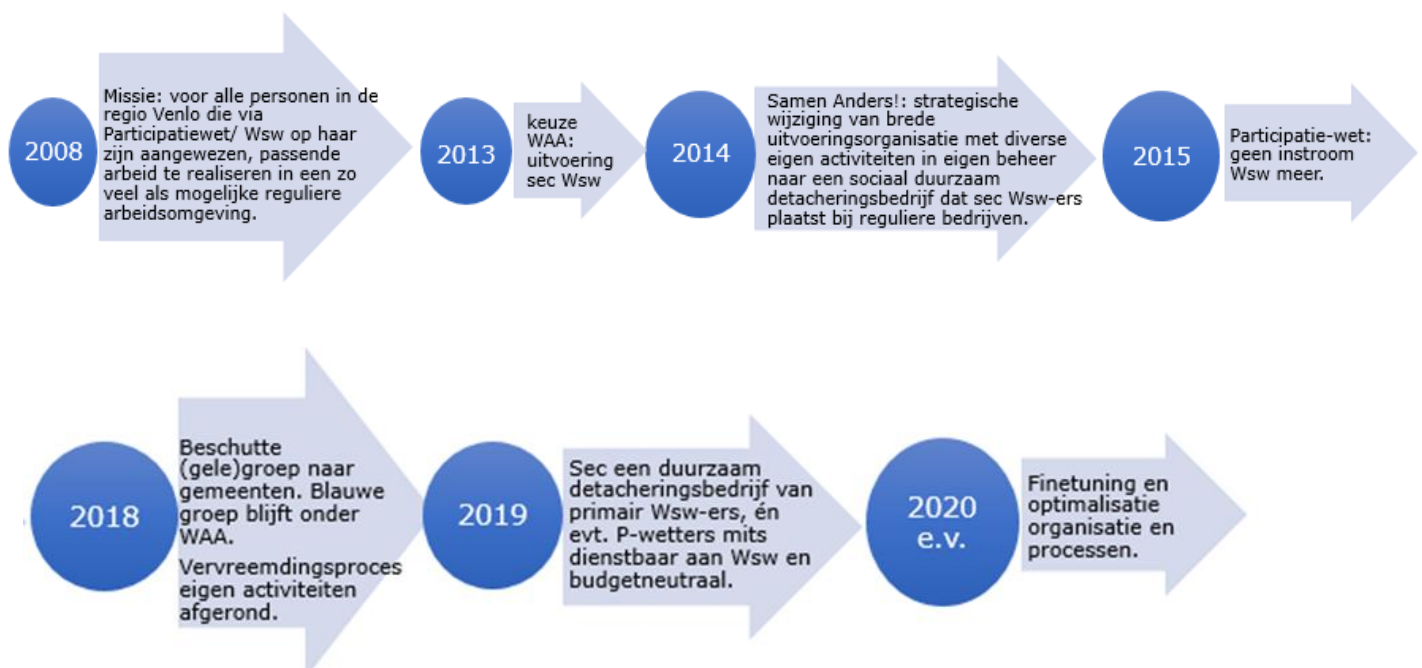
Strategische koers en organisatie

De huidige koers, zoals concreet vertaald in het strategische koersdocument "Samen Anders!", is o.a. vorm gegeven door vanaf 2014 alle eigen activiteiten van WAA groep nv gecontroleerd en geconditioneerd af te stoten en "naar de markt te brengen". Bij alle vervreemdingen zijn hierbij betrokken medewerkers in alle gevallen zoveel als mogelijk het werk gevolgd. Met de laatste vervreemdingen per medio 2018 is dit onderdeel van de in 2014 ingezette koers afgerond en staat WAA voortaan synoniem voor een sociaal duurzaam detachingsbedrijf voor Wsw-ers met een loonwaarde van 30% of meer uit de deelnemende gemeenten. WAA heeft zich vanaf 2014 geleidelijk ontwikkeld van een breed SW-bedrijf met een veelheid van activiteiten onder eigen regie ("multi-mkb-bedrijf" voor uitvoering van de Wsw) tot het beoogde sociale duurzame detachingsbedrijf voor de Wsw dat er vanaf medio 2018 staat. WAA richt zich vanaf medio 2018 derhalve alleen nog op het (her)plaatsen en detacheren van haar Wsw-medewerkers in een zo regulier mogelijke arbeidsomgeving. Vanaf die datum is de organisatie WAA in een volgende fase gekomen; van na- en uittrillen in 2018 naar optimaliseren en finetunen vanaf 2019.

Daar waar het jaar 2018 voor de organisatie en veel mensen bij WAA veelal nog in het teken heeft gestaan van afscheid nemen van hetgeen er vroeger (tot medio 2018) was, heeft 2019 in het teken gestaan van oppakken en op- en uitbouwen en verder structureren en optimaliseren van alle structuren en processen bij WAA. Waarbij alles sec gericht en gefocust is op het extern plaatsen van alle SW-medewerkers in een zo regulier mogelijke externe omgeving. In dit kader heeft WAA in 2019 een begin gemaakt met een intern programma voor alle medewerkers die in dit plaatsingsproces een primaire of direct ondersteunde rol spelen onder de noemer "Resultaat gericht werken". Kern hierbij is de mensen en de organisatie meer focus te geven op het samen bereiken van de vereiste resultaten maar wel met oog en oor voor een goede balans en belangenafweging tussen zowel klant- als medewerker- als WAA organisatiebelangen. De kern hierbij is eigen verantwoordelijkheid en gericht op resultaten maar wel in partnership. Een proces van optimaliseren en finetuning van WAA dat in 2019 is opgepakt maar nog lang niet is afgerond en dat ook in 2020 en volgende jaren, ceteris paribus, verder ter hand zal worden genomen.

Onderstaande is het transformatieproces van WAA vanaf 2013 tot 2019 en de opmaat hierbij naar 2020 en verder schematisch weergegeven:

Tijlijn WAA en Wsw

De beweging van WAA in combinatie met de krimp van de organisatie gaat gepaard met transitie- en frictiekosten. Vanaf oktober 2015 zijn deze middelen ondergebracht in een aparte bestemmingsreserve bij het Schap. Jaarlijks wordt de aard en omvang van deze reserve herijkt op

basis van alle aangegane en lopende verplichtingen. Het beleid van WAA is erop gericht, door middel van actief en preventief sturen op output en actief beheer van deze verplichtingen, het beslag op deze gereserveerde frictiemiddelen steeds te minimaliseren. Iets dat tot en met 2019 steeds jaarlijks succesvol is geweest (zie onderdeel Financieel in dit verslag).

Structuur, bestuur en governance

Zoals al opgemerkt, past de doorontwikkeling van WAA tot het sociaal duurzaam detacheringsbedrijf voor het niet-beschutte deel van de Wsw zoals dat er eind 2018 staat, feilloos binnen hetgeen beoogd wordt voor de brede doelgroep onder de volledige Participatiewet. Zoals al aangegeven zijn gemeenten in deze wet integraal verantwoordelijk voor de gehele uitvoering (dus incl. Wsw-uitvoering) en centraal gepositioneerd. Vanuit deze optiek en rol én op basis van een doorontwikkeling hiervan binnen het sociale domein van deelnemende gemeenten zelf vanaf 2015, wordt vanaf begin 2017 door de gemeente Venlo intern al onderzocht of en zo ja hoe, wat en waar een (operationele) aansluiting van de WAA-organisatie op het gemeentelijke sociale domein wenselijk is. Via een bestuurlijke verkenning door de gemeente Venlo zijn diverse opties en posities van WAA t.o.v. van haar eigen sociale domein en organisatie en in relatie tot toekomstige (door)ontwikkelingen nader onderzocht en beoordeeld op hun merites. Hierbij is in 2018 verder ingezoomd op alle aspecten die van belang zouden zijn rondom een integrale overname van alle Wsw-activiteiten van WAA door de gemeente Venlo. Begin 2019 is dit eerste brede verkennende onderzoeksproces intern binnen de gemeente Venlo afgerond met een positieve business case en met positieve advies- en onderzoeksrapporten en een bestuurlijk uitgesproken voornemen in die richting. E.e.a. zou door de opzet van een integraal WerkOntwikkelBedrijf (WOB) door en binnen het gemeentelijke sociale domein van de gemeente Venlo vorm en inhoud krijgen. In 2019 is vervolgens door de gemeente Venlo inhoudelijk verder onderzocht hoe, wat, waar en vanaf wanneer e.e.a. vorm en inhoud zou kunnen krijgen. Hierbij is met name ingezoomd op de (administratief) technische, juridische maar ook op de organisatorische en personele kant van het hele integratieproces. Eind 2019 is dit vervolgonderzoek door de gemeente Venlo nagenoeg afgerond.

Parallel aan het proces binnen de gemeente Venlo zijn in 2019 de andere twee deelnemende gemeenten in het Schap zijnde Beesel en Bergen, begonnen met te onderzoeken wat vanuit hún positie de gevolgen zijn van het bestuurlijke voornemen van de gemeente Venlo. En wat voor hén dan wenselijk zou zijn. Beide gemeenten hebben medio februari 2020 aangegeven, in tegenstelling tot het voornemen van de gemeente Venlo, voorsnog op de huidige voet en huidige koers door te gaan met WAA als uitvoerder van de Wsw. De efficiënte wijze van uitvoering zoals de WAA momenteel functioneert, maakt dat voor deze gemeenten de noodzaak om zaken anders te organiseren nu te grote financiële en maatschappelijke risico's met zich meebrengt. De gemeente Venlo heeft hierop aangegeven kennis te hebben genomen van het standpunt van Beesel en Bergen, e.e.a. te zullen onderzoeken en zich nader te beraden.

Vervolgens zal dan eerst bestuurlijk tussen de gemeenten in het Schap, en vervolgens door het Bestuur met de gemeenten en de overige stakeholders van WAA, nader geduid moeten gaan worden hoe verder. Een tijdsplanning voor dit proces is voorsnog niet bekend en derhalve PM. Gezien de grote onzekerheden rondom de tijdsplanning maar ook ten aanzien van zowel het proces als de uitkomsten hierbij, is bestuurlijk besloten dat WAA voorsnog zowel in structuur, beleid als koers onveranderd doorgaat op de huidige voet. Op basis hiervan is deze jaarrekening 2019 opgesteld op basis van going concern (d.w.z. doorlopende continuïteit).

Tussen al dat inhoudelijke, specialistische beleidsmatige en bestuurlijke geweld rondom het WOB-proces, dreigt de menselijke kant en maat en de organisatorische impact hiervan bij en op WAA wel eens wat vergeten te worden. De onzekerheid over de toekomst hierbij die voor de organisatie WAA en haar mensen inmiddels bijna 4 jaar duurt. Een (te) lange periode van onzekerheid die iets doet met mensen maar ook een periode waarin WAA alleen noodzakekijk onderhoud heeft gepleegd en geen grote investeringen kon doen richting de toekomst. En als het ware "on hold" heeft gestaan, beperkt in zich verder te ontwikkelen en zich bewust van alle risico's die hieraan verbonden zijn. Want in de sterk dynamische wereld van het sociale domein is stilstand immers achteruitgang.

Zoals aangegeven zal medio 2020 in dit proces naar verwachting een volgende stap worden gezet, waarna het Schap en in haar verlengde WAA groep nv zich vervolgens verder zullen gaan bewegen naar een nieuwe toekomst. Een toekomst met de nodige nieuwe uitdagingen maar ook een proces dat WAA onveranderd met verve en met vertrouwen verder zal oppakken! Mét maar ook vóór de mensen die op haar zijn aangewezen voor een passende werkplek.

Los van bovenstaande ontwikkelingen is het Schap, en in haar verlengde haar 100% dochter en Wsw-uitvoeringsorganisatie WAA groep nv, er ook in 2019 weer in geslaagd haar doelen op sociaal, operationeel en financieel gebied te realiseren:

- **Sociaal**

Evenals in voorgaande jaren is op sociaal gebied eenieder die is aangewezen op passende arbeid vanuit de Wsw binnen de gestelde kaders en taakstellingen in 2019 zoveel mogelijk geplaatst in een voor hem/haar zo passend mogelijke werkplek. Eind 2019 is ongeveer 95% van de SW-populatie passend en duurzaam geplaatst. De overige 5% is, gelet op de beperkingen bij zowel vraag als aanbod van/naar duurzaam passend werk, eind 2019 nog niet geplaatst. Het reduceren hiervan is dé uitdaging voor de volgende jaren. Een uitdaging die WAA graag en vol overgave oppakt!

De totale Wsw-bezetting van het Schap is in 2019, door het sluiten van de regeling en het wegvallen van de instroom Wsw vanaf 1-1-2015, verder gedaald van 740 arbeidsjaren in 2017 naar 708 arbeidsjaren in 2018 naar 680 full time arbeidsjaren in 2019. De Wsw-bezetting zal komende jaren verder dalen maar naar verwachting iets minder snel dan in de afgelopen jaren. Vanaf 2020 wordt een verdere afname met gemiddeld 20 tot 25 arbeidsjaren per jaar verwacht. In lijn met de krimp van de Wsw zal ook de eigen WAA organisatie hierop worden aangepast.

- **Operationeel**

De al vanaf 2014 ingezette beweging "van binnen naar buiten" is medio 2018 afgerond met het afscheid nemen van de laatste eigen activiteiten van WAA en met verhuizen vanuit het industriële gebouwencomplex van ruim 27000m² aan de Edisonstraat in Venlo naar een nieuwe kantoorruimte van 400m² aan de Prinsessesingel in Venlo. Al met al grote operaties die WAA vanaf 2014 tot en met 2018 heeft doorgevoerd. En als eind 2019 wordt teruggekeken naar 2018, lijken al die zaken ver in het verleden liggen, maar die pas 1,5 jaar geleden nog vol in uitvoering waren! Zaken die ook nu soms nog voor mensen iets zijn om nog steeds afscheid van te nemen..... Iets waar de huidige WAA-organisatie zich goed van bewust is en waar rekening mee gehouden wordt. Want door de historie te kennen en er ook écht rekening mee te houden, weet je immers waar en waarom je nu als organisatie WAA staat waar je staat.

Ondanks de bestuurlijke onzekerheden en hieraan gekoppelde prudentie ten aanzien van (toekomstige) investeringen, is binnen de organisatie WAA ook het besef dat stilstand, zeker in de wereld van het sterk dynamische sociale domein, achteruitgang betekent. En dat WAA niet zozeer in infrastructuur en middelen maar wel in de organisatie en haar mensen móet blijven investeren om niet achteruit te hollen. En dat het in ieders huidig en toekomstig belang is om in ieder geval de basis voor een professionele duurzame detacheringsorganisatie verder op orde te krijgen en gehele WAA-organisatie verder te finetunen en optimaliseren. Medio 2019 is hiermede een begin gemaakt door het kader van WAA middels het interne programma "Eigenaarschap" gereed te stomen voor een nieuwe toekomst. De 4 hoofdthema's in dit programma zijn: *Ik ga voor WAA, Ik ben resultaatgericht, Ik ben verantwoordelijk en Ik verbind*. Doelstelling is zowel mensen als de organisatie bereid en in staat te stellen een volgende stap in finetuning en optimalisatie van de organisatie WAA te maken. Dit door die mensen en middelen én de interne en externe organisatie met elkaar en in balans te verbinden. Dit vanuit een continu reciproke proces van kritisch zelf analyseren naar verbeteren en vervolgens meten. En dan weer bijstellen.

Ondanks de veranderende maatschappelijke denkwijze en een in gang gezette beweging naar een meer inclusieve samenleving blijkt ook in 2019 dat het onveranderd moeilijk blijft om werkgevers warm te maken om mensen met een beperking écht ook zelf in dienst te nemen. Weliswaar zijn werkgevers wel meer bereid om met deze mensen aan de slag te gaan, doch werkgevers blijven, ondanks alle maatregelen en impliciete dreigingen t.a.v. quotum en de verdere groei van het conceptuele denken en doen in het kader M(aatschappelijk) V(erantwoord) O(ndernemen) ten spijt, onverminderd ook nog steeds zeer terughoudend bij het plaatsen, en zeker het zelf in dienst nemen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Een ontwikkeling die vanaf 2018 door de verdere aanscherpingen vanuit het politieke kader dat o.a. in de Wet Werk en Zekerheid en de wetgeving Arbeidsmarkt in Balans verder is gegroeid. MVO en een inclusieve arbeidsmarkt zijn nog steeds zaken die helaas (te) veel met de mond en (te) weinig praktisch vorm en inhoud wordt gegeven, bij zowel bedrijven als de overheid als in de gehele samenleving. En dat is naar verwachting iets dat niet op korte termijn gaat veranderen.

- **Financieel**

Ondanks de grote "verbouwingen" en een gedaalde omzet, zijn zowel het Schap als WAA groep nv er in 2019 wederom in geslaagd een beter dan begroot financieel resultaat te behalen. Dit vooral door lagere frictiekosten én door een beter subsidieresultaat Wsw dan begroot. Dit laatste was vooral een gevolg van minder dan begrote loonkosten a.g.v. lager dan begrote Cao-verhogingen voor de Wsw-medewerkers en lagere sociale premies c.a. Bovendien was de rijksbijdrage Wsw hoger dan begroot.

Door het vervreemden van eigen, veelal hoogrenderend facilitair, werk en de ombouw vanaf 2018 naar een duurzame Sw-detacheringsorganisatie zijn de activiteiten van WAA groep nv veranderd. De missie en visie zijn onveranderd maar de manier waarop WAA dit vanaf medio 2018 en volgens ook in 2019 vorm en inhoud geeft, is vanaf dat moment volledig gericht op plaatsingen van mensen onder marktconforme voorwaarden in een externe reguliere omgeving. Er is steeds meer een duidelijke en eenduidigere focus in de uitvoering. Die hele operatie en de hieraan gekoppelde eerder genoemde afstoting van eigen huisvesting en verhuizing van WAA naar een veel kleiner, gehuurd kantoor van WAA, en de hierbij horende forse krimp in regulier personeel, heeft vanaf 2019 gezorgd voor een daling in de toegevoegde waarde en ook voor minder vaste kosten en een structureel lager kostenniveau bij WAA. Dit laatste heeft de lagere toegevoegde waarde meer dan volledig gecompenseerd, waardoor het operationeel resultaat resp. de exploitatie als geheel in positieve zin vanaf 2019 wordt beïnvloed. Deze trend is ook in de begrotingen vanaf 2020 duidelijk zichtbaar. Daarbovenop heeft de hele transformatie van WAA ook vanaf 2019 voor de beleidsmatig gewenste risicoreductie voor WAA overall gezorgd. Hierdoor is de organisatie in de toekomst minder gevoelig en beter in staat in te spelen op veranderende marktomstandigheden.

Niet alleen qua finetuning en optimalisatie van zowel de WAA-organisatie als haar werkprocessen en qua bestuurlijke positionering zijn er grote uitdagingen voor WAA en haar gemeenten. Ook op financieel gebied blijft er een grote uitdaging die jaarlijks groter wordt. Immers: al vanaf 2015 heeft het Rijk jaarlijks oplopende kortingen op de rijksmiddelen voor het hele sociale domein inclusief de Wsw toegepast. Al vanaf 2015 heeft deze korting geresulteerd in een forse budgettaire druk bij het Schap. Deze druk is in 2016 t/m 2019 verder opgelopen. De korting was in 2019 lager dan begroot, doch zal bij ongewijzigd rijksbeleid nog verder oplopen in 2020. En ook na 2020 zal het subsidietekort onveranderd blijven bestaan en zijn effect hebben voor de jaren daarna.

De financiële exploitatie van het Schap sluit met een exploitatietekort van € 1.691.000 in 2019 en is hiermede beter dan het begrote tekort van € 2.550.000. Dit m.n. als gevolg van lagere uitvoerings- en plaatsingskosten, dit a.g.v. een lagere Wsw-bezetting voor de doelgroep niet-beschut, en een hogere rijksbijdrage Wsw dan begroot doordat het Rijk in 2019 een extra budgetverhoging voor de Wsw heeft doorgevoerd. Tevens is in 2019 sprake van per saldo lagere lasten ad € 787.000, dit m.n. door een lager dan begrote bijdrage voor frictiekosten ad € 682.000, en verder door minder inhuur van externe ondersteuning t.b.v. het actualiseren van de koers WAA / modernisering Wsw. De voordelen in 2019 ten opzichte van 2018 worden deels afgezwakt door ook in 2019 verder oplopende uitvoeringskosten Wsw per Wsw-er a.g.v. reguliere loon- en prijsstijgingen die ook in 2019 niet volledig worden gecompenseerd in de rijksbijdrage per Wsw-arbeidsjaar. Met name hierdoor is het exploitatietekort over 2019 hoger dan in 2018.

Het exploitatietekort ad € 1.691.000 in 2019 wordt met € 1.300.000 gedekt door een voor 2019 vastgestelde gemeentelijke tekortfinanciering en met € 337.000 door een onttrekking uit de bestemmingsreserve. Hierna resteert een tekort van € 54.000, dat conform bestuurlijke afspraken t.a.v. resultaatbestemming, wordt onttrokken aan de algemene reserve van het Schap. Eind 2019 bedraagt het aanwezige weerstandsvermogen van het Schap en WAA groep nv samen, na verwerking van het voorstel t.a.v. resultaatbestemming 2019, ca. € 6 mio.

Het deel van het weerstandsvermogen boven het minimumniveau van € 3 mio zal in 2019 en volgende jaren worden ingezet ter mitigering van de gemeentelijke bijdragen. Tot een niveau van € 3 mio zal dit vermogen worden gereserveerd als buffer om de continuïteit van de onderneming te waarborgen.

De fysieke transformatie van WAA is dan wel eind 2018 afgerond, doch daarmee is er geen einde maar een nieuw begin ontstaan. Inhoudelijk is het zaak voor WAA vanaf 2019 haar organisatie en processen verder te finetunen en uit te lijnen. De basis staat, maar het is zaak verder te professionaliseren en optimaliseren. De organisatie, structuur en bestuurlijke constellatie zal verder

worden uitgewerkt door de gemeenten, met de gemeente Venlo als kartrekker. Er wordt ook komende jaren derhalve verder ge- en verbouwd aan WAA. En dat terwijl de winkel open blijft. En er zal ook de komende jaren druk blijven op de financiële exploitatie van WAA; oplopende kortingen op de rijksbijdrage Wsw door het Rijk en een goede, maar eind 2019 wel meer onzekere, economische situatie blijven naar verwachting ook voor de komende jaren beeldbepalend. De uitdagingen waar WAA voor staat zijn, en blijven onverminderd, niet gering. Maar ze bieden ook kansen. Kansen die WAA graag en met verve wil oppakken. Met tussen al die ontwikkelingen en dat "verbouwingsgeweld" steeds oog en oor houdende voor datgene wat écht wezenlijk is en waar het tenslotte écht om gaat: het belang van de mensen die op haar zijn aangewezen voor het hebben van passend werk.

1.1 Programmaverantwoording

1.1.1 Doelstelling van WAA

De doelstelling van WAA is het - voor en namens de deelnemende gemeenten - als Gemeenschappelijke Regeling uitvoering geven aan de verplichtingen die voortvloeien uit de Participatiewet onderdeel Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) in de regio Venlo tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten.

1.1.2 Algemene ontwikkelingen op bestuurlijk niveau

In de Participatiewet, en in het verlengde daarvan in de Wsw, is aangegeven dat de regie en uitvoering van deze wet en regelingen bij gemeenten ligt. De deelnemende gemeenten van het Schap bepalen in en middels het Schap een gemeenschappelijke koers voor de uitvoering van de Wsw resp. voor WAA. Het Schap WAA Venlo e.o., fungeert hierbij als het centrale beleidsorgaan en als steun- en coördinatiepunt voor de drie deelnemende gemeenten om de Wsw concreet vorm en inhoud te geven. In het verlengde hiervan is de 100% deelneming en uitvoeringsorganisatie WAA groep nv, voor en namens het Schap, de integrale uitvoerder voor de Wsw voor de gemeenten Venlo, Beesel en Bergen. De Schapsbestuurders zijn hierbij tevens toezichthouders bij WAA groep nv. Deze uitvoeringsmodaliteit is van kracht tot en met 2020.

In 2015 is, als gevolg van de nieuwe ontwikkelingen voor de uitvoering van de Wsw onder de Participatiewet, een begin gemaakt met een onderzoek naar de toekomstbestendigheid van deze governancestructuur van de WAA organisatie. Hangende de actualisatie van de koers van WAA is dit eind 2015 on hold gezet. Voor het Schap wordt (vooralsnog) uitgegaan van een situatie als going concern.

1.1.3 Beleidsvisie van het bestuur

Vanaf 2008 is het beleid van zowel het Schap als haar uitvoeringsorganisatie WAA groep nv primair gericht op het realiseren van passende arbeid in een zo veel als mogelijke reguliere arbeidsomgeving voor alle personen die via de Wsw op haar zijn aangewezen. Dit beleid is vanuit het going concern uitgangspunt ook in 2021 onveranderd van toepassing.

Het Schap dient haar maatschappelijke doelstelling te realiseren met inachtneming van en in overeenstemming met belangrijke strategische (maatschappelijk aanvaarde) uitgangspunten zoals rechtmatigheid, doelmatigheid en integer handelen. Zij legt op transparante wijze verantwoording af over het door haar gevoerde beleid en de resultaten hiervan. Zoals gebruikelijk wordt het strategisch beleid van WAA periodiek in een review door het management, het Bestuur en de Raad van Commissarissen afgezet tegen de nieuwste ontwikkelingen en herijkt.

In lijn met het vigerende beleid en met inachtneming van de geactualiseerde uitgangspunten en kaders is onderstaande visie en missie onveranderd van kracht en vastgesteld voor WAA:

- **Missie: WAA groep voegt waarde toe aan haar opdrachtgevers door de inzet van SW-medewerkers.**
- **Visie: WAA groep is dé professionele organisator van duurzaam werk voor SW-medewerkers bij reguliere bedrijven in de regio Noord-Limburg.**

Visie en missie moeten leiden tot een WAA-organisatie waarin onderstaande strategische onderwerpen centraal staan:

- heeft sociaal en financieel renderende strategische allianties en co-creaties met het regionale bedrijfsleven en overheden;
- realiseert voor haar SW-medewerkers duurzame plaatsingen in groepen bij opdrachtgevers;
- ambieert samen met haar Sw-medewerkers ontplooiing gericht op maximale loonwaarde;
- is een proces- en resultaatgerichte organisatie waarin met plezier gewerkt wordt.

De strategische koers is verder vertaald in onderstaande door het Bestuur vastgestelde strategische uitgangspunten en beleidslijnen:

- voor de bepaling van de strategische beleidskeuzes van WAA is de uitvoering van de Participatiewet –zowel op regionaal als op lokaal niveau- maatgevend. Het Werkgevers Servicepunt (WSP), bestuurd vanuit het Werkbedrijf en de in het WSP samenwerkende partners, is in deze strategie vanuit (semi-)overheidszijde als netwerkorganisatie regionaal regisserend op hoofdlijnen naar afnemers en bedrijven en ondersteunend voor de uitvoeringsorganisaties zoals WAA t.a.v. het verbinden in de arbeidsmarkt voor alle regionale brede Participatiewet-vraagstukken van vraag- en aanbod voor gesubsidieerde arbeid;
- de verantwoordelijkheid voor zowel de regie als uitvoering voor het beschutte deel van de Wsw is per 1 januari 2018 geheel in handen van de deelnemende gemeenten zelf. Zij zijn vanaf die datum zelf verantwoordelijk voor zowel het materieel werkgeverschap voor deze Wsw groep als aanbod van werkplekken aan SW-medewerkers uit de Beschutte Wsw groep alwaar zij (financieel) verantwoordelijk voor zijn onder de Wsw. Het gaat dan om zgn. 'beschut werk' en dan meer specifiek om SW-medewerkers met een loonwaarde van maximaal 30% van minimumloon of lager. De gemeenten kunnen zelf werkplekken organiseren of deze inkopen bij andere organisaties;
- de betreffende SW-medewerkers blijven formeel in dienst bij het Schap WAA. De rechten en plichten van de huidige SW-medewerkers blijven gehandhaafd. De gemeenten nemen het materiele werkgeverschap voor deze groep vanaf 1-1-2018 over van WAA groep nv. WAA groep nv treedt per 1 januari 2018 voor deze groep alleen als pay-roller/HR-dienstverlener op. De WAA groep vraagt voor deze vorm van dienstverlening aan de gemeente een marktconform tarief.

Zoals al aangegeven is zowel het Schap als haar uitvoeringsorganisatie WAA-groep nv, in lijn met deze beleidslijn, afgebouwd en vanaf medio 2018 geen aanbieder van beschut werk meer. En is WAA omgevormd tot een sociaal duurzaam detacheringsbedrijf voor de resterende Wsw-doelgroep. Vanuit financieel perspectief is hierbij nog van belang aan te geven dat, omdat vanaf 1 januari 2018 de deelnemende gemeenten (Beesel, Bergen en Venlo) in financiële zin volledig zelf verantwoordelijk zijn voor een grote groep Wsw medewerkers de verdeelsleutel voor de gemeentelijke tekortfinanciering van WAA is aangepast. Vanaf 1-1-2018 wordt in deze verdeelsleutel alleen met het aantal niet-beschutte medewerkers gerekend.

Bij de uitvoering van de Participatiewet kán een gemeente het detacheren van werkzoekenden als instrument inzetten bij de werkgeversdienstverlening. De WAA-groep kan en zal voor de invulling van die detacheringsopgave zorgdragen, maar zal dit alleen doen op nadrukkelijk verzoek van haar deelnemende gemeenten én na expliciete toestemming van het Bestuur én alleen met en onder bestuurlijk strikt geformuleerde voorwaarden. Primair is en blijft WAA als kerntaak zich richten op het verder ontwikkelen van een sociaal detacheringsbedrijf voor sec de Wsw-ers met een loonwaarde hoger dan 30%.

Hangende de eventuele herpositionering van WAA zal, als follow up van de bestuurlijke verkenning eind 2017 van alternatieven t.a.v. de inrichting en uitvoering van de gehele WAA organisatie in lijn met de laatste actuele ontwikkelingen zoals eerder genoemd, er (vooralsnog) niet op verdere formele samenwerking tussen de SW-bedrijven in de arbeidsmarktregio Noord-Limburg (NLW-groep, Intos en WAA-groep) worden ingezet. Bedrijfsmatige samenwerking om tot kostenreductie en/of kwaliteitsverbetering te komen, is wel mogelijk. De inkooprelatie die vanaf medio 2018 geregeld is tussen WAA groep nv en NLW voor zgn. vangnetgevallen (medewerkers die al dan niet tijdelijk niet geplaatst kunnen worden op reguliere detacheringsplekken) is een voorbeeld van een dergelijke WINWIN samenwerking. Over verdergaande samenwerking t.a.v. backoffice activiteiten wordt begin 2020 nog gesproken.

1.1.4 Ontwikkelingen ten aanzien van de Gemeenschappelijke Regeling

In 2019 is de bestuurlijke samenstelling van de Gemeenschappelijke Regeling niet gewijzigd ten opzichte van 2018.

Het Bestuur van het Schap bestaat uit:

- een Algemeen Bestuur dat bestaat uit een voorzitter, penningmeester en secretaris die benoemd zijn door, voor en namens de colleges uit de drie in het Schap WAA Venlo e.o. deelnemende gemeenten;
- een Dagelijks Bestuur dat bestaat uit een voorzitter die wordt afgevaardigd uit het algemeen bestuur en twee adviseurs, waarbij de twee adviseurs sec een adviserende stem hebben in het dagelijks bestuur.

De bestuurlijke inrichting voldoet op deze wijze geheel aan alle vigerende bepalingen zoals die in de WGR van kracht zijn.

Zoals al is aangegeven is eerder al door het Bestuur van het Schap onderkend dat de sterk veranderende omgeving rondom de Wsw en het hele sociale domein in combinatie met een andere koers en beleid van WAA overall, andere eisen stelt aan de bestuur- en governancestructuur van de hele organisatie WAA. Een proces dat vanaf 2014 met fases is opgepakt, maar vanaf 2018, in het licht van het onderzoek van de gemeente Venlo naar een nieuwe, gezamenlijke toekomst van WAA en het sociale domein van de gemeente Venlo, on hold is gezet. Afhankelijk van de uitkomsten van dit onderzoek, zal besloten worden of en zo ja op welke wijze de herijking van de huidige bestuurlijke en operationele constellatie van WAA overall verder worden opgepakt en afgerond.

Ten slotte: herindeling van gemeenten is momenteel in de regio Noord Limburg geen issue maar het is natuurlijk in de toekomst niet uit te sluiten dat in het Schap deelnemende gemeenten, direct of indirect toch ooit weer betrokken zijn en/of (wederom) worden bij volgende gemeentelijke herindelingen. Herindelingen die direct relevant kunnen zijn voor de bestuurlijke constellatie en/of het directe verzorgingsgebied van WAA Venlo e.o.

1.1.5 Ontwikkelingen in de Wsw

Met ingang van 1-1-2015 is de Wsw opgegaan in een nieuwe, veel meer omvattende Participatiewet. Binnen de Participatiewet wordt de Wsw afgebouwd ten gunste van andere regelingen, doordat er vanaf 1-1-2015 geen instroom in de Wsw meer mogelijk is.

De Participatiewet kent als basis dat het zorgt voor een sluitende aanpak van alle vraagstukken rondom werk, inkomen en zorg voor mensen die voor leven en werken om welke reden dan ook en al dan niet tijdelijk en/of permanent een steuntje in de rug nodig hebben. De wet heeft de gemeenten aangewezen om vanaf 1-1-2015 in gezamenlijkheid binnen een arbeidsregio als de enige, centrale regiehouder en regievoerder voor (gesubsidieerde) arbeid het hele sociale domein op te treden. De Wsw is onder de Participatiewet zowel inhoudelijk als budgettair één van de onderdelen in de nieuwe wet en kent derhalve geen apart budget meer voor de financiering van de doorlopende verplichtingen uit de Wsw. De Wsw-middelen zijn wel nog apart zichtbaar, maar niet meer apart gealloceerd, en vormen een integraal en niet geormerkt deel van het totale participatiebudget dat gemeenten ontvangen voor de gehele (sluitende) keten van instrumenten voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Dit past in de afgeleide beleidsdoelen van de wet:

- a) gemeenten staan als publiekrechtelijk bestuursorgaan het dichtste bij hun burgers en worden integraal verantwoordelijk voor zowel de inhoud als de inzet van alle middelen die het Rijk beschikbaar stelt om mensen die ondersteuning nodig hebben op het terrein van werk, inkomen en zorg te helpen. Regionaal maatwerk is hierbij het credo;
- b) ontschotting van mensen en middelen, over de volle breedte van het sociale domein;
- c) "meer te doen met minder middelen".

In 2014 heeft het Rijk hiervoor eerste stappen gezet, en in de jaren daarna volgende stappen, en het participatiebudget jaarlijks verder verlaagd. Deze ontwikkeling heeft zich ook in 2018 voortgezet, en zal tot en met 2020 doorzetten. Vanaf 2021 zal er geen expliciete verdere korting op de budgetten plaatsvinden maar een soort status quo optreden waarbij het Rijk sec indexatie zal toepassen. Maar

wel indexatie op en vaststelling van budgetten op een structureel veel lager niveau dan bij de uitgangssituatie in 2014 het geval was.

Zoals aangegeven zal er eind 2020 een evaluatie gaan plaatsvinden van de Participatiewet door het Rijk. En ondanks het gegeven dat vanaf dag 1 gemeenten aangeven te weinig middelen te hebben voor de uitvoering van deze wet, en dat eerste tussenevaluaties een gemengd beeld schetsen van het effect en het resultaat van deze wet, ligt het niet in de lijn der verwachtingen dat het Rijk daarna wel plots zal omgaan en ruimhartiger zal gaan financieren na 2020. Zowel gemeenten als uitvoeringsorganisaties dienen zich naar verwachting op te maken voor een blijvende situatie van een structureel lager financieringsniveau door de rijksoverheid voor het hele terrein van werk, inkomen en zorg. En blijvend hierop acteren en anticiperen lijkt derhalve meer een nood dan een deugd.

1.1.6 Programma sociale werkvoorziening

Het Schap kent in zijn begroting en jaarrekening één programma. Dit is het programma Sociale werkvoorziening. Alle processen van het Schap, inclusief alle ondersteunende processen zoals bestuur, financieel en operationeel beheer e.d., zijn gericht op dit programma, zijnde het verzorgen van de uitvoering Wsw voor de deelnemende gemeenten.

1.1.6.1 Algemeen

Vanaf 1-1-2015 is de Wsw opgegaan in de Participatiewet en is daarmee zowel inhoudelijk als financieel één van de onderdelen in de nieuwe wet. Ondanks dat de Wsw één geheel is met alle andere arbeidsmarkt-toeleidings-instrumenten binnen een groter en ontschot gemeentelijk budget, zijn in de nieuwe Participatiewet veel bepalingen vanuit de oude Wsw één op één doorgezet. Zo worden in de Participatiewet wettelijke kaders aangegeven waarbinnen het aandeel van de Wsw in het totale nieuwe budget wordt vastgesteld door het Ministerie van SZW.

De verantwoordelijkheid voor zowel de regie als uitvoering voor het beschutte deel van de Wsw is per 1 januari 2018 geheel in handen van de deelnemende gemeenten zelf. Zij zijn vanaf die datum zelf verantwoordelijk voor zowel het materieel werkgeverschap voor deze Wsw groep als aanbod van werkplekken aan SW-medewerkers uit de beschutte Wsw groep alwaar zij (financieel) verantwoordelijk voor zijn onder de Wsw.

Nadrukkelijk dient derhalve in deze jaarrekening 2019 rekening gehouden te worden bij elke vergelijking ten opzichte van alle jaren vóór 2018 van de kerncijfers, exploitatie e.d. van WAA op totaalniveau, dat de totale SW-populatie waarvoor WAA vanaf 2018 de Wsw uitvoert, fors lager is dan in alle voorgaande jaren.

Door het Rijk wordt aan de hand van op gemeentelijk en landelijk niveau jaarlijks geactualiseerde en op actuariële basis bepaalde blijf- en uitstroomkansen binnen de Wsw het budgetdeel voor de Wsw in het totale landelijke participatiebudget vastgesteld waarna onderstaande variabelen hiervan worden afgeleid:

- het aantal medewerkers, uitgedrukt in arbeidsjaren (AJ) resp. standaardeenheden (SE), dat landelijk via de sociale werkvoorziening bekostigd wordt;
- een vast budget per standaardeenheid;
- de "omrekenverhouding" SW-medewerkers, uitgedrukt in Full Time Equivalent (FTE), naar arbeidsjaren resp. standaardeenheden, kenbaar gemaakt aan de afzonderlijke bestuurlijke eenheden middels een uitvoeringsbeschikking. In 2019 is (conform voorgaande jaren) de volgende omrekenfactor vastgesteld:
 - Licht gehandicapt 1,00
 - Middel gehandicapt 1,00
 - Zwaar gehandicapt 1,25

Het Wsw-budgetdeel in het totale participatiebudget wordt jaarlijks op het niveau van de afzonderlijke gemeenten vastgesteld en minimaal 1x per jaar herzien. Elke gemeente heeft zijn eigen budgettoekenning voor de Wsw en hiervan afgeleide taakstelling en is zelf hiervoor verantwoordelijk. Onder- en overbenutting van het Wsw-budgetdeel is dan geheel voor eigen risico en rekening van de gemeente zelf.

Het Schap voert namens de deelnemende gemeenten de Wsw uit en bewaakt met, voor en namens de individuele gemeenten voor hun rekening en risico de Wsw-taakstelling van elke individuele gemeente.

1.1.6.2 Sociaal beleid

Het sociale beleid van het Schap is nader uitgewerkt in onderstaande concrete aspecten waarbij de doelstellingen vertaald zijn in concreet meetbare termen als:

- een beleid gericht op uitstroom van Wsw-medewerkers naar het reguliere bedrijfsleven, rekening houdend met de individuele wensen en mogelijkheden van eenieder;
- binnen de zeer beperkte maar toch nog aanwezige, mogelijkheden van het Schap zorgen voor een optimale invulling van de jaarlijks door gemeenten resp. het Rijk aangegeven taakstelling.

Plaatsingen, in- en uitstroom

Het verloop van het aantal geplaatste fte (incl. Begeleid werken) is als volgt:

	2019	2018	2017
Beginstand	681,1	708,0	739,4
Af: beschutte groep naar deeln. gemeenten	-208,3	-214,3	n.v.t.
Beginstand excl. beschut	472,8	493,7	n.v.t.
Bij: instroom	0,0	0,0	0,0
Bij: toename a.g.v. verhuizingen en wijzigingen van handicapcode	12,1	7,5	4,1
Af: uitstroom naar reguliere arbeid	0,0	0,0	0,0
Af: uitstroom overige	- 28,9	- 28,4	- 35,5
Eindstand	456,0	472,8	708,0

Als gevolg van de m.i.v. 1 januari 2015 in werking getreden Participatiewet vindt, behoudens (naadloze) overnames a.g.v. verhuizingen en/of een aanpassing van werkuren voor zittende Wsw-érs, geen instroom in resp. een uitbreiding van het aantal arbeidsjaren werkzaam binnen de Wsw meer plaats.

Evenals in voorgaande jaren, heeft ook in 2019 geen door- en uitstroom van medewerkers vanuit de Wsw naar reguliere arbeid plaatsgevonden. Werkgevers blijven, zeker ook na invoering van de Wet Werk en Zekerheid (WWZ) en met de Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB) in het achterhoofd, bijzonder huiverig om mensen met een Wsw-achtergrond in vaste dienst te nemen. De hoge risicoperceptie t.a.v. verzuim- en begeleidingskosten op dit punt is en blijft moeilijk te doorbreken bij het vormen van een (voor-)oordeel hiervoor bij reguliere werkgevers. De vraag is of een nieuwe Wet en/of quoteringsregeling i.o. hierin iets verandert. Bovendien kent de huidige Wsw hoge zekerheden en, afgezet tegenover de Participatiewet, goede primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden. Mede hierdoor durft de Wsw-er zelf de stap naar buiten vaak ook niet aan.

In onderstaande tabel is zichtbaar hoe de doelstelling "van binnen naar buiten", rekening houdend met de moeilijke markt voor externe plaatsingen, per ultimo van het jaar is ingevuld.

Bezetting per werksoort in fte

Ultimo boekjaar 1)	2019	%	2018	%	2017	%	2016	%
- Begeleid werken	50	11	54	11	51	11	53	10
- (Indiv. en groeps-) detacheringen	314	69	294	62	183	38	140	27
- Werken op locatie	84	18	94	20	93	19	85	16
- Overige niet-beschut, incl. intern	8	2	31	7	153	32	246	47
Totaal	456	100	473	100	480	100	524	100
- Beschut werken intern/in buurten	0		0		228		215	
Totaal generaal	456		473		708		739	

1) Vanaf 2018 valt de beschutte groep onder verantwoordelijkheid van de deelnemende gemeenten.

In bovenstaande tabel is duidelijk zichtbaar dat per 1-1-2018 de beschutte omgeving is overgedragen aan de gemeenten. Tevens laat deze tabel zien dat WAA vanaf 2016, door de groei van de activiteit Detacheringen, de beweging "van binnen naar buiten" maakt. In 2018 heeft met de laatste vervreemdingen van alle eigen activiteiten zich deze beweging versterkt doorgezet. Vervolgens is

e.e.a. in 2019 verder uitgetrild, en is vanaf eind 2019 een status quo bereikt. WAA blijft zich in de komende jaren onverminderd verder richten op detachering, maar de grenzen zijn hierbij wel in zicht.

Personeelsbezetting Wsw per handicapcategorie:

Gemiddeld 1)	2019		2018		2017	
	fte	%	fte	%	fte	%
(Incl. Begeleid werken)						
Licht	0,2	0	1,0	0	0,0	0
Matig	444,9	96	459,5	95	653,9	91
Ernstig	20,5	4	21,5	5	67,9	9
Totaal	465,6	100	482,0	100	722,8	100

1) Vanaf 2018 valt de beschutte groep onder verantwoordelijkheid van de deelnemende gemeenten.

In bovenstaande tabel is zichtbaar dat het % ernstig gehandicapten in 2018 fors is gedaald ten opzichte van de jaren daarvoor. Dit a.g.v. de overgang per 1 januari 2018 van de beschutte groep (met relatief meer ernstig gehandicapten) naar de deelnemende gemeenten. In 2019 daalt dit % verder als gevolg van relatief meer uitstroom bij de groep Wsw-ers met een ernstige handicap. Het wordt steeds evidenter dat naarmate mensen meer op leeftijd komen, een hogere mate van handicap steeds meer belemmerend werkt richting werk en arbeid. Een ontwikkeling die niet alleen binnen SW-omgeving maar, met de komende vergrijzing in hele Nederland, overal gangbaar en actueel is.

Personeelsbezetting Wsw per leeftijdscategorie:

Ultimo boekjaar 1)	2019		2018		2017	
	fte	%	fte	%	fte	%
(Incl. Begeleid werken)						
Tot 25 jaar	0,0	0	0,0	0	0,9	0
25 t/m 34 jaar	57,1	13	67,8	15	95,1	13
35 t/m 44 jaar	74,0	16	76,4	16	123,5	18
45 t/m 54 jaar	151,8	33	143,3	30	217,6	31
55 jaar en ouder	173,1	38	185,3	39	270,9	38
Totaal	456,0	100	472,8	100	708,0	100

1) Vanaf 2018 valt de beschutte groep onder verantwoordelijkheid van de deelnemende gemeenten.

Het percentage medewerkers Wsw in de oudere leeftijdscategorieën is in 2019 wederom gestegen ten opzichte van vorige jaren. Dit a) doordat er geen sprake meer is van instroom en b) door beperkte uitstroom van ouderen uit de Wsw. WAA en de Sw-Nederland vergrijst in een jaarlijks oplopend tempo, waarbij het tempo waarin dit bij WAA en Sw-Nederland van toepassing is, veel hoger is dan in de rest van de samenleving. Met ruim 70% (!!) van de werknemers die 45+ zijn en een maatschappelijk sterk verouderde Wsw-cao, die Wsw-ers nog steeds ongebreideld en ruim faciliteert om bijna volledig doorbetaald in deeltijd te gaan werken middels ruime VUT- en prepensioenregelingen, speelt vergrijzing een belangrijke rol bij WAA, evenals bij andere SW-bedrijven, en dit heeft een fors effect op de dagelijkse operationele en financiële bedrijfsvoering.

Personeelsbezetting Wsw per gemeente:

Ultimo boekjaar 1)	2019		2018		2017	
	fte	%	fte	%	fte	%
(Incl. Begeleid werken)						
Beesel	43,8	10	44,2	9	61,9	9
Bergen	58,6	13	58,8	13	89,7	13
Venlo	353,6	77	369,8	78	556,4	78
Totaal uit deelnemende gemeenten	456,0	100	472,8	100	708,0	100
Bij: niet deelnemende gemeenten	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Totaal algemeen	456,0	100	472,8	100	708,0	100

1) Vanaf 2018 valt de beschutte groep onder verantwoordelijkheid van de deelnemende gemeenten.

Door het krimpen van de Wsw is over- en onderrealisatie van budget/taakstelling t.a.v. het Wsw-deel voor gemeenten nadrukkelijk een onvermijdelijk risico. Met name is dit risico aanwezig voor kleinere gemeenten zoals Beesel en Bergen omdat de stuurmiddelen hier beperkter zijn.

Taakstelling Wsw en realisatie

De gemiddelde bezetting Wsw (incl. Begeleid werken) voor de deelnemende gemeenten in 2019 bedroeg 680,14 arbeidsjaren/SE.

Aantal Wsw-ers in arbeidsjaren/SE (gemiddeld):	2019	2018	2017
Werkelijk gerealiseerd in boekjaar:			
Beschut	209,44	222,62	
Niet beschut	470,71	487,58	
Werkelijk gerealiseerd totaal Schap	680,15	710,20	739,74
-/-aandeel niet deelnemende gemeenten	0,00	0,00	0,00
= Werkelijk gerealiseerd voor deelnemende gemeenten (A)	680,15	710,20	739,74
Totaal taakstelling van deelnemende gemeenten	686,43	723,04	746,03
-/- ingevuld door andere Wsw werkvoorzieningsschappen resp. door externen via PGB	3,86	3,74	4,35
= Door WAA in jaar in te vullen taakstelling voor deelnemende gemeenten (B)	682,57	719,30	741,68
Over(+) / onder (-) realisatie (A - B)	-2,42	-9,10	-1,94

Vanaf 2017 is, in tegenstelling tot de eerdere jaren, **niet meer de woon- maar de werkgemeente** financieel verantwoordelijk om uitvoering te geven aan de Wsw voor die Wsw-ers die vanaf 2017 onder haar vleugels en op haar "grondgebied" werkzaam zijn. Er is vanaf 2017 derhalve niet structureel meer sprake van een Wsw-bezetting uit zgn. niet-deelnemende gemeenten.

Evenals in 2018 is ook in 2019 sprake van onderrealisatie, waarbij er wel forse verschillen zijn en tussen de gemeenten onderling. Daar waar mogelijk heeft het Schap bijgestuurd, doch heeft zij zeer beperkte mogelijkheden en invloed op de ontwikkeling van de Wsw-bezetting, zowel totaal als per individuele gemeente.

Het totale ziekteverzuim Wsw van WAA (incl. beschut) is gedaald van 17,5% in 2018 naar 15,6% in 2019. De daling van het ziekteverzuim was, en blijft een speerpunt in het beleid van WAA, omdat het ondanks de daling in 2019, nog steeds ruim boven het landelijke gemiddelde voor de SW zit (2018: 13,7%). De ontwikkeling in het verzuim van WAA is met de daling wel contrair aan de landelijke trend die een jaarlijkse toename laat zien, o.a. als gevolg van de algemene vergrijzingsgolf die door heel SW-land gaat.

1.1.6.3 Financieel beleid

Het jaar 2019 is afgesloten met een exploitatietekort ad €1.691.000. Dit resultaat is € 859.000 beter dan het begrote tekort ad €2.550.000 a.g.v.:

- een lagere bijdrage (ad € 682.000) in de frictiekosten van WAA groep nv;
- een besparing op de algemene kosten (ad € 7.000);
- een lager subsidietekort (ad €170.000) door een hogere rijksbijdrage per SE (standaardeenheid) t.o.v. uitvoerings- en plaatsingskosten die per SE wel op begroot niveau zijn gebleven:

	gewijzigde begroting 2019	realisatie 2019	afwijking
Rijkssubsidie regulier per SE	€ 25.563	€ 25.905	€342
Uitvoerings- en plaatsingskosten per SE	€ 28.087	€ 28.087	0
Subsidietekort per SE	-€ 2.524	-€ 2.182	€342
Aantal SE	474,20	470,71	3,49
Subsidietekort totaal	-€ 1.196.881	-€ 1.027.089	€169.792

Het exploitatietekort ad € 1.691.000 in 2019 wordt gedekt door gemeentelijke bijdragen ad €1.300.000 en door een bijdrage uit bestemmingsreserves ad € 337.000. Hierna resteert een tekort op de gemeentelijke bijdragen van € 54.000. Dit wordt conform bestuurlijke besluitvorming onttrokken aan de algemene reserve.

1.1.6.4 Overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien

Het Schap voert één programma uit, de Wet Sociale Werkvoorziening. De volledige exploitatie van WAA is hierop gericht, waardoor er geen sprake is van kosten die gemaakt worden voor meerdere programma's. Er is derhalve bij het Schap alleen sprake van overhead t.a.v. indirecte kosten.

T.a.v. vennootschapsbelasting (Vpb) is het Schap vrijgesteld van vennootschapsbelasting. Dit omdat het Schap geen onderneming voert zoals bedoeld in de Wet Vpb. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de risicoparagraaf 1.2.1.1 onderdeel 4. Fiscale risico's.

1.1.7 Realisatie van doelmatigheid en rechtmatigheid

Een basishouding en natuurlijk uitgangspunt voor een publiekrechtelijke organisatie als WAA is dat zij in al haar doen en laten bij de uitvoering van haar publieke taak altijd en overal doelmatig en rechtmatig handelt. Dit geldt voor zowel de wettelijke als ook in de uitvoering van alle andere (overheids-)taken die door de participanten in de regeling bij haar zijn neergelegd.

Doelmatigheid

Doelmatig opereren ten aanzien van haar sociale opdracht betekent voor WAA *het maximaal invullen van de taakstelling voor haar gemeenten*. Het Schap heeft, evenals in voorgaande jaren, ook in 2019 op dit aspect binnen haar mogelijkheden maximaal invulling gegeven aan haar doelstelling en derhalve op dit punt doelmatig gehandeld.

Doelmatigheid veronderstelt ook dat alle toegewezen taken binnen de gestelde kaders adequaat worden uitgevoerd met in achtname van alle vigerende (wettelijke) kaders en tegen voor deze participanten aanvaardbare kosten. Hiertoe zijn in het kader van doelmatigheid vanaf 2017 onderstaande in "Samen Groeien" en in de geactualiseerde koers bevestigde, verankerde randvoorwaarden opgenomen:

- de werkwijze van het WAA bedrijf moet sober en doelmatig zijn: de uitgaven worden hierop aangepast. Daar waar expertise of andere vormen van ondersteuning noodzakelijk is wordt contact gezocht met de drie deelnemende gemeenten; vacatures zouden dan ook over en weer kunnen worden uitgewisseld;
- WAA dient zo min mogelijk langlopende financiële verplichtingen aan te gaan. Daar waar dit onverhoopt toch aan de orde zou kunnen en moeten zijn vanuit bedrijfsvoering, wordt dit vooraf afgestemd en besloten in samenspraak met de deelnemende gemeenten. Dit om eventuele staartverplichtingen als gevolg van een mogelijke mismatch tussen eisen en wensen van een sterk veranderende WAA-organisatie en kosten uit lopende contracten en investeringen te minimaliseren;
- binnen de huidige financiële positie van zowel WAA als gemeenten zal een substantieel bedrag inzetbaar worden gemaakt om de beoogde transitie te maken, waardoor de WAA "fit" wordt en een kostenstructuur krijgt die past bij een veranderende maar ook krimpende organisatie. De gehele ombouw en transitie van de entiteit WAA zal gecontroleerd en geconditioneerd gebeuren met oog voor organisatorische en financiële stabiliteit en continuïteit van de organisatie WAA én haar participanten. Inzet van eigen én aparte frictiemiddelen moet gebeuren rekening houdende met en binnen de bestaande financiële mogelijkheden van zowel WAA als de deelnemende gemeenten en onder genoemde randvoorwaarden.

WAA blijft in dit proces ten aanzien van doelmatigheid jaarlijks streven naar evenwicht tussen doel en de hieraan verbonden kosten en bijdragen, in samenwerking met de deelnemende gemeenten. Doel is om middels een combinatie van mogelijkheden het resultaat op bedrijfsvoering bij de WAA jaarlijks te verhogen en daardoor de kortingen op de rijksbijdrage Wsw op te vangen met als gevolg de gemeentelijke bijdragen te beperken. In alle jaar- en meerjarenbegrotingen t/m 2024 is jaarlijks een tekort voor WAA op de uitvoering van de Wsw opgenomen, dat past binnen dit kader. De tekorten worden (vooralnog) jaarlijks gedekt door een (aanvullende) gemeentelijke bijdrage.

Doelmatigheid is en blijft altijd voor WAA van belang en zal intern periodiek worden gemeten en getoetst aan de hand van vooraf benoemde prestatie-indicatoren. Via jaarrekeningen, begrotingen, kwartaalberichten, maandrapportages en maandelijks dashboards worden periodiek alle voor de sturing en bedrijfsvoering relevante indicatoren op een eenduidige en transparante wijze periodiek aan alle belanghebbenden bij WAA gepresenteerd.

Naast eigen indicatoren wordt doelmatigheid bij het Schap en haar uitvoeringsorganisatie WAA groep nv jaarlijks getoetst door de gerealiseerde doelen en de daarbij behorende kosten voor de uitvoering van de Wsw af te zetten tegen beschikbare branchegegevens. Dit, tezamen met een duidelijke periodieke (interne) verantwoording en toelichting op resultaten en van nature ingebouwde interne en externe controles, zorgt voor een informatieverzorging die de vereiste (bestuurlijke) transparantie waarborgt. WAA heeft altijd al doelmatigheid hoog in haar vaandel staan en zal op dit punt de ingezette lijn blijven volgen.

Rechtmatigheid

Rechtmatigheid is te zien als "*handelt binnen vigerende wettelijke kaders én bestuurlijke beleids- en richtlijnen zoals die door haar deelnemende gemeenten zijn geformuleerd*". Rechtmatigheid veronderstelt ook te allen tijde integer zijn in al het doen en laten. Ook dit is voor een publieke organisatie als WAA een must en een vanzelfsprekendheid.

Bij rechtmatigheid hoort ook het adequaat afleggen van verantwoording naar alle participanten, transparantie in doen en laten en integer zijn. Dit zijn de uitgangspunten voor al het handelen en doen en als zodanig benoemd door WAA.

Omdat het afleggen van verantwoording en transparantie voor WAA altijd al van groot belang was en ook blijft, en het Schap het belang van Sisa (single information single audit) en de informatie die hieruit naar voren kwam, onverminderd onderschrijft, zijn – ondanks het ontbreken van een wettelijke verplichting hiervoor - in 2019 wederom de van toepassing zijnde Sisa-gegevens door WAA integraal opgenomen in de jaarstukken.

De accountant geeft d.m.v. zijn controleverklaring aan in hoeverre WAA heeft voldaan aan de eisen van financiële en sociale rechtmatigheid:

- de financiële rechtmatigheid wordt getoetst door te controleren in hoeverre alle uitgaven binnen de kaders van de genoemde wettelijke regelingen vallen én of deze passen binnen wettelijke bepalingen voor verslaggeving (gemeentelijke comptabiliteitsvoorschriften), financiering (wet FIDO), etc. Vanaf den beginne heeft WAA steeds ruimschoots aan de gestelde rechtmatigheidseisen voldaan en ook in 2019 is dit het geval. WAA blijft ook in de toekomst streven om steeds aan deze eisen te voldoen maar kan geen garantie hiervoor geven. Dit omdat het Rijk jaarlijks wet- en regelgeving aanpast zonder rekening te houden met praktische (on)mogelijkheden. Hierdoor is het risico van subsidiekorting altijd latent aanwezig;
- de sociale rechtmatigheid wordt getoetst door te controleren of WAA heeft voldaan aan de personele eisen zoals die door het Rijk in de Wsw heeft neergelegd.

WAA richt zich vanaf 2014 sec op de uitvoering van de Wsw, en blijft dit vooralsnog onverminderd doen. Behoudens de inzet van mensen uit de Participatiewet op werkobjecten á la Wsw om de uitvoering van de Wsw te ondersteunen, zijn geen andere doelgroepen dan Wsw in behandeling bij WAA. De resultaten (i.c. kosten en opbrengsten) die door WAA gegenereerd worden, worden geclassificeerd als volledig publiekrechtelijk. De publieke activiteit van WAA vloeit namelijk per definitie voort uit de Wsw. Mocht er sprake zijn van activiteiten die niet hieraan direct of indirect gerelateerd zijn, worden deze steeds zowel operationeel als financieel nadrukkelijk gescheiden van de Wsw. Op deze wijze voldoet WAA aan de eisen die de Wsw stelt en is de scheiding Wsw - overige activiteiten en publieke - en private financiering duidelijk verankerd in de (administratieve) organisatie van de gehele WAA-organisatie. De accountant heeft in 2019, wederom, vastgesteld dat ook op dit punt de WAA-organisatie voldoet aan de administratief organisatorische eisen die op dit punt van belang zijn.

1.1.8 Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening

Het dagelijks bestuur stelt u voor de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening vast te stellen.

1.2 Paragrafen

1.2.1 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing

Het vrij beschikbaar vermogen wordt aangemerkt als weerstandsvermogen voor de entiteit WAA als geheel (Schap incl. WAA groep nv en andere verbonden (werk)maatschappijen).

Het huidige weerstandsvermogen is als volgt:

<i>x €1.000</i>	31-12-2019	31-12-2018
WAA Venlo e.o.	921	975
WAA groep nv *)	<u>5.107</u>	<u>5.132</u>
Totaal	6.028	6.107

*) Op basis van geprognostiseerd resultaat 2019 van WAA groep nv

Bedrijfsrisico's worden regelmatig gemonitord en het daarbij behorende noodzakelijke weerstandsvermogen wordt in kaart gebracht en zo nodig bijgesteld. In 2017 is berekend en vastgesteld dat het minimale weerstandsvermogen vanaf 2018 € 2 mio is. Het bestuur heeft in 2017, in afwachting van de nieuwe verkenningen rondom de koers van WAA en de mogelijke gevolgen hiervan op de exploitatie en het risicoprofiel van WAA, besloten uit voorzichtigheid het minimale weerstandsvermogen van € 3 mio voorsnog te handhaven. Een eventuele verlaging hiervan tot € 2 mio is pas aan de orde als er meer zicht komt op de gevolgen van de lopende verkenning resp. een koersbijstelling voor WAA voor de periode 2020-2024. De verwachting is dat in de huidige situatie en gedurende de transitieperiode een vermogensniveau van € 3 mio in totaal voldoende is om de eerste risico's binnen WAA zelf te kunnen opvangen. De deelnemende gemeenten zijn zich ervan bewust en zijn bereid bij grotere calamiteiten bij te (moeten) springen.

Onderstaand een overzicht van de kengetallen zoals genoemd in art. 11 van BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten):

Jaarrekening 2019	Verloop van de kengetallen		
	Werkelijk 2019	1e begr. wijz. 2019	Werkelijk 2018
Netto schuldquote	-33%	-38%	-36%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	6%	3%	3%
Solvabiliteitsrisico	64%	53%	60%
Structurele exploitatieruimte	-3%	-13%	7%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De netto schuldquote en de solvabiliteit nemen af vanaf 2019 resp. 2020 doordat het Schap jaarlijks aflost op langlopende leningen in combinatie met een afname van vrije reserves vanaf 2020 omdat de concerttekorten niet volledig worden aangevuld door gemeentelijke tekortfinanciering, en doordat de bestemmingsreserve wordt aangesproken ter dekking van frictiekosten resp. deels vrijvalt. Hierdoor verslechtert de verhouding eigen vermogen / vreemd vermogen. De exploitatieruimte blijft negatief omdat er, mede a.g.v. de hoge Wsw-subsidietekorten, een blijvend tekort op de exploitatie is en voorsnog blijft.

Het Schap kent zowel risico's als publiekrechtelijke organisatie als vanuit het ondernemerschap omdat zij volledig aandeelhouder is in de uitvoeringsorganisatie WAA groep nv. De verschillende risico's die het Schap loopt, zijn onderstaand weergegeven.

1.2.1.1 Risico's voor het Schap als publiekrechtelijke organisatie

De risico's die het Schap loopt als publiekrechtelijke organisatie zijn vanaf 2015 olopende ten opzichte van voorgaande jaren. Dit als gevolg van:

- **Risico: optimalisatie- en finetuning proces**

Vanaf 2014 heeft het Bestuur van WAA Venlo e.o. middels "Samen Groeien" en in het verlengde hiervan "Samen Anders!" nadrukkelijk een financieel kader voor WAA bepaald. Hierin is aangegeven dat er in financiële zin een sterke verbetering van het bedrijfsresultaat vanaf 2015 t/m 2020 moet

worden gerealiseerd om het effect van de oplopende kortingen op de rijksbijdrage Wsw vanaf 2015 te dempen. Al vanaf 2015 wordt deze koers van WAA jaarlijks herijkt. Zoals al aangegeven zijn per medio 2018 alle vervreemdingstrajecten incl. de vervreemding van Wsw Beschut naar gemeenten afgerond. WAA is daarmee omgevormd tot een sociaal duurzaam detachingsbedrijf voor Wsw-ers met een loonwaarde vanaf 30% en hoger (zgn. 'blauwe' / niet-beschutte Wsw-groep). Ondanks dat via verantwoordingen en begrotingen grotendeels duidelijk is wat het financiële effect is van de herijking van de koers, blijft het evident dat het niet geheel of gedeeltelijk passend kunnen plaatsen van Wsw-ers tegen optimaal renderende condities van groot belang is voor het uiteindelijke resultaat van WAA. Het verder optimaliseren van het gehele proces van detacheren en van (aanvullende) maatregelen die hierbij nodig zijn, zal direct een effect hebben op de exploitatie van zowel WAA groep nv als WAA Venlo e.o., en inherent hieraan is dit een financieel risico voor WAA Venlo e.o.

- **Risico: mogelijke herijking bestuurlijke constellatie WAA**

Zoals al in de management-summary is aangegeven, is de gemeente Venlo al enkele jaren bezig om te onderzoeken of en zo ja hoe, wat, waar en wanneer zij een stap wil gaan zetten om al haar activiteiten in het kader van de Participatiewet integraal en in samenhang samen te voegen binnen haar eigen gemeentelijke domein. En WAA hierbij geheel of gedeeltelijk over te nemen resp. te liquideren. Een dergelijk proces kan en zal een risico vormen voor de continuïteit van de organisatie WAA over de volle breedte. Nog los daarvan zal een dergelijke operatie naar verwachting omvangrijk zijn, en zowel qua omvang als ook inhoudelijk complex. Eventuele externe en specialistische fiscale, juridische en personele ondersteuning zal daarbij zeker aan de orde zijn. Hiervoor zijn in 2020 beperkt middelen gereserveerd. Het zal evident zijn dat hier een risico op ontoereikendheid hiervan schuilt.

Een ander gevolg van dit proces is dat de huidige WAA stil blijft staan; er wordt marginaal en minimaal geïnvesteerd in al de facetten van de organisatie. Stilstand is achteruitgang, zeker in de dynamische omgeving waarin WAA opereert. Ook hier is een latent risico aanwezig dat steeds pregnanter wordt naarmate finale besluitvorming rond dit thema uitblijft en de toekomst langer en langer onzeker blijft. Een risico op een organisatie die straks zover achterloopt dat alleen met extra grote inspanningen weer aansluiting gevonden kan worden bij het dan geldende heden. Als dat dan überhaupt nog lukt.... Dit risico is eind 2019 ook nadrukkelijk benoemd door onze externe accountant in een bestuurlijke toelichting bij haar management letter.

- **Risico's uit hoofde van de Wsw**

Steeds meer zijn de financiële risico's voor de uitvoering van de Wsw a.g.v. de doorlopende en oplopende rijksbezuinigingen vanaf 2015 tot en met 2020, vanuit het Rijk naar de SW-bedrijven resp. haar deelnemende gemeenten verlegd. Het lijkt erop dat deze beweging vanaf 2021 tot staan is gekomen maar niets is minder waar; de rijksbijdrage wordt vanaf 2021 weliswaar niet verder autonoom gekort, maar blijft wel structureel op een fors lager niveau dan oorspronkelijk het geval was. En is hiermee verre van kostendekkend ten opzichte van de verplichtingen die hierbij horen. In combinatie met de verdere uitrol van de Participatiewet, drukt dit een forse stempel op de toekomstige vorm, inhoud en financiering van de Wsw. Daarenboven is het zeker niet uit te sluiten dat de rijksbezuinigingen op de Wsw en het hele terrein van gesubsidieerde arbeid tóch verder zullen gaan dan tot nu toe is aangegeven en aangenomen. Dit omdat deze worden bepaald in een landelijke, politieke omgeving die veranderlijk is en waar maatschappelijke waarden vaker prevaleren boven bedrijfseconomische realiteit en rationaliteit. Dit is nadrukkelijk een risico voor zowel WAA als haar deelnemende gemeenten!

Het zal duidelijk zijn dat álle veranderingen in de inhoud, vorm en structuur rondom de uitvoering van de Wsw over de volle breedte zowel uitvoerings- als financiële risico's met zich mee kan brengen. "Uitloop- en inloop-" resp. transformatierisico's die er kunnen zijn in de volgende verbouwfase bij bestaande modaliteiten, en ook nieuwe risico's die nu nog niet of nauwelijks onderkend zijn en in de (nabije) toekomst manifest kunnen worden in nieuwe werkwijzen en/of structuren en uitvoeringsmodaliteiten.

Daarnaast is in de Participatiewet aangegeven dat de Wsw vanaf 2015 geen instroom meer zal kennen en derhalve zal deze regeling worden afgebouwd. Door de afbouw van de Wsw krimpt de Wsw-bezetting van het Schap waardoor huidige schaalvoordelen in de uitvoering teruglopen en zelfs geheel of gedeeltelijk wegvallen waardoor de exploitatie van het Schap en/of haar uitvoeringsorganisatie WAA groep nv onder druk komt te staan. Vanaf 2018 is dit al zichtbaar en in

2019 loopt dit zgn. negatieve economies-of-scale-effect verder op. In deze begroting wordt hier rekening mee gehouden maar het is niet mogelijk alle effecten hiervan exact voor alle toekomstige jaren in te schatten. Hierdoor is en blijft dit altijd een risico.

- **Risico's naar aanleiding van gemeentelijke herindeling**

Het herindelingsproces in de regio Noord-Limburg is voorlopig niet aan de orde maar daarom niet minder belangrijk. Dit proces is direct van belang voor WAA omdat een mogelijke verkleining van het Wsw-verzorgingsgebied kan leiden tot een geringer gemeentelijk draagvlak via een lager aanbod van SW-geïndiceerd personeel. Hierdoor kan de bedrijfsvoering (nog) sterker onder druk komen te staan terwijl de financiële draagkracht onder de onderneming WAA kleiner wordt. Hierdoor kunnen in de toekomst activiteiten onder druk komen te staan. De risico's voor WAA vanuit deze optiek zijn bijna niet in te schatten maar daarom niet minder aanwezig.

- **Demografische risico's**

Het maatschappelijk probleem van een vergrijzende samenleving werkt voor WAA zelfs nog sterker door dan in de samenleving. Een analyse van het SW-personeelbestand van WAA geeft aan dat gemiddelde leeftijd van het personeel in elk opzicht hoger is dan het gemiddelde in den lande. Een stijging van de gemiddelde leeftijd gaat gepaard met een olopemde krimp en hogere uitvoeringskosten. Hierbij valt dan onder andere te denken aan hogere loonkosten per fte (meer functie-eindlonen) en hogere prepensioenkosten en vervangingskosten doordat meer gebruik gemaakt wordt van seniorenregelingen c.a.

Op nationaal niveau wordt er steeds nadrukkelijker nagedacht over en gewerkt aan diverse maatregelen om werknemers langer in het arbeidsproces te houden. In de nieuwe Cao voor zowel Wsw- als niet-Wsw-personeel is deze beweging echter slechts mondjesmaat zichtbaar: seniorenregelingen en FPU-achtige modellen worden niet om- en afgebouwd en kennen hele lange uitlooptermijnen voor zittend personeel en stimuleren zo medewerkers eerder om op relatief jonge leeftijd te stoppen met werken dan andersom. Dit omdat deze regelingen nog steeds gepaard gaan met financieel aantrekkelijke voorwaarden voor de medewerkers. Nog los van het sterk kostenverhogende effect van deze maatregelen voor de individuele bedrijven, zal duidelijk zijn dat bovenstaande ontwikkelingen een risico vormen voor de bedrijfsvoering van WAA.

- **Fiscale risico's**

Vanaf 2016 is een breed en integraal vennootschapsbelastingmodel voor publiekrechtelijke organisaties van toepassing. WAA Venlo e.o. is hierbij aangemerkt als een Gemeenschappelijke Regeling die geen winststreven heeft en die zich om die reden niet als onderneming voor de vennootschapsbelasting kwalificeert. De uitvoeringsorganisatie WAA groep nv is te zien als een overheids-nv die sec de Wsw uitvoert met haar werkactiviteiten en om die reden valt onder de vrijstellingsbepalingen van de nieuwe Wet Vpb. Beide vrijstellingen zijn eind 2017 formeel door de Belastingdienst goedgekeurd en bevestigd. De 100% dochtmaatschappijen van WAA groep nv, Beheermaatschappij Werkvoorziening Venlo bv en Vindt bv, zijn beide wel aangemerkt als formeel Vpb-plichtig, maar voeren feitelijk (momenteel) geen onderneming. Hierdoor is de materiële Vpb-plicht voor deze beide bedrijven nagenoeg nihil. Ondanks dat ten aanzien van fiscaliteiten en vennootschapsbelasting e.e.a. vanaf 2017 is uitgekristalliseerd en formeel is goedgekeurd, is het altijd maar de vraag of dit ook in de toekomst zo blijft. De hele wet- en regelgeving op dit terrein is nl. nog steeds volop in beweging. Hierdoor loopt WAA (en haar deelnemende gemeenten) het risico dat in de toekomst toch ooit mogelijke overschotten van het Schap en WAA groep nv worden 'afgeroomd' met vennootschapsbelasting.

- **Financieringsrisico's**

In de wet FIDO (Financiering Decentrale Overheid) is onder andere opgenomen dat gemeenten en gemeenschappelijke regelingen in hun begroting een treasury statuut moeten opnemen, waarin een uiteenzetting wordt gegeven van de risico's met betrekking tot treasurybeheer. Voor een uiteenzetting van deze risico's wordt verwezen naar de toelichting onder 'Financiering'.

1.2.1.2 Bedrijfsrisico's vanuit het ondernemerschap

- **Risico: resultaten deelneming in WAA groep nv**

Door de juridische splitsing vanaf 1-1-2004 loopt het Schap als Gemeenschappelijke Regeling geen directe risico's uit hoofde van het ondernemerschap. Als 100% aandeelhouder in WAA groep nv loopt het Schap deze risico's natuurlijk wel. Immers, de resultaten van WAA groep nv zullen, via de waardering van de deelneming in de nv, een effect hebben op de resultaten van het Schap. Het risico dat voortvloeit uit het ondernemerschap is altijd iets wat blijft, en is inherent aan de structuur en afzetmarkten waarop WAA groep nv opereert.

- **Risico: ontwikkelingen op de arbeidsmarkt**

Een ander risico vanuit die optiek is het gegeven dat met de afronding van de strategienota Samen Anders! de organisatie WAA nadrukkelijk de beweging van "binnen naar buiten" heeft afgerond en als sociaal duurzaam Sw-detacheringsbedrijf verder gaat. Als door interne of externe (markt-) omstandigheden de invulling van detacheringen en uitplaatsingen niet (helemaal) loopt conform afspraken en planning, kan en zal dit financiële gevolgen hebben voor zowel WAA als – in het verlengde hiervan – deelnemende gemeenten. Concreet is bij het opstellen van alle begrotingen vanaf 2015 uitgegaan van een groeiend opnamevermogen van Wsw-medewerkers door bedrijven in de regio tegen reële tarieven. Er is geen rekening gehouden met mogelijke negatieve arbeidsmarktontwikkelingen zoals een teruglopende vraag, toenemende werkloosheid en/of nieuwe concurrentie voor WAA zoals bijv. Wajong.

- **Risico: vervuilde gronden**

Het Schap was tot medio 2018 eigenaar van (onder-)gronden aan de Edisonstraat in Venlo en van Kwekerij Roobeek. En ondanks dat zowel het complex aan de Edisonstraat als de Kwekerij vervreemd zijn, kan er voor WAA t.a.v. milieuvervuilingen een staartverplichting uit voortvloeien. Ondanks het feit dat WAA van mening is dat er momenteel geen sprake is van milieurisico's en/of vervuiling van ondergronden c.a., in welke zin dan ook, die niet in beeld en opgelost resp. afgekocht zijn, is hier wel altijd een latent risico aanwezig.

- **Risico: transitievergoedingen**

Per 1 juli 2015 is de Wet Werk & Zekerheid (WWZ) ingegaan. Onderdeel van deze wet is de z.g. transitievergoeding bij onvrijwillig ontslag. Deze transitievergoeding kunnen zowel werknemers met een vast contract als werknemers met een tijdelijk contract ontvangen. Ook werknemers die aaneensluitend 2 jaar ziek zijn geweest en uitstromen richting WIA/IVA kunnen aansluitend hierop recht uitoefenen op deze transitievergoeding. Medio 2019 is door het Rijk aangegeven dat alle al betaalde en toekomstige transitievergoedingen voor de laatste categorie bij het UWV kunnen worden gedeclareerd. Echter, voor andere uitdientstredingen zoals ontslag op staande voet etc. geldt dit niet. Zeker omdat de meeste Wsw-dienstverbanden al erg lang lopen zijn de kosten die hieruit voortvloeien vaak hoog en onvoorspelbaar en vormen een financieel risico voor WAA en haar gemeenten.

- **Risico: AVG**

Vanaf medio 2018 is in Europa een nieuwe privacywetgeving van kracht die de wettelijke bescherming van persoonsgegevens moet waarborgen. In Nederland is dit vertaald in (aanvullende) wetgeving in de vorm van een zgn. AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming). Deze wet schrijft gedetailleerd voor hoe, wat en waar een organisatie moet omgaan met de bewaring en verstrekking van persoonsgegevens. Zeker aan een publieke organisatie als WAA, die werkt met een kwetsbare doelgroep, stelt deze wet hoge eisen zowel in middelen als doen als laten van mensen op dit gebied. WAA is in dit kader al een heel traject gelopen van zowel fysieke maatregelen als bewustwording en het als organisatie steeds alert zijn op alles in dit kader. En ondanks dat WAA van mening is dat zij momenteel "AVG-proof" is, moet er nog het nodige gebeuren om op dit gebied ook op lange termijn volledig AGV-proof te blijven. In de AVG zijn boetes en bestuurlijke maatregelen vastgelegd indien hier niet aan voldaan wordt. En ondanks dat WAA op dit punt naar haar mening AVG-proof is, is het nu, maar ook in de toekomst nooit uit te sluiten dat er iets op dat punt niet goed gaat. Immers: WAA is en blijft een organisatie die draait om en met mensen. En mensen maken nu

eenmaal fouten. Vanuit die optiek is er nu, maar ook in de toekomst altijd een risico voor WAA en in het verlengde haar participanten.

- **Risico: cyberrisico's**

Recente voorvallen van organisaties die zijn aangevallen door hackers of internetcriminelen hebben aangetoond dat elke organisatie tegenwoordig risico loopt op verstoring of zelfs lamlegging van de interne werkprocessen door virussen a.g.v. malware of door bedreigingen via ransomware. WAA heeft tegen deze risico's wel maatregelen genomen, zowel fysiek en softwarematig als in risicoafdekking (cyberverzekering). Desondanks is algemeen bekend dat beveiliging tegen cyberrisico's vaak achter de nieuwste ontwikkelingen aanloopt, en er dus altijd een latent cyberrisico aanwezig is.

- **Risico Effecten WAB**

Vanaf 1-1-2020 is de Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB) van kracht. Deze wet herbergt verschillende kaders en maatregelen die de inzet van tijdelijke arbeidskrachten voor alle organisaties fors duurder en risicovoller maken dan eerder het geval. Weliswaar zet WAA maar in beperkte mate en buiten de Wsw andere, meer flexibele, arbeidscontracten in maar desalniettemin zit hierin een risico. Een juridisch maar ook financieel risico indien er op dit vlak menselijke fouten gemaakt worden door (bijv. termijnoverschrijdingen e.d.).

1.2.2 Onderhoud kapitaalgoederen

WAA Venlo e.o. heeft geen kapitaalgoederen. Derhalve is er geen sprake van onderhoud van kapitaalgoederen.

1.2.3 Financiering

WAA kent conform de wet FIDO een treasury statuut en geeft jaarlijks in een aparte paragraaf in de begroting een beschouwing van de rente en financieringsontwikkelingen zoals het Schap die verwacht. Uitgangspunt is hierbij dat er voldoende inzicht moet zijn in korte en langlopende financieringsrisico's van het Schap en op welke wijze het Schap deze risico's beheerst resp. beperkt. Indicatoren hiervoor zijn, naast het financieringsoverzicht, overzichten van leningenrisico's en renterisico's. Benchmarks hiervoor zijn de wettelijke criteria zoals die in de Wet FIDO zijn vastgelegd voor gemeenschappelijke regelingen.

Onderstaand zijn de kasgeldruimte en de renterisico's weergegeven. Deze overzichten zijn opgesteld volgens de voorschriften van de Wet FIDO. Uit beide overzichten blijkt dat het Schap in 2019 voldoet aan de hiervoor geldende normen.

Liquiditeitspositie in relatie tot de kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000)

1^e kwartaal 2019

Stappen (1-4)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Tekort(-) of overschot(+) vlottende middelen
ultimo januari	2.376	6	2.382
ultimo februari	1.702	5	1.702
ultimo maart	2.476	5	2.480
(4) Gemiddelde van (3)			2.190
Stappen (5-9)	Variabelen		Bedragen
(5) Kasgeldlimiet (KGL)			1.203
(6a) = (5 > 4)	Ruimte onder de KGL		3.393
(6b) = (4 > 5)	Overschrijding van de KGL		
Berekening kasgeldlimiet (5)			
(7)	Begrotingstotaal 2019		14.672
(8)	Percentage regeling		8,20%
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet		1.203

2^e kwartaal 2019

Stappen (1-4)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Tekort(-) of overschot(+) vlottende middelen
ultimo april	3.726	235	3.961
ultimo mei	2.782	4	2.786
ultimo juni	2.531	5	2.537
(4) Gemiddelde van (3)			3.095
Stappen (5-9)	Variabelen		Bedragen
(5) Kasgeldlimiet (KGL)			1.203
(6a) = (5>4)	Ruimte onder de KGL		4.298
(6b) = (4>5)	Overschrijding van de KGL		
Berekening kasgeldlimiet (5)			
(7)	Begrotingstotaal 2019		14.672
(8)	Percentage regeling		8,20%
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet		1.203

3^e kwartaal 2019

Stappen (1-4)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Tekort(-) of overschot(+) vlottende middelen
ultimo juli	2.360	8	2.368
ultimo augustus	2.065	7	2.073
ultimo september	1.211	3	1.214
(4) Gemiddelde van (3)			1.885
Stappen (5-9)	Variabelen		Bedragen
(5) Kasgeldlimiet (KGL)			1.203
(6a) = (5>4)	Ruimte onder de KGL		3.088
(6b) = (4>5)	Overschrijding van de KGL		
Berekening kasgeldlimiet (5)			
(7)	Begrotingstotaal 2019		14.672
(8)	Percentage regeling		8,20%
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet		1.203

4^e kwartaal 2019

Stappen (1-4)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Tekort(-) of overschot(+) vlottende middelen
ultimo oktober	1.194	6	1.200
ultimo november	855	5	861
ultimo december	655	3	658
(4) Gemiddelde van (3)			906
Stappen (5-9)	Variabelen		Bedragen
(5) Kasgeldlimiet (KGL)			1.203
(6a) = (5>4)	Ruimte onder de KGL		2.109
(6b) = (4>5)	Overschrijding van de KGL		
Berekening kasgeldlimiet (5)			
(7)	Begrotingstotaal 2019		14.672
(8)	Percentage regeling		8,20%
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet		1.203

Volgens art. 2 Wet Fido, betreffende de Regeling Schatkistbankieren voor decentrale overheden, dienen overtollige geldmiddelen in de schatkist te worden aangehouden. Als overtollige geldmiddelen worden bedragen aangemerkt boven 0,75% van het begrotingstotaal, met een minimum van € 250.000. Het Schap heeft in 2019 geen geldmiddelen boven dit minimum aangehouden. Wij verwijzen naar de toelichting op de balans, onder post Liquide middelen.

Renterisiconorm

Bedragen x € 1.000

Stap	Variabelen Renterisico(norm)	Primaire begroting 2019	Begroting na wijziging 2019	Realisatie 2019	Realisatie 2018
(1)	Renteherziening	0	0	0	0
(2)	Aflossingen	764	764	764	764
(3)	Renterisico	764	764	764	764
(4)	Renterisiconorm	2.818	2.934	2.777	2.638
(5a) = (4>3)	Ruimte onder risiconorm	2.054	2.170	2.013	1.874
(5b) = (3>4)	Overschrijding risiconorm	0	0	0	0
Berekening	Renterisiconorm				
(4a)	Totaal lasten boekjaar	14.088	14.672	13.885	13.191
(4b)	Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
(4) =(4a x 4b/100)	Renterisiconorm boekjaar	2.818	2.934	2.777	2.638

Renteschema 2019

in €1.000

a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	87
b.	De externe rentebaten over de korte en lange financiering	0
	Saldo rentelasten en rentebaten	87
c1.	Doorbelaste rente naar de grondexploitatie	0
c2.	Doorbelaste rente aan projectfinanciering naar taakvelden	0
c3.	Rentebaar van door verstrekte leningen in het kader van projectfinanciering naar taakvelden	0
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	0
d1.	Rente over eigen vermogen	0
d2.	Rente over voorzieningen	0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	87
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (omslagrente)	0
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury	87

Het Schap kent één programma, nl. de uitvoering Wsw. Alle financieringskosten zijn hieraan dienstbaar. Er wordt geen rente aan eigen vermogen, voorzieningen, investeringen en/of andere zaken toegerekend.

1.2.4 Verbonden partijen

Het Schap is een Gemeenschappelijke Regeling die de Wsw uitvoert namens de hierin deelnemende gemeenten Beesel, Bergen en Venlo.

Het Schap is 100% eigenaar van WAA groep nv, gevestigd aan de Prinsessesingel 10 te Venlo. WAA groep nv voert namens het Schap de Wsw uit op basis van een contract. Het huidige contract is verlengd en loopt tot en met 31 december 2020.

WAA groep nv heeft, volgens voorlopige cijfers, het jaar 2019 afgesloten met een tekort van € 25.000. De totale exploitatie van de WAA groep nv (totaal baten en lasten) over 2019 bedraagt ongeveer € 52.000.000.

Overzicht van het eigen en vreemd vermogen WAA groep nv (op basis van voorlopige cijfers):

	1-1-2019		31-12-2019	
	€	%	€	%
Eigen vermogen	10.580	67	10.555	76
Vreemd vermogen	5.141	33	3.384	24
Totaal vermogen	15.721	100	13.939	100

1.2.5 Grondbeleid

Het Schap kent geen grondbeleid. Het Schap heeft, na de verkoop van haar gronden in 2017 en begin 2018, geen gronden meer in bezit.

1.2.6 Bedrijfsvoering

Het Schap voert als Gemeenschappelijke Regeling, voor en namens de deelnemende gemeenten, de verplichtingen uit die voortvloeien uit de Participatiewet, nl. het onderdeel Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) in de regio Venlo tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten. Het Schap heeft de bedrijfsvoering hiervan overgedragen aan haar dochteronderneming WAA groep nv. Daarom is binnen het Schap sec geen sprake van bedrijfsvoering.

Het Schap kent één programma, nl. de uitvoering Wsw. Alle financieringskosten zijn hieraan dienstbaar. Er wordt geen rente aan eigen vermogen, voorzieningen, investeringen en/of andere zaken toegerekend.

Investeringsbeleid

Zoals in 1.2.5 vermeld heeft het Schap in 2018 alle in haar bezit zijnde gronden verkocht, en heeft daarmee geen materiële activa meer. Wat betreft haar financiële vaste activa is het Schap vanaf 2004 zowel materieel als qua zeggenschap volledig en 100% eigenaar van de deelneming in WAA groep nv.

Organisatiestructuur en administratieve organisatie

Omdat het Schap de bedrijfsvoering aan haar dochteronderneming WAA groep nv heeft overgedragen is er een minimale organisatiestructuur (met zoals al vermeld een Algemeen bestuur en een Dagelijks bestuur) en administratieve organisatie. Dit kan en zal veranderen als het Schap haar deelneming in WAA groep nv mogelijk zal vervreemden. Momenteel is gemeente Venlo nl. onderzoekende of en zo ja hoe, wat en wanneer zij haar SW-activiteiten zal onder te brengen in een nieuw bedrijf, het z.g. WerkOntwikkelBedrijf.

Personeelsbeleid

Het Schap heeft in materiële zin geen personeel in dienst. Derhalve is een personeelsbeleid niet van toepassing. Dit zal in bovengenoemd nieuwe bedrijf wel toepasselijk zijn, maar het is nog te prematuur om de gevolgen hiervan te kunnen overzien.

Informatisering en automatisering

In 2019 is de geautomatiseerde gegevensverwerking verder ingericht op het werken op afstand en flexibele werkplekken. Behoudens enkele vervangingsinvesteringen zijn in 2020 geen noemenswaardige investeringen gepland.

Kansen en bedreigingen

Een van de grootste bedreigingen voor het Schap is de krimp en de veroudering van de SW-bezetting. Hierdoor dient de organisatie mee te krimpen, waarbij tegen grenzen van economies-of-scale wordt aangelopen, hetgeen onevenredig hoge kosten met zich mee kan brengen. Deze krimp en haar negatieve gevolgen kan mogelijk worden opgevangen door het werken met andere doelgroepen van de Participatiewet. Dit zou voor WAA kansen kunnen bieden.

2. Jaarrekening 2019

2.1 Balans per 31 december

(x € 1.000)

	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
Activa		
Vaste activa		
- Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekingen		
- Deelnemingen	5.448	5.448
	<u>5.448</u>	<u>5.448</u>
-		
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
- Vorderingen op openbare lichamen	1.237	1.190
- Rekening-courant verhoudingen met niet-financiële instellingen	655	1.941
	<u>1.892</u>	<u>3.131</u>
Liquide middelen	3	6
Totaal	<u><u>7.343</u></u>	<u><u>8.585</u></u>

	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
Passiva		
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
- Algemene reserve	975	908
- Bestemmingsreserve	3.745	4.083
- Gerealiseerde resultaat	-54	67
	<u>4.666</u>	<u>5.058</u>
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
- Onderhandse leningen van:		
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	2.626	3.390
	<u>2.626</u>	<u>3.390</u>
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar		
- Overige schulden	32	100
	<u>32</u>	<u>100</u>
Overlopende passiva		
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	19	37
	<u>19</u>	<u>37</u>
Totaal	<u>7.343</u>	<u>8.585</u>
Bedrag aan borg- en garantstellingen	<u>0</u>	<u>0</u>

2.2 Overzicht van baten en lasten

	Primaire begroting 2019	Gewijzigde begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie 2018
Rijkssubsidie Wsw	11.149	12.122	12.194	12.311
Incidentele baten	0	0	0	267
Totale baten	11.149	12.122	12.194	12.578
Overige uitvoerings- en plaatsingskosten	12.399	13.319	13.221	12.388
Administratiekosten	61	61	61	60
Personeelskosten bestuur	18	18	18	21
Rentekosten minus – opbrengsten	87	87	87	100
Kosten wachtlijst-beheer / indicatie	108	108	109	110
Frictiekosten bijdrage aan NV	820	989	307	422
Projectkosten bijdrage aan NV	30	30	30	30
Overige algemene kosten	72	60	52	60
Totale lasten	13.595	14.672	13.885	13.191
Programma- /concernresultaat	-2.446	-2.550	-1.691	-613
Dekking programma- /concernresultaat:				
Gemeentelijke tekortfinanciering Wsw	1.396	1.300	1.300	1.600
Gerealiseerde totaal baten en lasten	-1.050	-1.250	-391	987
Onttrekkingen aan bestemmingsreserve	850	1.019	337	452
Toevoegingen aan bestemmingsreserve	0	0	0	-1.372
Gerealiseerde resultaat	-200	-231	-54	67

2.3 Toelichtingen

2.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Balans

Vaste activa

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

2.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2019

Financiële vaste activa	Kapitaal- verstrekkingen t.b.v. deelnemingen	Totaal
Boekwaarde per 1 januari	5.448	5.448
Investerings	0	0
Desinvesterings	0	0
Afschrijvingen	0	0
Afwaarderingen	0	0
Boekwaarde per 31 december	5.448	5.448
Cumulatieve waardeverminderingen per 31 december	0	0

WAA Venlo e.o. heeft een 100%-belang in WAA groep nv te Venlo. Deze deelneming wordt gewaardeerd tegen historische kostprijs of lagere marktwaarde, mits de lagere marktwaarde naar verwachting structureel is. De totale historische kostprijs van de deelneming bedraagt € 5.448.000.

Per 31 december 2019 bedraagt de marktwaarde van de deelneming € 10.555.000 (gebaseerd op voorlopige cijfers per ultimo 2019 van WAA groep nv en op basis van intrinsieke waarde resp. eigen vermogen). WAA Venlo e.o. heeft geen garantieverklaring afgegeven voor WAA groep nv.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar

	2019	2018
Vorderingen op openbare lichamen:		
Deelnemende gemeenten	1.237	1.190
Overige vorderingen op openbare lichamen	0	0
Totaal vorderingen op openbare lichamen	1.237	1.190
Rekening-courant verhoudingen met niet-financiële instellingen	655	1.941
Totaal	1.892	3.131

Een voorziening voor oninbare vorderingen is niet opgenomen omdat in 2019 (evenals 2018) naar verwachting geen sprake is van oninbare vorderingen.

De rekening-courant verhouding met niet-financiële instellingen betreft uitzettingen in rekening courant bij de 100% dochter WAA groep nv en de 100% kleindochters Vindt bv resp. Beheersmaatschappij Werkvoorziening Venlo BV.

Liquide middelen	2019	2018
Banksaldi	3	6
Totaal	3	6

Van de liquide middelen is € 0 uitgezet in deposito. De banktegoeden zijn bij de BNG rentedragend in rekening-courant ondergebracht. Ten aanzien van de liquide middelen worden geen valutarisico's gelopen. De benutting van de ruimte voor schatkistbankieren:

Drempelbedrag (x € 1.000)	250			
Verslagjaar 2019	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	121	88	149	177
Ruimte onder het drempelbedrag	129	162	101	73
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Voor wat betreft financiële instrumenten en financieringsmiddelen waar conform de wet FIDO de bepalingen op van toepassing zijn, wordt verder verwezen naar de paragraaf Financiering.

Eigen vermogen

Algemene reserve

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Saldo per 1 januari	908	492
Toevoeging	0	0
Onttrekking	0	0
Bestemming resultaat vorig boekjaar	67	416
Saldo per 31 december	<u>975</u>	<u>908</u>

Bestemmingsreserve

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Saldo per 1 januari	4.083	3.163
Toevoegingen	0	1.372
Onttrekkingen:		
- vermindering ter dekking van frictiekosten	-307	-422
- vermindering ter dekking van afschrijvingskosten	-31	- 30
Saldo per 31 december	<u>3.745</u>	<u>4.083</u>

De bestemmingsreserve is gevormd op basis van bestuursbesluiten, en is enerzijds ter dekking van frictie- en ombouwkosten in het kader van de strategische koerswijziging van WAA conform het strategische plan Samen Anders! vanaf 2014 en anderzijds ter dekking van afschrijvingskosten van in het verleden (t/m 2008) middels bestemmingsreserve gefinancierde activa. De toevoegingen in 2018 aan deze reserve betreffen een (eveneens begrote) toevoeging ten laste van het resultaat 2018. De onttrekkingen zijn ter dekking van kosten a.g.v. reorganisatie en frictie in het kader van ombouw van de organisatie c.a. zoals aangegeven in het strategische beleidsplan "Samen Anders!". De onttrekkingen betreffen een door het Schap aan WAA groep nv betaalde vergoeding voor de feitelijke frictie- en/of afschrijvingskosten in enig jaar.

Gerealiseerde resultaat

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Saldo per 1 januari	67	416
Toevoeging	-54	67
Onttrekking	-67	-416
Saldo per 31 december	<u>-54</u>	<u>67</u>

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Het verloop van de onderhandse geldleningen is als volgt:

	%	Saldo per 01-01-2019	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo per 31-12-2019	Rentelast begrotingsjaar
BNG	5,12	340	0	114	226	23
BNG	3,45	1.050	0	150	900	39
BNG	1,92	2.000	0	500	1.500	46
Totaal		<u>3.390</u>	<u>0</u>	<u>764</u>	<u>2.626</u>	<u>108</u>

Alle geldleningen zijn verstrekt door binnenlandse banken en overige financiële instellingen. Het in 2020 af te lossen bedrag is € 764.000.

Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar

Overige schulden	2019	2018
Deelnemende gemeenten	29	100
Rekening-courant verhouding met niet-financiële instellingen	3	0
Totaal	32	100

De schulden ultimo 2019 betreffen crediteuren.

Overlopende passiva

Dit betreft verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

	2019	2018
Transitorische rente	21	27
Nog te betalen bedragen	-2	10
Totaal	19	37

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Vanaf 1-1-2004 zijn de werknemers van het Schap, behoudens de bestuurssecretaris, werkzaam bij WAA groep nv. Alle hieruit voortvloeiende kosten zijn, conform een Aanwijzingsbesluit en een hieraan gekoppelde jaarlijks vast te stellen Uitvoeringsovereenkomst tussen het Schap en WAA groep nv, voor rekening van WAA groep nv. Het Schap is en blijft echter, als formeel werkgever, te allen tijde aansprakelijk voor het nakomen van alle verplichtingen voor zover deze voortvloeien uit deze arbeidsovereenkomsten. De Uitvoeringsovereenkomst is in 2019 met één jaar verlengd en heeft thans een looptijd t/m 2020.

2.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Begrotingsrechtmatigheid

Conform de Kadernota Rechtmatigheid 2018 wordt in de toelichting op de staat van baten en lasten een analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de gerealiseerde baten en lasten gemaakt. De toets op begrotingsrechtmatigheid wordt op programmaniveau uitgevoerd. Zoals reeds aangegeven kent het Schap één programma zijnde de uitvoering Wsw. Alle baten en lasten van het Schap zijn dienstbaar aan dit ene programma. Derhalve wordt in dit kader de afwijking tussen begroting en realisatie binnen dit ene programma categoriaal toegelicht, en niet nader toebedeeld naar meerdere programma's. Gelet op het voordeel op de lasten t.o.v. de gewijzigde begroting 2019 van € 787.000 is sprake van begrotingsrechtmatigheid. Dit voordeel is als volgt opgebouwd:

	Realisatie 2019	Gewijzigde begroting 2019	Afwijking
Overige uitvoerings- en plaatsingskosten	13.221	13.319	-98
Administratiekosten	61	61	0
Personeelskosten bestuur	18	18	0
Rentekosten minus -opbrengsten	87	87	0
Kosten wachtlijstbeheer/indicatie	109	108	1
Frictiekosten bijdrage aan WAA groep nv	307	989	-682
Projectkosten bijdrage aan WAA groep nv	30	30	0
Overige algemene kosten	52	60	-8
Totaal	13.885	14.672	-787

Hierna worden de belangrijkste afwijkingen geanalyseerd.

Rijksvergoeding Wsw	Primaire begroting 2019	Gewijzigde begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie 2018
Toegekende reguliere rijksvergoeding Wsw	11.149	12.122	12.194	12.311
Bij: Bonus Begeleid Werken	0	0	0	0
Af: korting rechtmatigheid	0	0	0	0
Totaal rijksbijdrage	11.149	12.122	12.194	12.311
Aantal SE beschut	-	-	-	-
Aantal SE overige (incl. Begeleid werken)	454,00	474,20	470,71	487,58
Aantal SE totaal (incl. Begeleid werken)	454,00	474,20	470,71	487,58
Toegekende rijksvergoeding per SE (x € 1)	24.558	25.563	25.905	25.248

De totale rijksvergoeding Wsw wordt bepaald door de omvang en realisatie van de taakstelling en het normbedrag per standaard eenheid/arbeidsjaar. Omdat er vanaf 2015 geen instroom in de Wsw meer plaatsvindt is de realisatie van de overige Wsw in 2019 lager dan in 2018 maar iets hoger dan begroot, dit a.g.v. de uitstroom die in 2019 en 2018 lager was dan verwacht. De rijksbijdrage per SE in 2019 is hoger dan (bijgesteld) begroot door een hogere compensatie voor de loonprijsontwikkeling. De rijksvergoeding Wsw is, ondanks de genoemde loonprijscompensatie, in 2019 wel hoger dan 2018 maar onveranderd onvoldoende om de (loon)verplichtingen vanuit de Wsw te dekken. Dit door de al vanaf 2013 structurele rijksbezuiniging die evenals voorgaande jaren ook in 2019 weer van toepassing was.

Evenals in voorgaande jaren is er ook voor 2019 naar verwachting geen sprake van kortingen op de rijksvergoeding i.v.m. het niet voldoen aan de rechtmatigheidseisen door WAA groep nv. Mogelijke kortingen uit dien hoofde zullen, conform de uitvoerings- en plaatsingsovereenkomst, worden verhaald op WAA groep nv en in mindering worden gebracht op de overige en uitvoerings- en plaatsingskosten.

Bijdragen niet-deelnemende gemeenten

De bijdragen van niet-deelnemende gemeenten zijn in 2018, evenals voorgaande jaren, nihil. Dit als gevolg van met ingang van 1-1-2013 gemaakte bestuurlijke afspraken tussen de deelnemende gemeenten resp. werkvoorzieningsschappen in de regio Noord-Limburg t.a.v. verrekening van exploitatiebijdragen voor zgn. plaatsingen van buiten-schapsgemeenten.

Overige uitvoerings- en plaatsingskosten

Dit betreft de vergoeding aan WAA groep nv voor het uitvoeren van de Wsw, conform de Uitvoerings- en plaatsingsovereenkomst 2019 tussen het Schap en WAA groep nv. De uitvoerings- en plaatsingskosten zijn hoger dan begroot omdat er in 2019 meer Wsw-arbeidsjaren zijn gerealiseerd dan begroot. Conform bestuurlijke afspraken was de uitvoerings- en plaatsingsbijdrage bijdrage per arbeidsjaar in 2019 gelijk aan hetgeen begroot was.

Personeelskosten bestuur	Primitieve begroting 2019	Gewijzigde begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie 2018
Ingehuurd personeel	18	18	18	21
Totaal	18	18	18	21

In het kader van Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (WNT) is WAA Venlo e.o. verplicht een overzicht te verstrekken van haar bestuurders en topfunctionarissen met de verstrekte beloningen in het lopende boekjaar:

Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling:

Bedragen x €1	M. van den Broek
Functiegegevens	Secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband in fte	0,2155
Dienstbetrekking?	Nee
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 19.698,00
Beloningen betaalbaar op termijn	n.v.t.
Subtotaal	€ 19.698,00
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 39.900,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terug ontvangen bedrag	n.v.t.
Totaal bezoldiging 2019	€ 19.698,00
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

Gegevens 2018	M. van den Broek
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband in 2018 in fte	0,2111
Dienstbetrekking?	Nee
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 19.296,00
Beloningen betaalbaar op termijn	n.v.t.
Subtotaal	€ 19.296,00
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 39.900,00
Totaal bezoldiging 2018	€ 19.296,00

Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder:

	A.P.M.A. Vervoort
Functiegegevens	Bestuurder

	B.M.J. Jacobs
Functiegegevens	Bestuurder

	F.J.R. Pekema
Functiegegevens	Bestuurder

Rentekosten minus – opbrengsten	Primitieve begroting 2019	Gewijzigde begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie 2018
Rentekosten leningen o/g	87	87	87	108
Renteopbrengsten	0	0	0	- 8
Totaal	87	87	87	100

De rentekosten betreffen voornamelijk rentevergoedingen aan banken die het Schap betaalt voor langlopende leningen. Ten opzichte van 2018 dalen de rentekosten door reguliere aflossingen.

Kosten wachtlijstbeheer/indicatie

Dit betreft de vergoeding aan WAA groep nv voor het uitvoeren van het wachtlijstbeheer en de indicatie van de Wsw, conform de Uitvoerings- en plaatsingsovereenkomst tussen het Schap en WAA groep nv.

Friciekosten bijdrage aan NV

Dit betreft frictie- en ombouwkosten van WAA groep nv op basis van "Samen Anders!" die, op basis van bestuursbesluiten, gedekt worden uit hiervoor gereserveerde middelen in de bestemmingsreserve. Voor een toelichting verwijzen wij naar de toelichting op de balans.

Projectkosten bijdrage aan NV

Dit betreft door het Schap aan WAA groep nv vergoede afschrijvingskosten voor investeringen t/m 2014. Deze worden op basis van bestuursbesluiten, gedekt uit hiervoor gereserveerde middelen in de bestemmingsreserve.

Overige algemene kosten

	Primaire begroting 2019	Gewijzigde begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie 2018
Kosten t.b.v. interne controle	25	25	37	36
Externe accountantskosten	20	20	14	23
Kosten modernisering Wsw	5	5	0	0
Onvoorzien	22	10	0	0
Overige	0	0	1	1
Totaal	72	60	52	60

De overige algemene kosten betreffen voornamelijk interne en externe controlekosten. Ten opzichte van de begroting zijn de externe controlekosten in 2019 lager als gevolg van lagere tarifiering door de externe accountant voor de controleopdracht.

Gemeentelijke tekortfinanciering

	Primaire begroting 2019	Gewijzigde begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie 2018
Totaal gemeentelijke tekortfinanciering Wsw	1.396	1.300	1.300	1.600
Aantal SE incl. Begeleid werken	454,0	474,2	470,71	487,58
Gemeentelijke tekortfinanciering per SE (x € 1)	3.075	2.741	2.762	3.282

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Er vinden bij het Schap geen directe structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves plaats. Alle mutaties ten gunste of ten laste van reserves worden verantwoord via de Staat van baten en lasten.

2.3.4 Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

2.3.4.1 Analyse begrotingsafwijkingen en rechtmatigheid van afwijkingen

Het jaar 2019 is afgesloten met een exploitatietekort ad €1.691.000. Dit resultaat is € 859.000 beter dan begroot (een tekort ad €2.550.000), dit vooral door:

- lagere frictiekosten van (en daardoor lagere bijdrage aan) WAA groep nv ad € 682.000;
- een lager subsidietekort (ad €170.000) door een hogere rijksbijdrage per SE (standaardeenheid) t.o.v. uitvoerings- en plaatsingskosten die per SE wel op begroot niveau zijn gebleven:

X €1.000	Gewijzigde begroting 2019	Realisatie 2019	Afwijking
Rijkssubsidie Wsw	12.122	12.194	72
Overige uitvoerings- en plaatsingskosten	-13.319	-13.221	98
Subsidietekort	-1.197	-1.027	170

In arbeidsjaren (SE) x €1	Gewijzigde begroting 2019	Realisatie 2019	Afwijking
Rijkssubsidie Wsw	25.563	25.906	342
Overige uitvoerings- en plaatsingskosten	-28.087	-28.087	0
Subsidietekort	-2.524	-2.182	342

Voor een nadere toelichting op de verschillende afwijkingen wordt verwezen naar de toelichting bij de verschillende posten in de paragraaf 2.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten.

2.3.5 Taakvelden

2.3.5.1 Overzicht van baten en lasten naar gemeentelijke taakvelden

Het Schap voert één programma uit, zijnde de Wet Sociale Werkvoorziening. De volledige exploitatie van WAA is hierop gericht, waardoor er geen sprake is van overheadkosten, resp. kosten die gemaakt worden voor meerdere programma's. Er is derhalve bij het Schap alleen sprake van algemene overheadkosten zijnde indirecte kosten.

Taakvelden gemeenten (in € 1.000)	Begroting 2019		Begroting na wijziging 2019		Realisatie 2019		Verschil Begroting na wijziging met Realisatie 2019	
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
0. Bestuur en Ondersteuning								
0.1 Bestuur		18		18		18		0
0.4 Overhead		163		151		143		8
0.5 Treasury		87		87		87		0
0.8 Overige baten en lasten		820		989		307	0	682
0.10 Mutaties reserves	850		1.019		337		682	0
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	200		231		54		177	0
6.0 Sociaal domein								
6.4 Begeleide Participatie	12.545	12.507	13.422	13.427	13.494	13.330	-72	97
Totaal generaal	13.595	13.595	14.672	14.672	13.885	13.885	787	787

Voor een nadere toelichting op de verschillende afwijkingen wordt verwezen naar de toelichting bij de verschillende posten in de paragraaf 2.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten.

2.3.6 Overige gegevens

2.3.6.1 Gebeurtenissen na balansdatum

Alle na balansdatum bekend geworden feiten en omstandigheden die relevant zijn in het kader van deze jaarrekening, zijn – indien van toepassing – in deze jaarrekening verwerkt.

3. Bijlagen

3.1 Recapitulatie begrotingsevenwicht

Jaarrekening 2019

Recapitulatie begrotingsevenwicht (in € 1.000)	Primitieve begroting 2019			Gewijzigde begroting 2019			Realisatie 2019			Realisatie 2018		
	totaal	waarvan incident-teel	structu-reel	totaal	waarvan incident-teel	structu-reel	totaal	waarvan incident-teel	structu-reel	totaal	waarvan incident-teel	structu-reel
Lasten programma Wsw	13.595	820	12.775	14.672	989	13.683	13.885	307	13.578	13.191	422	12.769
Totaal lasten programma's	13.595	820	12.775	14.672	989	13.683	13.885	307	13.578	13.191	422	12.769
Baten programma Wsw	11.149	0	11.149	12.122	0	12.122	12.194	0	12.194	12.578	267	12.311
Totaal baten programma's	11.149	0	11.149	12.122	0	12.122	12.194	0	12.194	12.578	267	12.311
Saldo van baten en lasten programma's	-2.446	-820	-1.626	-2.550	-989	-1.561	-1.691	-307	-1.384	-613	-155	-458
lasten algemeen dekkingsmiddel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
lasten overhead	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
lasten vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
lasten onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten diverse	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
baten algemeen dekkingsmiddel	1.396	820	576	1.300	989	311	1.300	307	993	1.600	422	1.178
baten overhead	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
baten vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
baten onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal baten diverse	1.396	820	576	1.300	989	311	1.300	307	993	1.600	422	1.178
Saldo van diverse	1.396	820	576	1.300	989	311	1.300	307	993	1.600	422	1.178
Saldo totale saldo van baten en lasten van programma's en Stortingen in reserves (excl. mut. eigen vermogen WAA groep nv)	-1.050	0	-1.050	-1.250	0	-1.250	-391	0	-391	987	267	720
Onttrekking aan reserves (excl. mut. eigen vermogen WAA groep nv)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1.372	-1.372	0
Onttrekking aan reserves (excl. mut. eigen vermogen WAA groep nv)	850	850	0	1.019	1.019	0	337	337	0	452	452	0
Resultaat	-200	850	-1.050	-231	1.019	-1.250	-54	337	-391	67	-653	720
Totaal structurele lasten			12.775			13.683						12.769
Totaal structurele baten			11.725			12.433						13.489
Structurele baten - structurele lasten			-1.050			-1.250						720

3.2 Sisa

 Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties		 Werkvoorzieningschap Aanvullende Arbeid Venlo e.o. Prinsessesingel 10 5911 HT Venlo			
Bijlage verantwoordingsinformatie 2019 naar analogie van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking Sisa					
SZW	G1B	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)_deel openbaar lichaam 2019 Wet sociale werkvoorziening (Wsw)	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G1B/01</i>	Het totaal aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen voor geïndiceerde inwoners in (jaar T), uitgedrukt in arbeidsjaren <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G1B/03</i>	Het totaal aantal gerealiseerde begeleid werkenplekken voor geïndiceerde inwoners in (jaar T), uitgedrukt in arbeidsjaren <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G1B/04</i>
			1 0889 Beesel	56,46	6,40
			2 0893 Bergen (L.)	86,90	3,39
			3 0983 Venlo	536,79	41,74
			4		

3.3 Kengetallen

Zoals hierboven al vermeld dient bij elke vergelijking ten opzichte van voorgaande jaren van de kerncijfers, exploitatie e.d. van WAA op totaalniveau over de jaren 2018 en verder, rekening gehouden te worden dat de totale SW-populatie waarvoor WAA vanaf 2018 de Wsw uitvoert, exclusief het beschutte Wsw deel is.

	2019	2018	2017	2016	2015
Aantal Wsw-ers in SE (gemiddeld):					
Beschut (vanaf 2019 naar deeln. gemeenten)	209,44	222,62			
Niet beschut	470,71	487,58			
Subtotaal	680,15	710,20	739,74	774,29	818,6
Af: waarvan aandeel niet-deelnemende gemeenten	0,0	0,0	0,0	-23,74	-21,6
Resteert aantal deelnemende gemeenten	680,15	710,20	739,74	750,55	797,0
Taakstelling deelnemende gemeenten	686,43	719,30	741,68	756,67	n.v.t.
Rijkssubsidie regulier per SE	25.905	25.248	25.240	25.457	26.241
Uitvoerings- en plaatsingskosten per SE	28.087	25.407	28.742	29.415	27.784
Dekkingsgraad rijkssubsidie : uitvoerings- en plaatsingskosten per SE	0,92	0,99	0,88	0,87	0,94
Aantal geplaatste fte:					
Beginstand	681,1	708,0	739,4	777,9	827,2
Af: beschutte groep naar deeln. gemeenten	-208,3	-214,3	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Beginstand excl. beschut	472,8	493,7	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bij: instroom (vanaf 2015 sec a.g.v. verhuizingen en wijzigingen handicapcode)	12,1	7,5	4,1	8,0	4,5
Af: uitstroom naar reguliere arbeid	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Af: uitstroom overige	-28,9	-28,4	-35,5	-46,5	-53,8
Eindstand	456,0	472,8	708,0	739,4	777,9
Ziekteverzuim Wsw totaal (incl.beschut)	15,6%	17,5%	16,2%	17,0%	17,5%

3.4 Overzicht verdeling reguliere gemeentelijke bijdragen 2019

De gemeentelijke bijdragen worden berekend op basis van de verdeling zoals bepaald door Algemeen Bestuur, d.w.z. voor 25% o.b.v. het aantal inwoners en voor 75% o.b.v. het aantal fulltime equivalenten met een Wsw-dienstbetrekking (fte). Onderstaand de gemeentelijke bijdragen 2019:

Gemeente	Inwonerdeel	Fte-deel	Bonusdeel	Totaal
Beesel	35.432,98	94.334,11	- 7.203,23	122.563,86
Bergen	34.433,94	125.857,07		160.291,01
Venlo	266.477,58	788.842,32	- 38.174,77	1.017.145,13
TOTAAL	336.344,50	1.009.033,50	- 45.378,00	1.300.000,00

In 2019 (evenals voorgaande jaren) bedraagt de bonus resp. korting op de gemeentelijke bijdrage voor die gemeente die meer dan gemiddeld omzet voor Wsw-activiteiten bij WAA onderbrengt in totaal € 45.378.

3.5 Voorstel resultaatbestemming

Zoals in 1.2.4 is vermeld zullen eventuele toekomstige positieve exploitatiesaldi worden toegevoegd aan het vrij beschikbare eigen vermogen van de entiteit WAA in de vorm van algemene reserves en als weerstandvermogen worden gereserveerd. Conform dit uitgangspunt wordt voorgesteld het tekort (na bijdragen van de deelnemende gemeenten en de bestemmingsreserve) over 2019 ad € 54.000 in mindering te brengen op de algemene reserve.

Na verwerking van de resultaatbestemming 2019 van het Schap en WAA groep nv is de algemene reserve van het Schap € 921.000 en van WAA groep nv € 5.107.000. Het totaal beschikbare weerstandsvermogen per ultimo 2019 voor de hele entiteit WAA bedraagt dan (volgens voorlopige cijfers) € 6.028.000.

3.6 Controleverklaring

